

Aastaruanne 2004

SISUKORD

Eessõna	4
1 Eurojusti struktuur ja areng	8
2 Õiguslik keskkond ja partnerid	12
3 Tegevus kriminaalasjades	22
4 Suhted riigi ametiasutustega	46
5 Euroopa Liidu laienemine ja kolmandad riigid	50
6 Haldus	54
7 Tulemuslikkus 2004. aasta eesmärkide täitmise suhtes	62
8 Eurojusti 2005. aasta eesmärgid	66
9 Kokkuvõte	68
10 Lisad	72

E E S S Ö N A

See on meie kolmas aastaaruanne. Aruanne on koostatud Eurojusti moodustamise otsuse artikli 32 lõike 1 kohaselt, milles nähakse ette, et president "annab kolleegiumi nimel igal aastal nõukogule kirjalikult aru Eurojusti tegevuste ja haldamise, sealhulgas eelarve haldamise kohta."

Mul on hea meel ette kanda, et 2004. aastal suudeti saata kolleegiumile 27 % rohkem taotlusi kriminaalasjades kui 2003. aastal, mis kajastab pidevat kasvutendentsi meie tegevuses kriminaalasjades. 2003. aastal suurenes kriminaalasjades saadetud taotluste arv võrreldes 2002. aastaga 50 % võrra. 2004. aastal suurenes kolleegiumile mitmepoolsetes kriminaalasjades saadetud taotluste arv peaaegu 40 % võrra, mis on oluline ja mõjuv juurdekasv, kusjuures suurenes ka tõsiste ja raskete kriminaalasjade arv.

Väärib tähelepanu, et Eurojustile saadeti rohkem taotlusi kriminaalasjades abi saamiseks rahvusvahelise uurimise varasel etapil. Sellisel juhul saab Eurojust vahendeid kokku hoida ja anda võitluses rahvusvahelise kuritegevuse vastu tõeliselt väärtusliku panuse. Me oleme kasvu ja arengu üle rõõmsad, kuid ei jää siiski sellega rahule. Oleme veendunud, et Eurojustile võiks saata kriminaalasjades rohkem taotlusi, sest kolleegium on ikkagi seisukohal, et Eurojusti suutlikkus tegevuses kriminaalasjadega ei ole täielikult ära kasutatud. Paljude mitmepoolsete kriminaalasjade kohta, millega liikmesriikide asutused praegu tegelevad, ei ole Eurojustile taotlust saadetud. Meie arvates oleks Eurojusti panus mitmete kõnealuste kriminaalasjade puhul sageli väga kasulik. Sõnum, et Eurojust suudab tõhustada piiriülese organiseeritud kuritegevuse vastast võitlust, on ka edaspidi meie töös kesksel kohal.

2003. aasta aruandes avaldasime pettumust, et Hollandi asutused ei lõpetanud meie konverentsiruumidega seotud töid kõnealuse aasta lõpuks, mis piiras meie suutlikkust. Suurema konverentsisaali tööd lõpetati veebruari lõpus ja teine, spetsialistidele mõeldud konverentsisaal sai valmis detsembris. Me oleme nende ruumide üle väga uhked, sest need aitavad meil kahtlemata oma eesmäärke saavutada.

Me saime korraldada mitmeid viljakaid strateegilisi seminare meie tegevusele kriminaalasjadega olulistest küsimustes, nende hulgas ka raske organiseeritud kuritegevuse uurimise ja selle eest vastutuselevõtmise uutes valdkondades. Käsitletud teemade hulgas oli terroristlik tegevus, inimkaubandus, kontrollsaadetised ja piiriüleste narkokaubandusalaste kriminaalasjade varjatud jälgimine, koostöö sideprokuröridega ja käibemaksupettused. Oleme saanud korduvalt korraldada edukaid kohtumisi terrorismiekspertidega ja luua uurijate ja prokuröride võrgustikke kogu Euroopas.

Peale kõnealuste strateegiliste seminaride korraldasime 25. ja 26. oktoobril Prahast töötajatele mõeldud aastaseminari Euroopa vahistamismääruse praktilistes küsimustes. Korraldasime

ka 52 seminari konkreetsete kriminaalasjadega seotud koostöö soodustamiseks ja tegevuse koostööstamiseks. Kõnealustes kriminaalasjades saadatud taotluste ja strateegiliste seminaride üksikasjalikum analüüs on esitatud käesoleva aruande peatükis "Tegevus kriminaalasjades".

Eurojust on jätkanud sidemete arendamist mitme asutusega. Europoli direktor Jürgen Storbeck ja mina kirjutasime juunis alla Eurojusti ja Europoli vahelisele ametlikule kokkuleppele, mille nõukogu oli sama aasta alguses heaks kiitnud. Meie suhted Europoliga üha tugevnevad. Novembris oli meil rõõm koos Europoliga kaasa aidata esimese ühise uurimisrühma moodustamisele, mis koosneb Hollandi ja Ühendkuningriigi uurijatest ja prokuröridest, kes teevad koostööd seoses ühe narkokaubanduslase kriminaalasja uurimisega.

Viisime lõpule läbirääkimised Norraga, et sõlmida esimene ametlik kokkulepe riigiga, kes ei ole Euroopa Liidu liige. Nõukogu kiitis kokkuleppe heaks 2005. aasta alguses. Läbirääkimised Rumeeniaga edenevad jõudsalt ja me loodame, et meie teine kokkulepe sõlmitakse ametlikult 2005. aasta esimesel poolel. Meie kontaktisikute võrgustik laieneb pidevalt. Mitu Lääne-Balkani riiki on määranud kontaktisikud, samuti Ukraina. Pärast Venemaa kontaktisiku visiiti meie juurde 2004. aasta märtsis peavad liikmesriikide liikmed selle kontaktisikuga korrapärast ja häid tulemusi andvat sidet. Iisraeli Justiitsministeeriumiga on peetud eelläbirääkimisi, mis loodetavasti viivad kontaktisiku määramiseni 2005. aasta alguses.

Üks kõige olulisematest saavutustest 2004. aastal oli see, et kolleegiumi liikmed koos andmekaitseametnikuga koostasid meie isikuandmete töötlemise ja kaitse eeskirja, mille kolleegium ühehäälselt vastu võttis. Pärast vastuvõtmist Eurojusti sõltumatus ühises andmekaitse järelevalveasutuses esitati eeskiri oktoobris nõukogule, kes kiitis selle heaks 2005. aasta alguses.

Mõned liikmesriigid, ja mitte ainult need, kes mais 2004 Euroopa Liiduga ühinesid, peavad veel muutma oma õigusakte ja ei ole seega kinni pidanud Eurojusti moodustamise otsuse rakendustähtaegadest. On erakordselt tähtis, et liikmetel liikmesriikides oleks juurdepääs kogu teabele, mis on hädavajalik nende ametiülesannete täitmiseks. Mõne riigi pädevad asutused on saatnud oma riigi liikmetele kriminaalasjades väga vähe taotlusi; meile tundub, et selle põhjuseks on sageli rakendusaktide puudumine.

Kõigi liikmesriikide liikmete pädevuse suhtes on vaja selgust ja õiguskindlust, see pädevus peab olema siseriikliku õigusega selgesti määratletud ja arusaadav. Mitme liikmesriikide liikme puhul seda selgust ja õiguskindlust veel ei ole ning see piirab nende tegutsemisvõimet oma riigis.

Kolleegium on väga rahul, et Eurojustil on tähtis koht Haagi programmis, mille suhtes jõuti kokkuleppele Euroopa Ülemkodus 2004. aasta novembris ja mis tugineb ülemkogu 1999. aasta

Tampere istungi lõppjäreldestele. Meil on hea meel, et Haagi programmis viidatakse sageli Eurojustile, mis kinnitab meie juhtivat osa Euroopa Liidu justiits- ja siseküsimustes. Programm on ambitsioonikas ja me teeme kõik selleks, et ootustele vastata.

2004. aastal lahkus meie hulgast kolm liikmesriigi liiget, kes kõik olid kolleegiumis osalenud alates 1. märtsist 2001, mil moodustati ajutine Eurojust. Meil oli kahju hüvasti jätta kolleegiumi asepresidendi, Prantsusmaa liikme Olivier de Baynast'ga, kes nimetati septembris Amiens'i peaprokuröriks. Suvel lahkusid ka Iirimaa liige Micheál Mooney ja Soome liige Tuomas Oja, kes pöördusid tagasi tööle kodumaal. Me soovime Olivier'le, Micheálile ja Tuomasele edu nende uues rollis ja tervitame neid asendama tulnud kolleegiumi liikmeid. Need on: François Falletti (Prantsusmaa), Jarlath Spellman (Iirimaa) ja Maarit Loimukoski (Soome).

Euroopa Liidu laienemine mais muutis suurel määral kõiki Euroopa Liidu organisatsioone. Eurojust ei olnud erand. Meil on hea meel, et meie ulatuslik ettevalmistustöö andis häid tulemusi. Laienenud kolleegium tuli esmakordselt kokku teisipäeval, 4. mail. Kõik kümme läbirääkijariiki olid nimetanud oma liikmesriigiliikmed ja kõik 25 liikmesriiki olid esindatud. Veelgi olulisem on asjaolu, et uutest liikmetest üheksa on saanud koosolekutel korrapäraselt osaleda. Üksnes Malta on olnud harva esindatud. Oleme kindlad, et 2005. aastal see probleem laheneb. 66 %-line kasv muudab iga organisatsiooni. Isegi sellisele noorele organisatsioonile nagu meie on muutus olnud elustav ja värskendav. Uued liikmesriikide liikmed on kaasa toonud keskendatuse, pühendumuse ja innu, mida meil on Eurojusti rolli edasisel kujundamisel kindlasti väga vaja.

Ma nimetasin 2003. aasta aruande eessõnas, et teha on veel palju tööd, ja nii see on praegugi. Kuid 2004. aastal on saavutatud olulist edu ja meil on arvukalt märkimisväärseid saavutusi. Me arvame, et oleme rajanud aluse, millele tugineb raske piiriülese kuritegevuse vastu võitlevate töötajate tõhus toetamine ja võimalused.

Üheks selle aasta kõige olulisemaks saavutuseks meie infrastruktuuri loomisel on see, et pärast projekti E-POC I seadsime sisse uue elektroonilise kriminaalasjade haldamise süsteemi, mis on praegu kasutusel. See süsteem vastab Eurojusti moodustamise otsusega meie suhtes sätestatud nõudele pidada indeksist koosnevat automatiseeritud andmekataloogi. Alustasime ka eluliselt tähtsa organisatsioonisisese turvalise teabevahetusvõrgustiku sisseseadmist. Alustasime projekti E-POC II alusel tööd, et teha teostatavusuuring potentsiaalsete lahenduste kohta, mis võimaldavad liikmesriikide liikmetel riigi pädevate asutuste ja muude partneritega turvaliselt teavet vahetada. Projekti E-POC II teostatavusuuringu lõpptähtaeg on detsembris 2005 ning see sisaldab funktsiooni, mis võimaldab Euroopa juriidilises võrgus kasutada virtuaalset privaatvõrku (VPN).

2004. aastal kindlustasime esimese kaheteistkümne kuu jooksul Haagis saavutatud edu. Eurojusti infrastruktuuri ja personali on laiendatud, et organisatsioon oleks üha efektiivsem ja töötaks kõikjal Euroopa Liidus ja väljaspool Euroopa Liitu. 2004. aasta jaanuari algul olid Eurojusti koosseisus 15 liikmesriikide liiget ja assistenti, haldusdirektor ja 29 halduspersonali liiget. Detsembri lõpuks oli organisatsioon kasvanud ja koosnes 25 liikmesriikide liikmest ja nende assistentidest, keda abistas 63 halduspersonali liiget. Eelmisel aastal toimus terve rida määramisi Eurojusti ametikohtade loetelus kindlaksmääratud teenistuskohdadele. Nende ametikohtade hulgas on peaaegu kõik Eurojusti haldamise võtmeametid: õigusteenistuse, personali, eelarve ja rahastamise ning teabekorralduse osakondade juhatajad.

Esimene Eurojusti tegevuse ja töö sõltumatu uuring koos aruandega viidi läbi 2004. aasta esimesel poolel. Ühendkuningriigi parlamendi ülemkoja allkomisjon F, mis vastutab Euroopa Liidu justiits- ja siseküsimuste eest, uuris üksikasjalikult Eurojusti tegevust. Uurimisrühma liikmed kogusid andmeid aasta alguskuudel ning said mais meie tööruume külastades kolleegiumi töö kohta ametlikke andmeid. Meil oli väga hea meel, et aruande järelduste põhjal oli Eurojust alustanud suurepäraselt.

Teha on siiski veel palju. Me peame jätkama oma mõju kujundamist laienenud Euroopas ning tekitama uurijates ja prokurörides usalduse Eurojusti vastu, mis tagab, et nad peavad meiega nõu ja saavad probleeme kõhklemata edasi Eurojustile.

Ma kutsun üles kõiki, kes selle aruande saavad, tagama, et seda loeksid nende võimkonnas kõik, kes on huvitatud võitlusest raske piiriülese kuritegevuse vastu.

MICHAEL G. KENNEDY
Kolleegiumi president
Veebruar 2005

1 EUROJUSTI STRUKTUUR JA ARENG

Eurojusti koosseisu on saadetud ja rahastatud igast 25 liikmesriigist üks liige, kes on nimetatud liikmesriigi õigussüsteemi kohaselt ja kes on kas kohtunik, prokurör või võrdväärse pädevusega politseiametnik.

Mitu liikmesriiki on oma riigi liikme abistamiseks määranud assistendid. Kaksteist assistenti ja nende liikmesriigi esindajad asuvad Haagis, neli liikmesriiki on määranud assistendid, kelle põhiasukoht on oma kodumaal. Assistendid, kelle põhiasukoht ei ole Haagis, külastavad meie ametiruumi, et asendada oma liikmesriigi liiget, kui neil palutakse seda teha. Mõnede liikmesriikide liikmete ja nende assistentide töökoormus on nii palju tõusnud, et mitu nendest on taotlenud veel ühe assistendi määramist.

Euroopa Liidu laienemisest tuleneb Eurojusti uus tööstruktuur

2002. aastal moodustasime neli komisjoni, et tagada liikmesriikide liikmete poolt käsitletavate paljude eri küsimuste jaotamist kolleegiumi liikmesriikide liikmete vahel ja nende tulemuslikumat käsitlemist väiksemates gruppides. 2004. aastal jätkus kriminaalasjadega tegelemise, poliitika- ja strateegia-, side- ja hindamiskomisjoni töö.

Kahe aasta jooksul on neljast komisjonist koosnev struktuur end õigustanud ja sellega on palju saavutatud. See kehtib eriti 2004. aasta kohta, mil kriminaalasjadega tegelemise komisjon kohustus korraldama suuremal arvul eri tüüpi organiseeritud kuritegevuse alaseid koosolekuid ja seminare, mida käsitletakse üksikasjalikult selles aruandes allpool. Poliitika- ja strateegiakomisjon vastutas samuti paljude selle aasta oluliste arengute eest. Need olid kõik meie jaoks tähtsad küsimused, kuid suurimaks ja ka kõige rohkem rahuldust pakkuvaks väljakutseks oli isikuandmete töötlemise ja kaitse eeskirja koostamine ja ühehäälnine vastuvõtmine. Väga oluline oli ka töö Europoli ja Norraga sõlmitud kokkulepete lõplikul vormistamisel ja tegevus, mille eesmärk oli parandada koostööd Euroopa Pettustevastase Ametiga (OLAF). Sidekomisjon ja hindamiskomisjon ei olnud nii aktiivsed mitmel eri põhjusel, alates pressiesindaja määramisest koosseisuliseks liikmeks 2003. aastal kuni muutusteni kolleegiumi üldises õhkkonnas.

Olulist mõju avaldas Euroopa Liidu laienemine ja halduspersonali suurenemine. Pidime leidma muutunud olukorras tõhusamaid ja tulemuslikumaid töötamisviise. Selgus, et 25 liikmesriikide liikmest koosneval laienenud kolleegiumil ja Eurojustil on neljast komisjonist vähe, et parimal ja kõige efektiivsemal viisil toime tulla. Oli tähtis rakendada ja ühte sulatada kõigi, nii uute kui suuremate kogemustega liikmesriikide liikmete teadmised ja oskused ja anda igale liikmele ja liikme assistendile võimalus osaleda Eurojusti toimimises, tegevuses ja haldamises.

Oktoobris toimunud kavandamisüritusel otsustasime üle minna paindlikumale ja praktilisemale korrale. Otsustasime moodustada tööalase esmavastutuse jaotamiseks 21 töögruppi, mille liikmed tulevad kõigi alaliselt Haagis asuvate liikmesriikide liikmete ja assistentide hulgast. Enamik töögruppidest spetsialiseerub teatavate kuriteoliikide käsitlemisele, osa töögruppidest tegeleb haldus- või strateegiliste ülesannetega.

Igas grupis on mitu liikmesriigiliiget ja assistenti, kellest üks on juhataja, kes hakkab asjakohase konkreetse valdkonna tööd juhtima. Niisugune töömeetod võimaldab ära kasutada iga liikmesriigiliikme ja tema assistendi kogemused ja erialateadmised ning saada abi Eurojusti halduspersonalilt. Töögrupid võivad tegeleda esialgsete reageeringutega, arutada materjale ja küsimusi, anda soovitusi ja valmistada ette teavet kolleegiumi koosolekuteks. Töögruppide liikmed võivad esindada kolleegiumi asjakohastel foorumitel valdkondades, mille juhtimise eest nad vastutavad.

Nii saab kolleegium keerulisi küsimusi paremini käsitleda ja vältida tülikat protsessi, mille kohaselt saadetakse kõik küsimused kavandatavate meetmete üle arutamiseks ja otsustamiseks 25 liikmesriikide liikmele. See strateegia on äärmiselt oluline nii kriminaalasjadega tegelemisel kui strateegiliste küsimuste üha laieneva ringi käsitlemisel, aga ka seadusandlikke ettepanekuid silmas pidades, mis liikmesriigid ja Euroopa Liidu partnerid, kuid esmajoones Euroopa Liidu organisatsioonid ja asutused saavad kolleegiumile arvamuse saamiseks. Töögruppide nimetuste ja liikmeskonnaga seotud üksikasjad esitatakse käesoleva aruande lisades.

Andmekaitse, projekt E-POC ja Eurojusti kriminaalasjade haldamise süsteem

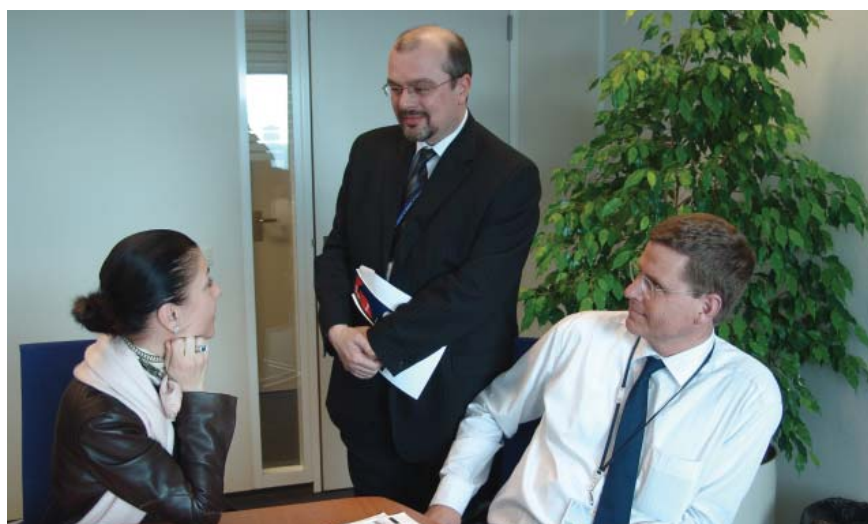
2003. aasta aruandes mainisime, et Eurojust alustas tööd arvutipõhise kriminaalasjade registreerimise süsteemiga. Kriminaalasjadega tegelemine on Eurojusti põhitegevus, seetõttu peeti seda projekti esmatähtsaks. Süsteemi eesmärk on anda ülevaade Eurojustile suunatud piiriüleste kuritegude laadist, ulatusest ja uurimisest ning moodustada sellest ja muust kriminaalasjadega tegelemisega seotud teabest kergesti kättesaadav andmekogu. See töö jätkus 2004. aastal.

2004. aastal jätkas Eurojust osalemist ka Euroopa Liidu projektis E-POC (Euroopa organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise ühisprojekt), mida rahastatakse programmi Grotius II kriminaalõiguse osa alusel. Projekti juhib Itaalia ning toetavad Prantsusmaa, Sloveenia ja Rumeenia justiitsministeeriumid. Peamisteks eesmärkideks on teha teostatavusuuring, luua tarkvarasüsteem, abistada Eurojusti teabevahetuse korraldamisel ja välja töötada asjakohane tarkvara.

Projektiarenduse kestel 2004. aastal selgus, et projekti E-POC põhjal oleks võimalik välja töötada kriminaalajade haldamise süsteemi prototüüp, mis vastaks Eurojusti poolt kriminaalajade registreerimissüsteemi suhtes kehtestatud nõuetele. Selle tulemusena jõuti Itaalia Justiitsministeeriumiga kokkuleppele, et prototüüpi arendatakse edasi ja luuakse Eurojusti kriminaalajade haldamise süsteemi esimene versioon. Samal ajal suutis Eurojust välja töötada andmekaitse, sealhulgas kriminaalajadega tegelemist hõlmava andmekaitse korra Eurojustis, kusjuures ühine järelevalveasutus kiitis heaks nii andmekaitsekorra kui ka uue kriminaalajade haldamise süsteemi.

See töö võeti ette ja lõpetati septembris 2004. Pärast liikmesriikide liikmete, assistentide ja asjaomaste töötajate koolitamist hakkas süsteem 15. oktoobril 2004 tööle. Enne käivitamiskuupäeva registreeriti süsteemis 370 kriminaalaja ning pärast kõnealust kuupäeva lisandus 150 kasutajate registreeritud kriminaalaja.

Vahepeal alustati tööd projektiga E-POC II, milles Eurojust osaleb ametliku partnerina. See projekt suurendab veelgi Eurojusti kriminaalajade haldamise süsteemi toimimisvõimsust, eelkõige Eurojusti teabevahetuse ja andmekaitseeskirja kasutuselevõtmise osas.

2 ÕIGUSLIK KESKKOND JA PARTNERID

Eurojusti peetakse Euroopa Liidu infrastruktuuri üheks põhiosaks vabadusel, turvalisusel ja õiglusel rajaneval alal. Meil oli hea meel tõdeda, et see seisukoht kajastus niisugustes põhilise tähtsusega algatustes nagu näiteks Haagi programm. Euroopa Liidu vabadusel, turvalisusel ja õiglusel rajaneva ala loomiseks peavad liikmesriigid rakendama riigi õigusaktides Euroopa Liidu justiits- ja siseministrite kohtumistel tehtud otsused ja sõlmitud kokkulepped. Rakendamise praeguse olukorra ülevaatest liikmesriikides selguvad mitmed olulised saavutused, kuid ka asjaolu, et teatavaid tähtsaid õigusdokumente ei ole kõigis liikmesriikides veel täielikult rakendatud. Allpool käsitleme olukorda seoses mõningate võtmedokumentide rakendamisega.

Eurojusti moodustamise kohta vastu võetud otsuse rakendamine

Möödunud aastal teatasime, et mitu liikmesriiki ei olnud Eurojusti moodustamise otsuse rakendusakte vastu võtnud. Peame pettumusega teatama, et Kreekas ja Hispaanias on see tänini nii. Luksemburg ja Itaalia rakendasid otsuse veebruaris 2005. Euroopa Liiduga 1. mail 2004 ühinenud liikmesriikidest, kes pidid selle otsuse rakendama, ei ole seda teinud ainult Küpros. Õigusaktide vastuvõtmata jätmise tulemusena puudub esiteks pädevatel siseriiklikel asutustel ametlik õiguslik alus, et saata kriminaalasjades taotlus abi saamiseks oma Eurojusti koosseisus olevale liikmele, ning teiseks ei ole Eurojusti vastaval liikmesriigi liikmel volitusi tegutseda Eurojusti loomise ajal ettenähtud korra kohaselt. Kui kas või ühel liikmesriigi liikmel ei ole volitusi toimida otsusega ettenähtud korras, tekib probleem mitte ainult sellele liikmesriigi liikmele, vaid kogu üksusele, mille koostöö selle isikuga on piiratud ja otsusega ettenähtust madalamal tasemel. Iga kett on just nii tugev, nagu selle kõige nõrgem lüli.

JSK võtmedokumentide rakendamine

2004. aastal rakendasid Euroopa vahistamismääruse 24 liikmesriiki 25st. See on märkimisväärne saavutus. Olenemata sellest, et Euroopa vahistamismäärus ei toiminud kõigis Euroopa Liidu riikides, oli see uus dokument aasta lõpuks rakendamata ainult Itaalias. Oktoobris korraldas Eurojust Prahis seminari Euroopa vahistamismäärusega tegelevatele töötajatele. Seminari delegaadid tõid esile mitmed Euroopa vahistamismääruse praktilise rakendamisega seotud tõkkeid ja probleeme, mis esitatakse käesoleva aruande II lisas.

Kahjuks oleme sunnitud kordama asjaolu, mille esitasime Eurojusti 2002. ja 2003. aasta aruannetes, nimelt ei ole paljud riigid rakendanud Euroopa Liidu 2000. aasta vastastikuse õigusabi konventsiooni ja konventsiooni protokollid. Käesoleva aruande koostamise ajal on konventsiooni

rakendanud ainult Taani, Eesti, Soome, Ungari, Läti, Leedu, Portugal, Hispaania ja Holland. 2004. aasta lõpus olid protokollid rakendamist kinnitanud ainult Hispaania, Holland, Läti ja Leedu. Mitterakendamine tekitab pettumust ning pärsib tõsiselt vastastikuse õigusabi efektiivsust ja rahvusvahelist koostööd Euroopa Liidus raske piiriülese kuritegevuse vastu võitlemisel.

Ühiste uurimisrühmade moodustamist käsitleva raamotsuse rakendasid 2004. aasta lõpuks kõik liikmesriigid, välja arvatud Kreeka, Itaalia, Läti ja Luksemburg. Nõukogu sätestatud rakendustähtaeg 15 liikmesriigi jaoks oli 1. jaanuar 2003 ja kümne läbirääkijariigi jaoks juuni 2004.

19. detsembri 2002. aasta otsus politsei- ja kohtukoostöö erimeetmete rakendamise kohta oli 2004. aasta lõpuks täielikult rakendatud kõigis liikmesriikides. Kuid 13. juuni 2002. aasta raamotsust terrorismivastase võitluse kohta ei olnud rakendanud Küpros, Iirimaa, Läti, Leedu ja Malta.

Rahapesu ning kuriteovahendite ja kuritegelikul teel saadud tulu kindlakstegemist, uurimist, blokeerimist ja erikonfiskeerimist käsitleva 26. juuni 2001. aasta raamotsuse rakendamise tähtaeg oli 31. detsember 2002 (läbirääkijariikidele juuni 2004). 2004. aasta lõpuks ei olnud otsust täielikult rakendanud Kreeka, Luksemburg, Malta ja Rootsi.

Euroopa juriidiline võrk

2004. aastal jätkus Eurojusti ja Euroopa juriidilise võrgu suurepärase koostöö. Euroopa juriidilise võrgu sekretär kohtub korrapäraselt kolleegiumiga ning mitmed Eurojusti liikmesriikide liikmete asendusliikmed ja assistendid on Euroopa juriidilise võrgu kontaktisikud. Euroopa juriidilise võrgu kontaktisikud annavad väga olulist praktilist lisateavet ja täiendavad Eurojusti kogemusi eeskätt küsimustes ja probleemides, mis vajaksid vastastikuse õigusabi parandamiseks ametlikke soovitusi. 2004. aastal, kui Iirimaa ja Taani olid edukad Euroopa Liidu eesistujariigid, võtsid mitmed Eurojusti liikmesriikide liikmed esinejate, töökohtumiste liikmete ja osalejatena osa Euroopa juriidilise võrgu koosolekutest.

Taani eesistumisaajal toimus Euroopa juriidilise võrgu koosolek Haagis ning Eurojustil oli hea meel, et koosolek toimus osaliselt Eurojusti tööruumides. See andis paljudele Euroopa juriidilise võrgu kontaktisikutele võimaluse külastada Eurojusti esimest korda, kohtuda oma riigi liikmetega ja näha aasta jooksul valminud suurepäraseid koosoleku- ja konverentsisaale.

Euroopa juriidilise võrgu sekretariaat on Eurojusti haldusstruktuuri kaasa haaratud ja teeb sellega tihedat koostööd. Strukture ja menetlusi on täiustatud, mis tagab Eurojusti moodustamise otsusega ettenähtud nõuete täitmise, võimaldab Euroopa juriidilisel võrgul saada rahalisi vahendeid Eurojusti eelarvest ning sel viisil efektiivselt toimida.

Euroopa juriidilise võrgu sekretariaadi üheks peamiseks saavutuseks 2004. aastal oli teabevahendite edasiarendamine. Atlase veebisait on põhjalikult üle vaadatud eesmärgil muuta see kasutajasõbralikumaks ja lisada kümnest uuest liikmesriigist saadud teave. Pärast lõplikku kinnitamist hakkab muudetud veebisait toimima 2005. aasta alguses. Veebisait sisaldab uusi võimalusi ja võimaldab kasutada uusi töövahendeid, nende hulgas Euroopa vahistamismäärusega seotud veebipõhist teabesüsteemi ja tööriista nimetusega "kompendium", mis abistab kasutajaid abitaotluste koostamisel.

Euroopa juriidilise võrgu teise teabevahendi "Fishes Belges" kauaoodatud ajakohastamist alustati 2004. aastal ja tegevuskava, mille eesmärk on lülitada uued liikmesriigid Euroopa Liidu õigusatlasesse tsiviilasjades, on ka suures osas täidetud.

Kõik muud abinõud, mida on vaja uute liikmesriikide Euroopa juriidilise võrgu teabesüsteemi integreerimiseks, võeti kasutusele õigel ajal. Euroopa juriidilise võrgu liikmesriikide korrespondendid uutest liikmesriikidest on välja selgitatud ja osalevad Euroopa juriidilise võrgu teabevahendite arendamise, täiendamise ja ajakohastamise projektides.

Europol

Koostöö Eurojusti ja Europoli vahel on 2004. aastal tublisti arenenud. Pikad läbirääkimised, mille tulemusena sõlmiti Europoli ja Eurojusti vaheline kokkulepe, jõudsid lõpule ja nõukogu kiitis 2004. aasta kevadel kokkuleppe heaks. 9. juunil 2004 kirjutasid kolleegiumi president ja Europoli direktor kokkuleppele ametlikult alla. Viimase aasta jooksul on side kahe organisatsiooni vahel üha tugevnenud.

Eurojusti esimene taotlus Europolile avada analüüsifail tehti 2003. aastal ja täideti 2004. aastal. See näitab selgesti, et mõlemad organisatsioonid soovivad teha praktilisel tasandil tihedamat koostööd.

Eurojust on alati väitnud, et kõnealune kokkulepe oli esimene samm tulevikus sõlmitava palju tugevama kokkuleppe suunas. Meie töös tõusid möödunud aastal rohkem esile korrapärased kohtumised ja ühine lähenemisviis võitluses organiseeritud kuritegevuse vastu. Paljud liikmesriikide liikmed on tänu lähedastele suhetele Europoliga kujundanud ühise lähenemisviisi asjakohastele küsimustele oma riigi politsei kolleegidega Europolis. Mõned koostavad ja annavad ühiselt välja nende tööd avalikustavaid infolehti. Teised on välja kujundanud ühise lähenemisviisi teabejagamisel ja sidepidamisel oma pädevate asutustega liikmesriikides; osa püüab leida ühiseid turustusvõimalusi. Ühendkuningriigi esindus Eurojustis kirjutas alla vastastikuse mõistmise memorandumile Ühendkuningriigi esindusega Europolis. Eesmärgiks on vältida töö kattumist, tõhustada teabekogumist ja muuta koostöösuhed selgemaks, mis on kasulik mitte ainult neile, kes töötavad Haagis, vaid teeb need paremini mõistetavaks ka neile, kes tegelevad rahvusvahelise politsei ning õiguslike ja kohtuküsimustega oma kodumaal.

Õigussüsteemide struktuuri ja erinevate ülesannete ning politsei ja kohtuasutuste sõltumatus tõttu ei saa mõned liikmesriikide liikmed ikkagi oma kolleegidega Europolis tihedat koostööd teha. Oleme endiselt veendunud, et tihedam koostöö nende organisatsioonide vahel kõigil tasanditel on parim võimalus saavutada edu võitluses piiriülese kuritegevuse vastu Euroopas. Selline koostöö kindlustab ka Euroopa Liidu liikmesriikide Europoli ja Eurojustiga seotud investeringute parima tasuvuse. Euroopa Liidu kodanikud ootavad õigustatult, et Europoli ja Eurojusti kogemusi ja suutlikkust kasutataks koos, et tagada edu vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala loomisel.

Veel üks märkus. Eurojusti ja Europoli vahelise koostöö arenedes ja teabevahetuse toimides ilmneb, et mõned liikmesriigid ei anna Europolile eriti palju või eriti kvaliteetset teavet. See valmistab pettumust ja vähendab mitte ainult Europoli efektiivsust, vaid lõpptulemusena ka Eurojusti ja Europoli võimalusi teha koostööd ja võidelda raske piiriülese kuritegevuse vastu.

Ühised uurimisrühmad

Ühiste uurimisrühmade kontseptsioon sõnastati 2000. aasta Euroopa vastastikuse õigusabi konventsioonis. Kuid liikmesriigid rakendasid konventsiooni aeglaselt. Ühiseid uurimisrühmi käsitlevad sätted võeti konventsioonist välja ning koostati eraldi raamotsus eesmärgiga hoogustada pädevate asutuste suutlikkust moodustada ühine uurimisrühm. Otsus võeti vastu 2002. aastal, kuid esimene ühine uurimisrühm moodustati kahjuks alles novembris 2004, mil Holland ja Ühendkuningriik moodustasid rühma narkokaubandusvõrgustikuga tegelemiseks. Eurojust ja Europol on samuti selle algatusega seotud. Me jätkame koos Europoliga selle ühise uurimisrühma toetamist ning kasutame saadud kogemusi, et selle uue kontseptsiooni arenedes

ja toimides anda edasi head tava ja muid teadmisi. Võimalikult hea nõu ja abi on teistele selliste projektidega alustajatele äärmiselt oluline.

Ühiste uurimisrühmade potentsiaalsed eelised on hästi teada; need on liikmesriikide uurijatele ja prokuröridele koostööstruktuuriks ja võimaldavad tõendite kogumist õiguslikus raamistikus.

Suurema hulga ühiste uurimisrühmade moodustamist on takistanud mitmed probleemid. Need on sageli seotud õigusaktide puudumisega ühist uurimisrühma luua soovivates riikides ning jälle tõuseb esile probleem, mida oleme palju kordi rõhutanud, et Euroopa Liidu õiguslaste algatustega seotud kohustused tuleb ratifitseerida ja õigusaktid tuleb siseriiklikul tasandil rakendada. Kuid on ka muid tõsiseid probleeme. Need võivad olla seotud lõpliku kokkuleppe keerukusega või ühise uurimisrühma loomise kuludega. Eurojustil on funktsioon, mis hõlmab praktilist nõustamist ja kohtupraktika tutvustamist, ning suutlikkus probleemide lahendamiseks kiiresti nõupidamiste kokkukutsumiseks. Eurojust saab töös kasutada Europoliga ühiseid võimalusi ja Europoli analüüsandmeid. Eurojusti osalemine ühiste uurimisrühmade loomises võimaldab meil välja töötada loodavate ühiste töögruppide kriteeriumid ja koostada juhendi või käsiraamatu neile, kes loovad ühist uurimisrühma esmakordselt.

Mõned riigid on vastastikust huvi pakkuvate kriminaalrajade korral või küsimustes teinud tihedat koostööd ühiste uurimisrühmadega samalaadsetes tingimustes, pidamata vajalikuks raamotsuse alusel sõlmitud ametlikku kokkulepet. Heaks näiteks on Prantsusmaa ja Hispaania pikaajaline kokkulepe seoses terroristliku rühmitusega ETA.

Peamine tegur loodavate ühiste uurimisrühmade puhul on asjaolu, et liikmesriigid peavad vastu võtma õigusaktid, mis tagavad pädevatele asutustele õigusliku aluse ühiste uurimisrühmade moodustamiseks. Me loodame, et lähiaastad ja esimeste ühiste uurimisrühmade moodustamisel omandatud kogemused avaldavad soodsat mõju. Oleme veendunud, et Eurojust ja Europol suudavad aidata luua keskkonda, milles tunnustatakse ühiseid uurimisrühmi kui loomulikku viisi tegeleda organiseeritud kuritegelike võrkudega, mis toimivad üle mitme Euroopa Liidu jurisdiktsiooni all oleva territooriumi.

Suhted Euroopa Pettustevastase Ametiga

Eurojust ja Euroopa Pettustevastane Amet kirjutasid 14. aprillil 2003 alla vastastikuse mõistmise memorandumile, mille eesmärk on integreeritumalt läheneda organisatsioonide erinevatele, kuid mõnikord kattuvatele kohustustele Euroopa Liidu eelarvega seotud pettuste menetlemisel. Kahjuks näis, et edasimineku pärast memorandumi allakirjutamist oli väike ning 2003. aasta oktoobris toimus kolleegiumi ja Euroopa Pettustevastase Ameti direktori kohtumine, kus lepidi

kokku luua töögrupp. Kahest kolleegiumi liikmest ja kahest Euroopa Pettustevastase Ameti magistraatide üksuse liikmest koosnev töögrupp koostas praktiliste suuniste eelnõu, millega sätestati vastastikuse mõistmise memorandumid selge ja järjekindel rakendamise järgmistes küsimustes:

- peamiste kontaktisikute määramine (Eurojusti liikmesriigi liige/Euroopa Pettustevastase Ameti magistraat) mõlemale organisatsioonile;
- mõlema organisatsiooni parema tundmise edendamine vastastikuse koolituse ja tutvumise või liikmesriikide liikmete/magistraatide "töövarjude" kaudu;
- ühine osalemine seminaridel ja konverentsidel;
- kriminaalasjadega seotud teabe selekteerimine ja üksteisele edastamine ning järeltoimingud Euroopa Pettustevastase Ameti andmekaitseeskirja kohaselt.

Eurojusti kolleegium kiitis need suunised heaks 2004. aasta mais ja edastas heakskiitmiseks Euroopa Pettustevastasele Ametile. Oleme pettunud, et seda algatust ei ole edasi arendatud.

Koostööd on siiski tehtud ja Euroopa Pettustevastase Ameti esindaja esines sõnavõtuga pettustega seotud probleeme käsitleval Eurojusti strateegilistel seminaridel detsembris 2004. Loodame, et 2005. aastal järgnevad ka muud praktilised sammud.

Suhted Euroopa Pettustevastase Ametiga on Eurojusti 2004. aasta tegevuse üks vähestest pettumust valmistanud külgedest. Oleme saavutanud teatavat edu, kuid ei ole loonud soovitud tihedaid töösuhteid organisatsiooniga, mis peaks olema üks meie lähimatest koostööpartneritest. Koostöö arendamiseks Euroopa Pettustevastase Ametiga moodustati 2005. aastal töögrupp Eurojustis kasutusele võetud uue töögruppide struktuuri alusel. Me loodame, et see grupp aitab paremat koostööd luua. Oleme arvamisel, et mõlemad pooled peavad rohkem pingutama selleks, et ühenduse eelarvega seotud pettuste vastu võitlemisel kujuneks välja tegelikkusele paremini vastav ühine lähenemisviis.

Sideprokurörid

Paljud liikmesriigid on kahepoolisel alusel teistes Euroopa Liidu riikides ametisse nimetanud sideprokurörid, kes tagavad vastastikuse õigusabi parema osutamise. Enamik osutab kriminaalasjadega seotud vastastikust õigusabi, kuid mõned töötavad ka tsiviilõiguse valdkonnas.

Juunis 2004 korraldas Eurojust koosoleku kõigile Euroopa Liidu sideprokuröridele. Üritus oli edukas ning aitas peale sideprokuröride omavaheliste suhete luua suhteid ka sideprokuröride ja

Eurojusti vahel. Võimalik on töö ja jõupingutuste kattumine ning kõik kohalviibinud olid nõus, et seda tuleks vältida. Koosolek võimaldas esmajoones välja selgitada terve rea praktilisi probleeme, millega töös kokku puututakse, ning tugevdada Eurojusti liikmesriikide liikmete suhteid teiste riikide sideprokuröridega, keda nad ei tundnud, kuid kes töötasid nende liikmesriikides. Kohtumisest osavõtnud soovisid, et Eurojust korraldaks samasuguse kohtumise igal aastal.

Euroopa Liidu terrorismivastase võitluse koordinaator

Euroopa Ülemkogu nimetas 2004. aastal Euroopa Liidu terrorismivastase võitluse koordinaatoriks Gijs de Vriesi. Meil oli selle uue ametikoha loomise otsuse üle väga hea meel. Terroristlik tegevus tekitab liikmesriikidele tohutu suuri probleeme ning kõik peavad sellega võitlemist esmatähtsaks. Vahendaja määramine terrorismi vastu võitlevatele liikmesriikide pädevatele asutustele ja Euroopa institutsioonidele on oluline samm. Tema ülesandeks on pidada kõrgel tasemel ametlikku sidet ka Euroopa Liidu ja kolmandate riikide vahel ning vahendajana anda aru otse ülemkogule; see peaks olema kahtlemata kasulik ja paremini kooskõlastama selle raske ülesandega seotud jõupingutusi.

Hr de Vries külastas Eurojusti õige varsti pärast ametisse määramist. Ta külastas meid uuesti juunis ja võttis sõna terrorismi vastu võitlemist käsitleval koosolekul. Koosolekul avanes tal võimalus kohtuda ning arutada probleeme terrorismivastase võitlusega tegelevate uurijate ja prokuröridega kõikjalt Euroopa Liidust. Me teeme kõik meist oleneva, et abistada hr de Vriesi tema tähtsas töös.

Rahvusvaheline Prokuröride Assotsiatsioon

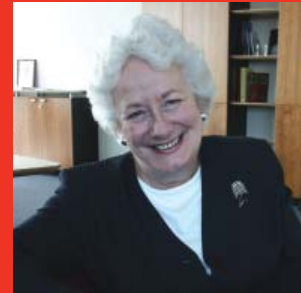
Rahvusvaheline Prokuröride Assotsiatsioon on loonud endale maine, mille kohaselt prokurör lähtub kutseala kõrgeimatele standarditele vastavast pädevusest, peab sellest kinni ja väljendab seda oma töös. Mõned kolleegiumi liikmed on varasematel ametikohtadel olnud Rahvusvahelise Prokuröride Assotsiatsiooni üksikliikmed. Eurojustil oli 2004. aastal hea meel olla vastu võetud Rahvusvahelise Prokuröride Assotsiatsiooni institutsiooniliseks liikmeks. Assotsiatsiooni aasta üldkoosolekul septembris 2004 sai Eurojustile osaks au, et Eurojusti kolleegiumi president nimetati ja valiti Rahvusvahelise Prokuröride Assotsiatsiooni täitevkomitee liikmeks. Michael Kennedy hakkab töötama koos hiljuti Eurojusti Prantsusmaa liikmeks määratud François Fallettiga, kes on mitu aastat olnud Rahvusvahelise Prokuröride Assotsiatsiooni täitevkomitee liige.

Euroopa põhiseadus

Eurojust tervitab 2004. aastal sõlmitud Euroopa Liidu uue põhiseaduse kokkulepet. Meil oli eelkõige hea meel selle üle, et põhiseaduse justiits- ja siseküsimusi käsitlevas jaos on Eurojustil väljapaistev osa ning et teda peetakse oluliseks partneriks Euroopa Liidu vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala loomisel ja säilitamisel.

Põhiseadusest tuleneb mitmeid Eurojusti edasiarendamisvõimalusi, nende hulgas on Eurojusti kohustus alustada uurimisi ja kohtu alla andmisi ning lahendada kohtualluvusvaidlusi. Me oleme rahul, et põhiseaduse koostajad on väljendanud usaldust Eurojusti suhtes, ning loodame, et usalduse jätkudes moodustatakse Eurojusti põhjal tulevikus Euroopa Prokuratuur.

3 TEGEVUS KRIMINAALASJADES

Märkused seoses statistiliste andmetega tegevuse kohta kriminaalasjades

2003. aasta aruandes avaldasime lootust, et kriminaalasjade haldamise teabekorraldus võimaldab meil teha põhjalikke statistilisi ülevaateid kriminaalasjadest, mida kolleegium 2004. aastal käsitles. Kuna saime süsteemi kasutama hakata alles 2004. aasta oktoobri keskel, olime sunnitud seda eesmärki korrigeerima. Sellest olenemata loodame, et järgmised tähelepanekud aitavad illustreerida Eurojusti töö tulemuslikkust tõsise piiriülese organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemisel.

Eurojust käsitles 2004. aastal 381 kriminaalasja. See tähendab võrreldes 2003. aastal käsitletud kriminaalasjadega 27 %-list tõusu (vt joonis 1). Tõus johtub eelkõige Euroopa Liidu laienemisest, kuid peegeldab ka paremat koostööd riikide ametiasutustega, kellest paljudel on nüüd kergem Eurojustiga koostööd teha ning olla veendunud meie võimes tagada sisulist koostööd ja kooskõlastatust piiriülestes uurimistes ja vastutuselevõtmistes.

381 kriminaalasja ei tohiks olla näitajaks, mis täies ulatuses kajastab liikmesriikide liikmete ja nende assistentide seotust juriidilise koostööga Euroopa Liidus. See näitaja hõlmab ainult Eurojustis registreeritud kriminaalasju. Liikmesriigi liikmete oma riikides töötavad uurijad ja prokurörid saavad nendele arvukalt taotlusi seoses väiksemate probleemide ja küsimustega. Neid koguneb aasta jooksul arvatavasti mitusada, need lahendatakse kiiresti ja neid ei registreerita. Liikmesriikidest kriminaalasjades saadetud taotluste arv on oluliselt erinev, samuti erineb nende riikide arv, kelle abi vajatakse (vt joonised 2 ja 3). Võiks eeldada, et suurema rahvaarvuga liikmesriikidest on saadetud taotlusi kriminaalasjades kõige rohkem, ja tuleb märkida, et Saksamaa, Itaalia, Ühendkuningriik ja Prantsusmaa ongi saatnud palju taotlusi. Kuid rahvaarv on ainult üks Eurojustile saadetud kriminaalasjade arvu mõjutav tegur. Eurojusti moodustamise otsuse rakendamise tase võib samuti olla oluline tegur. Näiteks Portugal ja Rootsi, kaks riiki, kes on otsuse oma siseriiklikes õigusaktides rakendanud, on oma suhteliselt väikese rahvaarvu juures saatnud kriminaalasjades suure arvu taotlusi. Riikide arvu, kellelt abi taotletakse, mõjutab rahvaarv vähe. Riik, kellelt kõige rohkem abi taotleti, oli jälle Hispaania. Mõned liikmesriigid nagu näiteks Holland esitasid suhteliselt vähe abitaotlusi, kuid teised liikmesriigid pöördusid sageli nende poole abi saamiseks.

Kümme liikmesriigi liiget uutest liikmesriikidest on samasuguses olukorras nagu esimesed viisteist liikmesriigi liiget siis, kui Eurojust 2001. aastal ajutise üksusena alustas. Eurojusti moodustamise otsus ei ole veel kõigis uutes liikmesriikides rakendatud. See aitab mõista, miks ainult kuus uut liikmesriiki on kriminaalasjadega seoses Eurojustilt abi palunud. Uued liikmesriikide liikmed töötavad selle nimel, et laiendada teadmisi Eurojusti kohta oma riikides ja hoogustada kriminaalasjades taotluste saatmist kolleegiumile.

Meile tundub, et paremat koostööd riigi ametiasutustega illustreerivad kaks asjaolu, mis rõhutavad Eurojusti ja siseriiklike asutuste vahelise usalduse kasvu. Esiteks on terroristliku tegevusega seotud kriminaalasjade arv ligikaudu kahekordistunud; teiseks on rohkem kui kolme riiki hõlmavate mitmepoolsete kriminaalasjade üldarv üle kahe korra kasvanud (vt joonis 4). Neid kahte suundumust illustreerivad ka koordineerimisnõupidamiste andmed (vt joonis 5).

2003. aasta aruandes käsitlesime Eurojusti tegevust ja rõhutasime eriti, et liikmesriigi liikmete tegevust ei saa täpselt edasi anda selliste näitajate abil nagu taotlust esitava või taotluse saanud riigi lihtne seotus kriminaalasjaga. Teisest küljest arvame, et toimunud koordineerimisnõupidamiste arv on hea näitaja selle kohta, kuidas riik arendab ühist tegevust ja seotust Eurojustiga.

Koordineerimisnõupidamiste arv suurenes olulisel määral, tõustes 26 koosolekult 2003. aastal 52 koosolekuni 2004. aastal. Nendest nõupidamistest nelikümmend olid kas Eurojusti korraldatud või toimusid Eurojusti võimaluste ja vahendite abiga. Kaksikümmend kolm nendest nõupidamistest hõlmas rohkem kui kolme riiki.

Meie suurepärase uute konverentsiruumide valmimine ja kättesaadavus on pärast 2004. aasta märtsi osutunud kahtlemata peamiseks teguriks, miks Eurojust on saanud rohkem taotlusi korraldada koordineerimisnõupidamisi oma ruumides.

Koordineerimisnõupidamistel keskenduti järgmistele organiseeritud kuritegevuse valdkonda kuuluvatele kuriteoliikidele: terrorism, narkokaubandus, pettused (sealhulgas ühenduse finantshuvidega seotud pettused), inimkaubandus ja immigrantide ebaseaduslik üle piiri toimetamine.

Peamised kuritegude liigid, millega Eurojust 2004. aastal tegeles, ei ole möödunud aastaga võrreldes palju muutunud. Mõne kuriteoliigiga, näiteks inimkaubandusega seotud kriminaalasjades on taotlusi saadetud rohkem kui 2003. aastal; kõnealustes kriminaalasjades saadetud taotluste arv kasvas 13 kriminaalasjalt 2003. aastal 19 kriminaalasjani 2004. aastal (vt joonis 6).

Eurojust teatab rahuldustundega oma edusammudest, mis kajastuvad 2004. aasta kriminaalasjade käsitluse statistikas. Arvame siiski, et pädevad asutused liikmesriikides ning esmajoones mõnes liikmesriigis nagu näiteks Hollandis, võiksid Eurojusti rohkem ja paremini ära kasutada. Selleks et arendada ja parandada liikmesriikidevahelist koostööd ja eelkõige kooskõlastamist raskete piiriüleste kuritegude uurimisel ja nende eest vastutuselevõtmisel, on vaja rohkem ära teha. Eurojustil on keerulisemate ja raskemate kriminaalasjade menetlemise koordineerimiseks veel täiendavaid võimsusi.

Terrorismivastase võitluse töögrupp

Pärast Madridis 11. märtsil 2004 toimunud kohutavaid pommiplahvatusi reageeris kolleegium suurenevale vajadusele abitaotluste käsitlemist hõlbustava ja tulemuslikuks muutva erialase töö järele ja moodustas mitmest liikmesriigi liikmest, kes kõik olid selle ala asjatundjad, töögrupi, mis asuks juhtima terrorismiküsimustega tegelemist kolleegiumis. Terrorismivastase võitluse töögrupi struktuuri eeskujul moodustati 2004. aasta lõpus meie mitmes töövaldkonnas ka teisi töögrupe.

Terrorismivastase võitluse töögrupi peamised eesmärgid olid järgmised: tagada terrorismivastase võitluse koordineerimisnõupidamiste hea ettevalmistus ja organiseeritus; tõhustada terrorismiga seotud teabevahetust korrapäraste kontaktide kaudu terrorismiküsimusi käsitlema määratud korrespondentidega; luua terrorismiga seotud õigusdokumentide üldine andmekogu. Töögrupp koostas ka viie eesmärgi kohta „tulemustabeli“. Iga eesmärgiga seoses esitati selge kirjeldus, selgelt määratletud vastutus, tähtaeg, kontrollinõuded ja kolleegiumile aruande esitamise nõuded.

Kõnealused viis eesmärki on järgmised:

- **õigusalane koostöö:** kõigi terrorismivastase võitluse strateegiliste seminaride organiseerimine ja ettevalmistamine ning terrorismialaste kriminaalasjadega seotud tegevuse koordineerimisnõupidamiste toetamine;
- **terrorismivastase võitluse küsimustega tegelevate asutuste koostoime parandamine:** regulaarsete kontaktide loomine riikide terrorismiküsimusi käsitlevate korrespondentide, sideprokuröride, kohtunike ja prokuröridega, kes on spetsialiseerunud terrorismivastase võitluse valdkonnale või vastutavad oluliste terrorismialaste kriminaalasjadega tegelemise eest, Europoliga, Euroopa Liidu terrorismivastase võitluse koordinaatoriga, luureteenistustega ja muude huvitatud asutustega;
- **õigusdokumentide andmekogu:** kättesaadavate terrorismivastase võitlusega seotud riiklike, Euroopa ja rahvusvaheliste dokumentide ja aktide ülevaate pidev ajakohastamine;
- **terrorismivastase võitlusega seotud õiguslase andmekogu algatamine:** teostatavusuuringu algatamine Eurojusti korraldatud koordineerimisnõupidamistel võrreldud ja

terrorismivastast võitlust käsitlevatelt riiklikelt korrespondentidelt saadud andmete põhjal;
ja

- **terrorismi rahastamine:** olemasolevate Euroopa Liidu või ÜRO kõnealuse valdkonna teostamisvahendite praktilise kasutamise ja lisatud väärtuse kontrollimine.

Terrorismivastase võitluse töögrupp on asutamisest alates korraldanud korrapäraselt koosolekuid, mille tulemusena toimus 2004. aasta juunis terrorismivastase võitluse alane strateegiline seminar ja on korraldatud mitu muud mitmepoolset koordineerimisnõupidamist. Töögrupi liikmed esinevad kolleegiumi nimel terrorismivastase võitluse alastel konverentsidel ja seminaridel.

Strateegilised seminarid

Pärast esimese suurepärase uue seminari- ja konverentsiruumi valmimist 2004. aasta märtsis otsustas kolleegium korraldada rea mitmeid raskeid organiseeritud kuritegevuse liike käsitlevaid strateegilisi seminare. Kolleegium soovis moodustada piiriülese organiseeritud kuritegevuse eri liikidele spetsialiseerunud uurijate ja prokuröride võrgu. See oli hästi toiminud terrorismivaldkonnas ja me soovisime seda kogemust laiendada muudele olulistele organiseeritud kuritegevuse valdkondadele. Sellistes spetsialistides usalduse tekitamine on tähtis parema ja kiirema koostöö ja kooskõlastamise tagamiseks. Mida paremini spetsialistid tunnevad oma muudes alluvustes töötavaid kolleege ja kaastöötajaid, seda tõenäolisem on, et nad teevad olulistest kriminaalasjades tõhusat koostööd.

Need seminarid võimaldavad kõigi valdkondade töötajatel omavahel kohtuda ja arutada käimasolevatest uurimistest ja kohtu alla andmistest tulenevaid praktilisi küsimusi ja probleeme. Peale selle võimaldavad need seminarid Eurojustil tutvustada töötajatele Eurojusti asjakohaseid tegevusi ja tegevust kriminaalasjades. Seminarid pakuvad ka raamistiku mitmete kahe- ja mitmepoolsete koordineerimisnõupidamiste korraldamiseks konkreetsetes jooksvates operatiivküsimustes.

Alates juunist kuni aasta lõpuni korraldati viis seminari. Need lisaks kogu muule liikmesriikide liikmete tegevusele kriminaalasjades ja sellega seotud ülesannete täitmisele korraldatud seminarid muutsid selle perioodi väga aktiivseks, sest nende edu tagamiseks oli vaja teha palju organiseerimistööd.

Allpool on esitatud lühiaruanded iga seminari kohta:

Terrorism

23. juuni hommikul istungil ning võrgustiku moodustamiseks mõeldud nõupidamisel huvitatud osalejatele, kes ei olnud 24. juuni operatiivkohtumistega seotud, arutati põhjalikult liikmesriikide terrorismiküsimusi käsitlema määratud korrespondentide ja asjaomaste õigusasutuste rolli ja ülesandeid.

Arutelude lähtepunktiks oli nõukogu otsus 2003/48/JSK politseikoostöö ja õiguslase koostöö erimeetmete rakendamise kohta terrorismivastaseks võitluseks, mille artiklis 3 kehtestati liikmesriikidele kohustus tagada sellealase teabe edastamine Eurojustile.

Selle sätte rakendamiseks liikmesriikide poolt tehtava töö hõlbustamiseks oli Eurojust valmistanud ette suunised liikmesriikide terrorismiküsimusi käsitlema määratud korrespondentide ja liikmesriikide spetsialiseeritud asutuste poolt esitatava teabe kohta, milles pakuti teabevahetuseks praktilisi põhimõtteid.

Selle küsimuse arutelust selgus, et liikmesriikide korrespondendid ja siseriiklikud asutused on täiesti teadlikud, et mõlemad peavad koostöös Eurojusti liikmesriigi liikmega võimalikult kiiresti selle teabevahetuse praktiliselt korraldama, et tagada nõukogu otsuse nõuetekohast täitmist. Praeguseks on sellise korra kehtestanud väga vähesed riigid.

Need suunised võeti laialdaselt vastu kui hea vahend ja alus siseriiklike arutelude läbiviimiseks selles küsimuses. Suunised on esitatud käesoleva aruande III lisas.

Muud arutatud küsimused:

- Liikmesriikides esinevad õiguslikud takistused Eurojustile teabe edastamiseks.
- Millist liiki teavet Eurojust peaks saama: õigusalast teavet või jälitusteavet ja millised andmed on olulised Eurojusti ülesannete täitmiseks.
- Kui palju peaks Eurojust teavet saama: kogu teabe/ainult kokkuvõtted/etappidena?
- Millal või millisel etapil tuleks teave Eurojustile saata: uurimise käigus varakult/erijuhtudel teatava viivitusega?

- Millist andmete turvalisust/andmekaitset tuleks Eurojustilt nõuda talle edastatud teabe suhtes?
- Millised peaksid olema Eurojusti ülesanded:
  - › kontaktide loomine pädevate ametiasutuste vahel
  - › vastastikuse õigusabi taotluste kiirendamine
  - › vastastikuse õigusabi osutamisele kaasaaitamine
  - › uurimiste koordineerimine
  - › süsteemide loomine teabega tegelemiseks – andmebaasi koostamine
  - › tagasiside andmine teavet saatvatele riikidele
  - › tiheda koostöö sisseseadmine Europoliga
  - › eelnõude pakkumine ministrite nõukogule

Eurojust korraldab 2005. aasta kevadel järelseminari, et tagada nõukogu otsuse rakendamine ning siseriiklike asutuste, liikmesriikide korrespondentide ja Eurojusti liikmesriikide liikmete vahel tõhus teabevahetus.

Inimkaubandus

2004. aastal inimkaubanduse teemal toimunud seminar, mis on nüüd Eurojusti kalendris iga-aastane üritus, viidi läbi septembris. Sellel keskenduti mitte ainult inimkaubandusele, vaid ka ebaseaduslikule sissevõtmisele kaasaaitamisele, kuna need kuriteoliigid on selgelt omavahel seotud. Seminaril kehtestati prioriteetideks piiriüleste kriminaalasjade parem koordineerimine ning koostöös esinevate tõkete ja takistuste väljaselgitamine ja lahendamine ning ühiste uurimusrühmade moodustamisele kaasaaitamine neis kriminaalasjades. Üks eesmärk oli ka arendada koostööd ja tugevaid tõuseid suhteid Europoliga, et aidata teha igapäevast tööd, sealhulgas moodustada ühiseid uurimusrühmi ja korraldada tunnistajate kaitset.

Ettekanne Eurojusti poolt laiali saadetud küsimustikule antud vastuste kohta võimaldas saada ülevaate liikmesriikide suutlikkusest kasutada neis kriminaalasjades varjatud uurimismeetodeid. Ettekannetes käsitleti ka tunnistajate kaitset ja tunnistajate tagasitoomist, ohvrite kasutamist kohtu alla andmisel tunnistajatena ja mitmesuguseid raskusi tõendite kogumisel inimkaubandusealastes kriminaalasjades. Need äratasid huvi ja ajendasid osalejaid arutama praktilist koostööd käsilolevates kriminaalasjades.

Need sõnavõttud näitasid, et kõik osalejad on hästi teadlikud prokuröride (ja mitte ainult politseiasutuste) vahelise varase piiriülese koostöö tähtsusest ning kohtuasja etapi

silmaspidamise vajadusest juba uurimise algetappidel, samuti prokuröride ja nii lähte- kui ka sihtriigi valitsusväliste organisatsioonide vahelise koostöö tähtsusest, inimkaubanduse ohvritele ajutiste elamislubade ja abi andmise tähtsusest ning riigi muude prioriteetidega, näiteks ebaseaduslike sisserändajate väljasaatmise sooviga vastuollu sattumise võimalusest. Sõnavõttud näitasid samuti ohvritelt tunnistuste võtmise tähtsust, milles ilmsid sageli kultuurilised, keelelised ja muud nendega seotud raskused. Sõnavõttudes vastandati ka jälitusteabest lähtuvat lähenemisviisi ohvritest lähtuva lähenemisviisiga inimkaubandusealastes uurimistes. Paljudes jurisdiktsioonides on ohvri tunnistus tingimata vajalik ja ühes sõnavõttus tehti ettepanek kasutada kombineeritud meetodit. Teistes sõnavõttudes ja ettekannetes juhiti tähelepanu jurisdiktsiooniga seotud küsimustele, eriti kui õigusrikkumised on sooritatud osaliselt ühes ja osaliselt teises jurisdiktsioonis, ning vajadusele tõendada sidemeid grupi või kuritegeliku organisatsiooniga või neis osalemist.

Seminaril tehti ettekanne äsja moodustatud võrgustiku CARIN kohta, mis käivitati kuritegelikul viisil hangitud ja tsiviilvarade arestimise ja konfiskeerimisega seotud siseriiklike asutuste kokkuviiamiseks. Seda algatust toetab Europol ja sellega püütakse saavutada tulemuslikumaid rahvusvahelisi meetmeid kuritegevuse tulude konfiskeerimiseks. Võrgustiku liikmed jagavad omavahel teavet kuritegevuse tulused käsitlevate siseriiklike õigusaktide ja parima tava kohta. Eurojust on samuti võrgustiku CARIN liige ja abistab seda kriminaalasjade saatmisega Eurojusti liikmesriikide liikmetele.

Euroopa vahistamismäärus

2004. aasta oktoobris Tšehhi Vabariigis Prahast toimunud Eurojusti iga-aastase õigusala töötajatele mõeldud kohtumise teemaks oli Euroopa vahistamismäärus. See oli esimene Eurojusti poolt "uutes" liikmesriikides korraldatud kohtumine. Loodame, et see aitas näidata meiepoolset valmisolekut kaasata hiljuti Euroopa Liiduga ühinenud liikmesriikide uurimisasutused ja prokuratuurid täielikult oma tegevusse. Kohtumine oli õigeaegne ja eriti huvitav selle poolest, et kohtumise toimumise ajal oli Tšehhi Vabariik Euroopa vahistamismäärust siseriiklikesse õigusaktidesse üle võtmas.

Põhjalik aruanne kohtumise tulemustest ja selle tulemusena koostatud kriteeriumitest on esitatud käesoleva aruande II lisas.

Narkokaubandus

Eurojusti esimene strateegiline seminar narkokaubanduse teemal toimus 10. ja 11. novembril 2004. Sellel osales ligikaudu 70 eksperdist uurijat ja prokuröri, kes esindasid kõiki liikmesriike peale Malta.

Delegaate oli ka Rumeeniast, Europolist, Interpolist ja USA Narkootikumidevastase Võitluse Ametist (DEA). Seminari eesmärk oli keskenduda prokuröride ja uurijate igapäevatoos tekkivatele probleemidele ja takistustele, et rahvusvahelised organid nagu Eurojust ja Europol saaksid pakkuda vahendeid nende probleemide lahendamiseks.

Teisel päeval pakuti delegaatidele tõlkeaparatuuriga koosolekuruume kahe- või mitmepoolseteks kohtumisteks ja konkreetsete kriminaalajade arutamiseks.

Strateegilistel aruteludel keskenduti õiguslikele ja kohtuga seotud probleemidele, mis on tekkinud erimeetodite rakendamisel rahvusvahelise narkokaubanduse tõkestamiseks. Esimesel päeval korraldatud plenaaristungil esinesid seminaril ettekannetega liikmesriikide, Europoli, Interpoli ja USA DEA esindajad, kes kõik käsitlesid kontrollsaadetisi ja muid vahendeid organiseeritud kuritegevuse tõkestamiseks. Ettekannetele järgnesid konkreetsete kriminaalajade tutvustused Sloveeniast, Itaaliast, Prantsusmaalt, Ühendkuningriigist, Hispaaniast, Hollandist ja Kreekast. Pärast lõunat toimus töö töögruppides kolmel erineval teemal: kontrollsaadetised, telefonide pealtkuulamine ja koordineerimine ja õiguslikud takistused, ning koosolekute juhatajad olid Eurojusti liikmesriikide liikmed. Delegaadid jäid tööga rühmades väga rahule. Seminari kohta võis teha järgmised kokkuvõtted ja anda järgmised soovitused: Eurojusti varase kaasamise vajadus, Europoli ja Eurojusti varasema koostöö vajadus ning eri riikides käimasolevate uurimiste varasema koordineerimise vajadus. Liikmesriikide õigusaktid peaksid olema ka paremini kooskõlas, et tagada kontrollsaadetiste ja muude erimeetmete kasutamine narkokaubanduse tõkestamiseks. Sellise kooskõla saavutamiseks tehti ettepanek võtta eriuurimismeetodite kohta vastu raamotsus.

Käibemaksupettused

Käibemaksupettustega seotud kriminaalajade kasvav maht ja nende üleeuroopaline mõju olid hakanud Eurojustile erilist muret valmistama. Käibemaksupettuste, maksupettuste ja muud

liiki pettustega seotud kriminaalasjad moodustavad Eurojustile saadetavatest kriminaalasjadest kõige suurema osa. Kuna aga käibemaksupettustest on saanud üks raskemaid piiriülese organiseeritud kuritegevuse liike, ei ole õigusasutustel nendega efektiivseks tegelemiseks sageli vajalikke teadmisi. Peale selle on vastastikusel õigusabil ja koostööl veel arvukalt takistusi.

2004. aasta detsembris korraldas Eurojust strateegilise seminari konkreetselt käibemaksupettuste karussellskeemide küsimuses, et arutada neid probleeme mitte ainult nendega otseselt seotud õigusasutustega, vaid ka haldusasutustega, eelkõige maksu- ja tolliasutustega, kellel on sellel alal juhtiv roll. Selle seminari põhieesmärkideks oli anda kogunud ja vähem kogunud õigusasutustele põhjalikku teavet käibemaksupettuste karussellskeemide kohta ja ergutada neid tegema tihedamat koostööd pädevate haldusasutustega.

Seminaril oli peaaegu 80 osalejat kõigist 25 EL liikmesriigist. Esindatud olid ka Rumeenia, Norra ja Šveits.

Enamikku delegatsioonidest kuulus seminari konkreetset eesmärki kajastades nii õigus- kui ka haldusasutuste esindajaid. Seminari programm koosnes kahest erinevast, kuid vastastikku täiendavast istungist. Hommikuse istungi eesmärk oli piiritleda üldised probleemid ja pärastlõunasel istungil esitati ettekandeid tegevuse kohta kriminaalasjades. Ettekandjaid oli õigus- kui ka haldusasutustest. Hommikul oli põhiettekandja Luksemburgi Maksuameti esindaja; teised ettekanded olid OLAF-ilt ja Europolilt ja esmakordselt esines Eurojusti üritusel ka erasektori rahandusettevõttest KPMG kutsutud ettekandja.

Osalejatel oli võimalus jagada kogemusi ja avardada oma teadmisi mitte ainult seda tüüpi pettuste keeruliste skeemide, vaid ka parimate nendega võitlemise viiside kohta.

Strateegilise seminari põhijäreldused olid järgmised:

- Saamata jäänud tulude summa on väga suur. Seda tüüpi pettustega, mis on muutunud narkokaubanduse järel üheks piiriüleste kuritegelike organisatsioonide eelistatuimaks kuriteoliigiks, on tungivald vaja efektiivsemalt tegelema hakata;
- Õigusasutuste kaasamine võimalikult varasel etapil võib anda pikemas perspektiivis tulemuste saavutamiseks võimsa ja vajaliku panuse. Selleks on ka pakiline vajadus aidata kaasa õigus- ja haldusasutuste vahelisele koostööle nii riigi kui ka riikidevahelisel tasandil ning kohandada kriminaalmenetlust seda tüüpi pettuste väljakutseid pakkuvate mudelitega;

- Tuleb näiteks läbi vaadata "traditsiooniline" uurimiste ja tõendite kogumise kord; mõned tavaõiguse süsteemid võivad pakkuda väga kasulikke kohtupraktika näiteid; ja
- Eurojustil peaks olema võimalus teha konkreetseid algatusi ja tegelda käibemaksupettustega proaktiivsemalt; selles suhtes on väga soovitatav luua ühiseid uurimisrühmi ja õigus- ja haldusasutuste vahelisi võrgustikke.

Näited tegevuse kohta kriminaalasjades

Selleks et näidata, millist liiki tööd Eurojust teeb, tutvustame allpool üksikasjalikumalt mõningaid kriminaalasju, millega kolleegium 2004. aastal tegeles. Näited hõlmavad väga erinevaid liikmesriike ja paljusid erinevaid kuriteoliike.

Terrorism

2004. aasta 11. märtsi hommikul tipptunnil Madridis toimus üks laastavamaid terrorirünnakuid, mis Euroopas kunagi on nähtud. Linnas lõhkes neljas rongis kümme pommi. Ohvreid oli palju: 191 suri ja rohkem kui 1800 sai vigastada. Madridi raudtee infrastruktuurile tekitati ulatuslikku kahju. Pommid olid peidetud koolikottidesse, mis olid jäetud istmete alla. Kaks pommi ei lõhkenud ja nende uurimisel selgus, et lõhkeseadeldiste plahvatama panemiseks kasutati mobiiltelefone. Selle kriminaalasjaga määrati tegelema koostöös politseiga Hispaania Audiencia Nacionali vanemkohtunik.

Põhjalik uurimine näitas, et rünnakute korraldajaks oli grupp põhiliselt Hispaanias elavaid Maroko kodanikke. Lõhkeainetega olid neid varustanud mõned Hispaania kodanikud. Üheksa kuriteo toimepanijat sooritas enesetapu, kui politsei soovis neid vahistada. Mitu kahtlusalust jäi ka vahistamata. Mõnel neist oli sidemeid nii Euroopa Liidus kui ka väljaspool. Jätkub rünnakute rahastamise uurimine. Hispaania õigusasutused palusid Eurojustil aidata korraldada teabevahetust teiste EL riikidega, kellel toimusid sellega seotud uurimised, et neid omavahel arutada ja vältida võimalikke kohtualluvuste vastuolusid. Eurojust korraldas 24. juunil 2004 koordineerimisnõupidamise, millel osalesid Hispaania, Itaalia, Belgia, Ühendkuningriigi ja Prantsusmaa õigus- ja politseiasutused.

See nõupidamine oli foorum asjakohase teabe vahetamiseks ja hea varase kahepoolse koostöö loomiseks politsei- ja õigusasutuste vahel mõnedes asjassepuutuvates riikides. Korraldati taotluskirjade kiiret täitmist. Kuna Prantsusmaa ametiasutused olid alustanud uurimist, sest

Prantsusmaa kodanik oli saanud vigastusi, said nad aidata Hispaania uurijaid, kasutades oma uurimist edasiste taotlustega abistamiseks. Nad said ka kaaluda tegevuse koordineerimist oma Hispaania kolleegidega ja tegelda kohtualluvuste vastuolude küsimustega. Itaalia ametiasutustel toimus ka uurimine pärast ühe teise väidetava korraldaja vahistamist, kellel olid sidemed Belgia ja Prantsusmaaga. Nad said arutada kohtualluvuse küsimusi ja püüda lahendada ka võimalikke väljaandmise küsimusi.

Narkokaubandus

Selles kriminaalasjas jälgis Austria politsei Viinis narkokaubandusega tegelevat kuritegelikku organisatsiooni. Üks kuller oli teada ja oli andmeid, et korraldajaks oli Saksa kodanik koos edasimüüjatega Hollandis ja Austrias. Austria politsei kavatses saata kontrollsaadetise, et määrata kindlaks ka teised selles osalevad isikud. Kriminaalasi saadeti Eurojustile Austria esinduse kaudu Europolis, et selgitada välja kontrollsaadetise Amsterdamist Saksamaa kaudu Viini saatmisega seotud juriidilised nõuded.

Eurojustis arutasid Austria, Saksa ja Hollandi kolleegid neid küsimusi ja korraldasid nõuete täitmise, et oleks võimalik kontrollsaadetist kasutada. Eurojust edastas selle teabe Austria ametiasutustele ja kohus väljastas taotlused vastastikuse õigusabi saamiseks. Kontrollsaadetis anti üle ja vahistati mitu inimest, määrati kindlaks kuritegeliku grupi liikmed ja konfiskeeriti suures koguses kanepit ja kokaiini.

See kriminaalasi näitab, kui kasulik on saata kriminaalasi varakult Eurojustile abi saamiseks, et lahendada õigusalsed probleemid ja töötada välja edukas lähenemisviis politsei ja muude õiguskaitseasutuste koostööle.

Terrorism

See kriminaalasi on tähtis näide Eurojusti ja Europoli vahelisest konstruktiivsest koostööst juba varasel etapil. Põhiküsimus oli selles, kuidas Eurojust võiks aidata koordineerida õigusalsed meetmeid Europoli jälitusteabega operatsiooni läbiviimiseks Austrias grupi islamiterroristide vastu, kasutades võimaliku menetluse ettevalmistamiseks teatavate analüüsifailide tulemusi. Pärast Eurojusti strateegilist seminari terrorismi teemal 2004. aasta juunis korraldas Eurojusti Austria liige Austrias terrorismiküsimusi käsitlema määratud korrespondendi kohtumise Europoli terrorismi tõkestamise ekspertidega ja ekspertidega, kes tegelesid Europolis islamiterrorismi kohta avatud analüüsifailiga.

Sellel kohtumisel lepidi kokku, et Viinis läbiviidavas operatsioonis osalevad Europoli analüütik ja ekspert. Kahe päeva jooksul otsiti läbi mitu maja ja toimus mitu vahistamist, tunnistajate ülekuulamist ning tõendite ja materjalide konfiskeerimist. Tulemus oli positiivne ja likvideeriti tegevused, mille eesmärk oli valmistada ette potentsiaalseid terroriste ja varustada terroristide operatsioone ressursidega. Koguti palju kasulikku teavet ning seda kasutati koos Europoli analüüsifailis sisalduva teabe ja materjalidega ja võrreldi nendega.

See kriminaalasi oli hea näide edukast ennetustööst ja ühiste strateegiate väljatöötamisest liikmesriikide pädevate ametiasutuste vahel ning Eurojusti ja Europoliga.

Pettused

Kohtu-uurija saatis Belgia Föderaalprokuratuuri õiguslaste meetmete koordineerimiseks ja koostöö korraldamiseks kriminaalasja, mis oli seotud ligikaudu 10 miljoni euro suuruse kahju tekitamisega.

Luksemburgile, Prantsusmaale, Hispaaniale ja Šveitsile saatmiseks mõeldud algsed taotluskirjad saadeti otse Eurojusti Belgia liikmele. Eurojusti liikmesriikide liikmed tegid ettepanekuid kirjade muutmiseks, et tagada taotluste kiirem ja tulemuslik täitmine. Pärast konsulteerimist ühe Eurojusti kontaktisikuga Šveitsis saadeti taotluskiri Šveitsi Föderalsele Kohtuametile.

Meie esmane eesmärk oli leida igas riigis pädevad meeskonnad taotluste täitmiseks ja kutsuda nad 3. tasandi koordineerimisnõupidamisele, et teatada neile vahetult Belgia kohtu-uurija ja Belgia siseriikliku korrespondendi konkreetsed nõudmised. Selle nõupidamise lõppeesmärk oli koordineerida üheaegselt taotluskirjade täitmist, pangakontode külmutamist, dokumentide võetust, majade läbiotsimist ja kahtlusalluste ülekuulamist.

Nõupidamise lõpus leppisid kõik delegatsioonid kokku ühtse kuupäeva taotluskirjade täitmiseks. Kavandatud meetmed viidi üheaegselt läbi 2004. aasta juunis. Eurojusti toetuseta ei oleks olnud võimalik sama aja jooksul sama tulemust saavutada.

Narkokaubandus

Augusti lõpus palus Tšehhi prokurör Eurojusti Tšehhi liikmelt abi kriminaalasjas, mis puudutas ligikaudu 60 kg heroini toimetamist Tšehhi Vabariigist Itaaliasse. Kauplemine oli toimunud mitme aasta jooksul ja Tšehhi Vabariigis oli vahistatud mitu isikut, keda võis hoida vahi all kuni

2004. aasta novembri keskpaigani. Prokuröri oli kriminaalasja ettevalmistamiseks ja kohtusse andmiseks vähe aega; vastasel korral oleks kinnipeetavad vabastatud ja mõned neist olid välismaalased, kes oleksid väga tõenäoliselt Tšehhi kohtualluvuspiirkonnast kadunud.

Taotluskirjade täitmiseks oli vähe aega ja kriminaalasi saadeti abi saamiseks Eurojustile. Pärast nõupidamist Eurojustis said liikmesriikide liikmed aidata kaasa taotluste keerulisele täitmisele kolmes eri kohtualluvuspiirkonnas enne vahistamistähtaja lõppu. Tšehhi uurijad said ka piirduda ainult ühe külastusega Itaaliasse mitme asemel ja sellega oma piiratud vahendeid kokku hoida.

Narkokaubandus

Saksa prokurörid uurisid narkokaubandusega seotud kriminaalasja, milles kahtlustati üht naist kullerina tegutsemises – heroini toimetamises Rotterdamist Itaalias tegutsenud edasimüüjate organisatsioonile. Sakslased kavatsesid naise vahistada, kuid Itaalia prokurörid uurisid samal ajal sama narkootikumide edasimüüjate gruppi. Nad kuulsid Saksa prokuröride kavatsusest kuller vahistada, kuid sellega oleks kogu nende poolt tehtud töö rikutud. Itaalia prokurörid saatsid Eurojustile kiireloomulise taotluse paluda Saksa ametiasutustel vahistamine edasi lükata. Saksa prokurör väitis, et Saksamaa seaduste kohaselt on võimalik vahistamist edasi lükata vaid sel juhul, kui Holland, Saksamaa ja Itaalia lepivad kokku kontrollsaadetise saatmise osas. Eurojust korraldas koordineerimisenõupidamise juba 24 tundi pärast abitaotluse saamist. Sellel osalesid kolme riigi pädevad ametiasutused. Nõupidamisel lepidi kokku korraldada kontrollsaadetise saatmine. See korraldati ja toimus kolme päeva pärast. Selle tulemusena vahistati Itaalias ja anti kohtu alla kaksteist Itaalia kahtlusalust narkootikumidega kauplejat ja Saksa kuller.

Narkokaubandus

2004. aasta novembri lõpus palus Poola prokurör Eurojusti Poola liikmelt abi narkokaubandusega seotud kriminaalasjas. Kriminaalasja mõned elemendid olid seotud mõningal määral Saksamaaga, kus oli vahistatud mitu isikut. Poola prokurör ootas mitu kuud, et Saksa ametiasutused taotluskirja täidaksid. Selle taotluskirja täitmisega läks väga kiireks, sest uurimise etapil kahtlusaluste kinnipidamiseks lubatud aeg hakkas läbi saama ja kohtus kasutamiseks oli vaja kiiresti tõendid ette valmistada. Saksa tõenditel oli kohtu alla andmise alustamiseks otsustav tähtsus. Eurojusti Saksa ja Poola liige tegid tihedat koostööd, et veenda ametiasutusi täitmist kiiresti lõpule

viima, kriminaalasi registreeriti Eurojustis ja kolme päeva pärast oli taotlus täidetud ja tõendid hangitud. Kriminaalajaga saadi enne kinnipidamisaja lõppu edasi minna.

Ebaseaduslik sisseränne

Belgia Föderaalprokuratuur saatis pärast ettevalmistavat kohtumist Brüsselis 2004. aasta oktoobris Eurojustile kriminaalaja, mis oli seotud rohkem kui 25 riigiga. Belgia riigi tasandil oli toimik peaaegu lõplik ja juhendav kohtunik otsustas saata kogu kättesaadava ja asjakohase teabe asjaomaste EL riikide pädevatele ametiasutustele, et selle kuritegeliku võrgustikuga koordineeritumalt tegelda. Seitsmel riigil, keda see kõige rohkem puudutas, paluti saata end esindav uurija ja prokurörid Eurojusti poolt korraldatud nõupidamisele.

Meie esmane eesmärk oli, et seitsme riigi pädevad ametiasutused kontrolliksid eelnevalt, kas selle võrgustikuga seotud kriminaalajades toimus uurimisi, ning uuriksid võimaluse korral, kas on võimalik kriminaalajades uurimisi alustada, et korraldada eri riikides üheaegselt võrgustikku lõhestavaid tegevusi.

Nõupidamine korraldati kiiresti ja sellel osales ka Europol, et pakkuda vajaduse korral oma analüüsialast suutlikkust. Nõupidamisel toimunud teabevahetus oli edukas. Detsembris vahistati Belgias põhiline sihtmärk ja veel neljas EL riigis viidi läbi kohtu- ja politseiasutuste ühismeetmed. See kriminaalasi on veel lõpetamata.

Kuigi Eurojustiga konsulteeriti Belgia kriminaalajas hilisemal etapil, oli tulemus väga positiivne, kuigi üsnagi piiratud. Kui konsulteerimine oleks toimunud varem, oleksid tulemused võinud olla veelgi lootustandvamad. Hoolimata sellest näitab see kriminaalasi tõelist muutust Belgia kohtusüsteemi lähenemisviisis ja eriti soovi tegelda kogu kuritegeliku võrgustikuga ja mitte ainult selle ühe osaga ühe liikmesriigi poolt.

Narkokaubandus – varjatud operatsioon

Eurojust sai aidata Saksa ja Poola prokuröridel leida ja pakkuda Saksa variisikutele Poola territooriumil tegutsemiseks õigusliku raamistiku. Seda tehti ilmselt esmakordselt. Saksa ja Poola politsei olid teinud tihedat koostööd ja seadnud sisse mitmed keerukad tehnilised meetmed. Kohtuasutuste ja prokuratuuriga seotud aspektid tuli üksikasjalikult viimistleda ja

määratleda. Leiti, et seda uurimismeetodit on kindlasti vaja tulevikus uuesti korrata mitte ainult Saksamaa ja Poola, vaid ka teiste liikmesriikide vahel.

Pärast üksikasjalikke läbirääkimisi ja arutelusid ning konsultatsioone Eurojustiga kirjutasid mõlema riigi prokuratuurid Saksamaa ja Poola piirilinnas toimunud kohtumisel alla memorandumile.

Mõrvad ja kuritegelikud kokkulepped – mootorratturite kambad

Itaalia Bolzano peaprokurör taotles Eurojustilt abi üle kogu Euroopa tegutseva kuritegeliku organisatsiooniga seotud kriminaalasjas. See kriminaalasi puudutab mootorratturite rühma, kes mõisteti Itaalias süüdi mõrvades ja kuritegelikes kokkulepetes ja olid uurimise all ka Saksamaal, Rootsis, Luksemburgis, Hollandis, Prantsusmaal ja Austrias.

Itaalia prokurör saatis taotluskirjad Taanile, Luksemburgile, Rootsile ja Saksamaale. Eurojust korraldas koordineerimisnõupidamise, millel osalesid asjaomaste riikide pädevad ametiasutused ja Europoli esindajad. Nõupidamine oli väga viljakas. Eurojusti poolt pakutud koostöö ja abi võimaldas taotluskirjad tulemuslikult täita ja aitas sellele kaasa, andes Itaalias toimunud uurimisele tugeva tõuke. Toimus ka kasulik teabevahetus, mis võimaldas lõpuks kuritegeliku organisatsiooni struktuuri ja selle tegevuse kogu Euroopas likvideerida.

Euroopa vahistamismäärus

2004. aasta augusti lõpus andsid Slovaki Vabariigi ametiasutused välja Euroopa vahistamismääruse Belgias kinnipeetava Kongo DV kodaniku kohta, kelle kinnipidamisaeg pidi lõppema 14. oktoobril 2004. Slovakeelne inglisekeelse tõlkega Euroopa vahistamismäärus edastati 6. septembril Interpoli kaudu. 13. oktoobril 2004 saadeti Interpoli kaudu prantsusekeelne tõlge. Euroopa vahistamismäärust ei edastatud kahjuks Belgia pädevale kohtuasutusele ning see jäi täitmata ja see isik vabastati. See on selge näide Euroopa vahistamismäärusega seotud kommunikatsioonis esinevatest takistustest mitte ainult ühe riigi organite, vaid ka Euroopa Liidu kahe liikmesriigi vahel. Nii-nimetatud "vanades" liikmesriikides kasutatakse suhtlemiseks Schengeni infosüsteemi. See on väga efektiivne süsteem ja Sirene büroodel on juba olemas eeskirjad välja antud või laekunud Euroopa vahistamismäärustega tegelemiseks. Kuigi Schengeni leping on EL "uutele" liikmesriikidele siduv (nad ei ole lepingule alla kirjutanud, kuid tunnistasid selle kohaldamist Euroopa Liiduga ühinemise lepingule alla kirjutades), ei saa

nad Schengeni infosüsteemi selle tehniliste piirangute tõttu kasutada. Seepärast kasutatakse Euroopa vahistamismääruse saatmist Interpoli kaudu. EL "vanade" liikmesriikide ametiasutused peavad olema sellest võimalusest teadlikud ja kohandama oma riigi kommunikatsioonikanaleid, et tagada Euroopa vahistamismääruste õigeaegne ja tõhus täitmine. Eurojust tahab rõhutada Euroopa vahistamismääruste võimaluse korral otse väljaandvalt täitvale õigusasutusele edastamise tähtsust ja efektiivsust.

Inimkaubandus

Mitut Euroopa riiki hõlmava inimkaubandusega seotud kriminaalasja saatsid Eurojustile Itaalia ja Kreeka prokurörid oma Eurojusti liikmete kaudu. Selgus, et mõlemad prokurörid olid seda teadmata uurinud sama Albaaniast ja teistest Balkanimaadest inimeste sisseveoga tegelnud kuritegeliku võrgustiku poolt toimepandud õigusrikkumisi. Eurojust aitas Itaalia ja Kreeka ametiasutuste vahel varasel etapil teavet vahetada ja tagas nende tegevuse omavahelise koordineerimise. Esimene koordineerimisnõupidamine selles kriminaalasjas toimus Kreekas ja jätkunõupidamine kavandati ja toimus meie ruumides Haagis 2005. aasta algul Albaania prokuröride osavõtul ja Europoli abiga. Kriminaalasi on veel lõpetamata.

Narkokaubandus ja rahapesu

Suur narkokaubanduse ja rahapesuga seotud kohtuasi, mis puudutas Kreekat, Hispaaniat, Saksamaad ja Belgiat, saadeti Eurojustile 2004. aasta teisel poolel. Pärast rohkem kui kaheaastast edukat politseikoostööd, milles osalesid eelkõige Kreeka, Hispaania, Ühendkuningriigi ja Ameerika Ühendriikide ametnikud, konfiskeeriti Hispaania vetes 5,4-tonnine kokaiinisaadeti. Laeva meeskonnaliikmed vahistati ja peeti kinni Hispaanias, kuid selle ja teiste samalaadsete operatsioonide põhiline kahtlusalune vahistati Saksamaal, et ta Euroopa vahistamismääruse alusel Kreekale üle anda. See oli esimene Kreeka poolt välja antud Euroopa vahistamismäärus, sest Kreeka siseriiklikud õigusaktid Euroopa vahistamismääruse kohta olid jõustunud alles mõni päev varem. Kreeka õigusasutused pidid esitama Saksamaale ja Belgiale vastastikuse õigusabi taotlused seoses kuritegelike organisatsioonide liikmete ebaseadusliku tegevusega neis kahes riigis. Eurojust korraldas meie ruumides Haagis koordineerimisnõupidamise, tuues kokku prokurörid kõigist asjaomastest riikidest. Kasutati neljas keeles sünkroontõlget, et aidata kaasa õiguslase ja praktilise teabe vahetamisele ja tagada kõigi selles kriminaalasjas partneritena osalenud pädevate ametiasutuste tihe koostöö ja aidata kohtu alla anda kuritegelik organisatsioon, kes oli pikka aega olulisi kuritegusid korda saatnud.

Kohtualluvuste vastuolu – Euroopa vahistamismäärus

See oli esimene kord, mil Eurojustilt oli Euroopa vahistamismäärust käsitleva raamotsuse artikli 16 kohaselt kohtualluvuste vastuolu probleemi lahendamiseks nõu küsitud. Saksamaa ja Belgia ametiasutused olid andnud peetusega seotud kriminaalasjas välja vahistamismäärused sama kahtlusaluse kohta, kes oli Hollandi kodanik ja kes teati ka elavat Hollandis. Amsterdami prokuratuur, kes vastutab keskse ametiasutusena kõigi Hollandile laekuvate Euroopa vahistamismääruste täitmise eest, küsis Eurojustilt nõu.

Õigusrikkumised hõlmasid kauba eest tasumata jätmist Saksa äriühingu kaudu. Pärast ostu müüdi kaup kohe edasi ostjatele Belgias, sageli võrgustikku kuuluvate vahendajate kaudu. Ostjad tasusid sularahas ja neile anti dokumendid, mis olid tõenäoliselt võltsitud. Tekitatud kahju ulatus miljonite eurodeni. Nii Saksamaa kui ka Belgia soovisid põhilise kahtlusaluse kohtu alla anda. Belgia taotles ka ühe teise hollandlasest kahtlusaluse väljaandmist, kes tegutses ainult Belgias. Saksamaa kriminaalasi oli seotud ainult peetusega. Belgia kriminaalasi puudutas nii peetust kui ka dokumentide võltsimist. Mõlema riigi kohtualluvus võimaldas põhilist kahtlusalust kohtu alla anda, kuid dokumentide võltsimine kuulus ainult Belgia jurisdiktsiooni alla.

Asjaomaste riikide Eurojusti liikmed arutasid seda kriminaalasja mitmel koosolekul. Eurojust andis Hollandi pädevatele ametiasutustele nõu viia kõigepealt põhiline kahtlusalune Saksamaale, tingimusel et Saksamaa Belgia kohtu alla andmise menetluse üle võtab ja ei teki non bis in idem olukorda; ja teiseks, viia teine kahtlusalune Belgiasse. Nii Saksamaa kui ka Belgia ametiasutused olid väljendanud nõusolekut sellise lahendusega. Amsterdami pädev kohus võttis Eurojusti nõuande otsuse tegemisel aluseks.

Tõsised maksupettused – alkoholi salakaubavedu

Esimene tõsiste maksupettustega seotud kriminaalasi saadeti Eurojustile 2002. aastal. Sellega on seotud viis Euroopa riiki ja hinnanguline kahjusumma on vähemalt 80 miljonit eurot. Portugalis ja Hispaanias tegutses keerukas kuritegelik organisatsioon, millel olid sidemed ka teiste riikide isikute ja äriühingutega. Kehtestati kord õigusaluste tegevuse tihedaks koordineerimiseks ja organisatsioon likvideeriti.

Algul oli teada vaid see, et üks äriühing ekspordib alkoholi ühest riigist teise ning et Lõuna-Euroopa riikidest saadeti Skandinaaviamaadesse suurtes kogustes alkoholi.

Alkoholi päritoluriikidest oli vaja koguda üksikasjalikumat teavet koos võimalike sidemetega eri riikides sooritatud tegevuse vahel. Oli andmeid, mis näitasid, et eri riikide kahtlusosalused ja tegevused võisid olla samad või omavahel tihedalt seotud. Eurojusti kaudu ja omavahel vahetult vahetatud teavet kasutades tegid Portugali ja Hispaania ametiasutused tihedat politsei- ja õigusalasest koostööd ja valmistasid Eurojusti abiga ette koordineeritud meetmed nii oma riigi kui ka Euroopa tasandil. Need hõlmasid koordineerimishooldamiste korraldamist erinevates kohtades ja ka Eurojusti ruumides.

Eurojusti kaasamine võimaldas selgitada välja uurimistevahelised seosed ja tagada siseriiklike asutuste vahelise teabevahetuse. Peale selle alustati selle teabe põhjal ka uusi uurimisi ja leiti seoseid organisatsiooni tegevuse eri aspektide vahel, mis võimaldas selgitada välja kuritegudes osalenud üksikisikud ja äriühingud, et hankida teavet ja tõendeid, mida siseriiklikud asutused saaksid kasutada. Vahistati rohkem kui 20 inimest, kaasa arvatud organisatsiooni juht. Mitu kohtu alla andmist on veel lõpetamata.

Eurojust aitas ka koostada ja täita taotluskirju väga lühikese aja jooksul. Koordineerimise eesmärk oli vältida omavahel seotud uurimistes lünki ja kattumisi. See võimaldas ka selgesti välja tuua eri jurisdiktsioonidega seotud faktid ja hoidis ära uurimiste ja kohtu alla andmisega seotud liikmesriikide vahelisi kohtualluvuste vastuolusid.

Ebaseaduslike sissetöötajate üle piiri toimetamine ja narkokaubandus

Oluline osa Ühendkuningriigist viimase aasta jooksul saadetud kriminaalasju on olnud seotud ebaseaduslike sissetöötajate üle piiri toimetamisega. Ühe kriminaalasja, mis oli seotud ebaseaduslike sissetöötajate üle piiri toimetamise ja narkokaubandusega tegeleva organiseeritud kuritegeliku grupiga, saatsid Kuninglik Prokuratuur (CBS) ja Riiklik Mõrvagrupp Eurojustile ühiselt. 2004. aasta märtsis korraldati Ühendkuningriikide ametiasutuste taotlusel nõupidamine. Osalevad riigid olid Saksamaa, Belgia, Prantsusmaa, Austria ja Holland. Osalesid ka Europoli esindajad. Nõupidamisel käsitleti Ühendkuningriigis ja Saksamaal paralleelselt läbiviidud uurimiste juhtimist ja kahe riigi siseriiklike ametiasutuste vahel tõendite jagamist. Käsitleti ka Ühendkuningriigis ja Belgias läbiviidud uurimiste vahelisi seoseid ja Belgia ametiasutustele esitati lisateavet, mis võimaldas neil oma uurimisi jätkata. Nõupidamisel tagati ka kaasabi Prantsusmaa ja Austria vastastikuse õigusabi taotluste täitmisele ja uuriti võimalust alustada uurimisi Hollandis. Pärast nõupidamist viidi Saksamaal läbi vahistamised ja konfiskeeriti edukalt 107 kg heroini. Vahistamisi viidi läbi ka Ühendkuningriigis ebaseaduslikule sissetöötajale kaasaaitamise eest. Hollandis toimusid mitmes kohas läbiotsimised.

2004. aasta mais toimus jätkunõupidamine. Ühendkuningriigi ja Saksamaa esindajad esinesid ettekannetega oma uurimiste ja kohtu alla andmiste hetkeseisu kohta. Ka Hollandi esindajad andsid ülevaate hetkeseisust ja kehtestati tähtaeg Ühendkuningriigi taotluskirjade täitmiseks. Saksamaa esindajad said anda Hollandi ametiasutustele täitmiseks üle ka uued taotluskirjad. Toimus ka informeeritud arutelu tõendite ja kohtualluvusküsimuste teemal. See teabevahetus osutus uurimiste edasisele käigule kahtlemata väga kasulikuks.

Ebaseaduslike sisserändajate üle piiri toimetamine

Teise ebaseaduslike sisserändajate üle piiri toimetamisega seotud kriminaalasja saatsid Ühendkuningriigi ametiasutuste poolt Eurojustile 2004. aasta oktoobris CPS ja Kenti Politsei. Saksamaal toimus eraldi uurimine, mis oli seotud Ühendkuningriigi kriminaalasjaga. Sakslased kavatsesid vahistada oma kahtlusalused 2004. aasta detsembri algul ja CPS ja Kenti Politsei soovisid korraldada ühisoperatsiooni, et vahistamised samal päeval koordineeritult läbi viia. Ühendkuningriigi kriminaalasjal olid ka seosed Belgiaga. Ühendkuningriigi grupi tähtis liige arvati elavat ja tegutsevat selle grupi huvides Brüsselis. CPS ja Kenti Politsei soovisid, et Belgia ametiasutused alustaksid selle isiku ja tema tegevuse suhtes uurimist ning uuriks ka tema kontakte Ühendkuningriigi kahtlusalustega. Eurojust korraldas nende küsimuste lahendamiseks koordineerimisnõupidamise. Nõupidamisel osalesid CPS prokurör Kentis, kaks Kenti Politsei ametnikku, Saksamaa prokurör ja Belgia magistraat. Kõik osalejad soovisid kindlalt koostööd teha ja üksteist abistada ning pärast kasulikke arutelusid lepiti kokku viia vahistamised Saksamaal ja Ühendkuningriigis läbi koordineeritult ning et Belgia ametiasutused alustavad arvatavalt Brüsselis toimuvate nendega seotud tegevuste uurimist. Pärast nõupidamist viidi läbi koordineeritud vahistamised; üks kahtlusalune Ühendkuningriigis ja kaks Saksamaal on praegu vahi all. Belgias on alustatud uurimist ja see on veel lõpetamata.

Need kriminaalasjad näitavad selgesti koordineerimise kasulikkust juhtudel, mil eri riikides toimuvad kriminaalasjades omavahel seotud või paralleelsed uurimised. Eurojust on suurepärase foorumi nende uurimiste kokkuvõtmiseks, et oleks võimalik vahetada teavet ja arutada, formuleerida, leppida kokku ja viia ellu edasisi strateegiaid.

Investeeringutega seotud pettused

See kriminaalasi on ere näide EL riikide ja kolmandate riikide vahelisest konstruktiivsest koostööst kriminaalasja varastel etappidel. Prantsusmaa kohtu-uurija, kes tegeles investeeringuga seotud

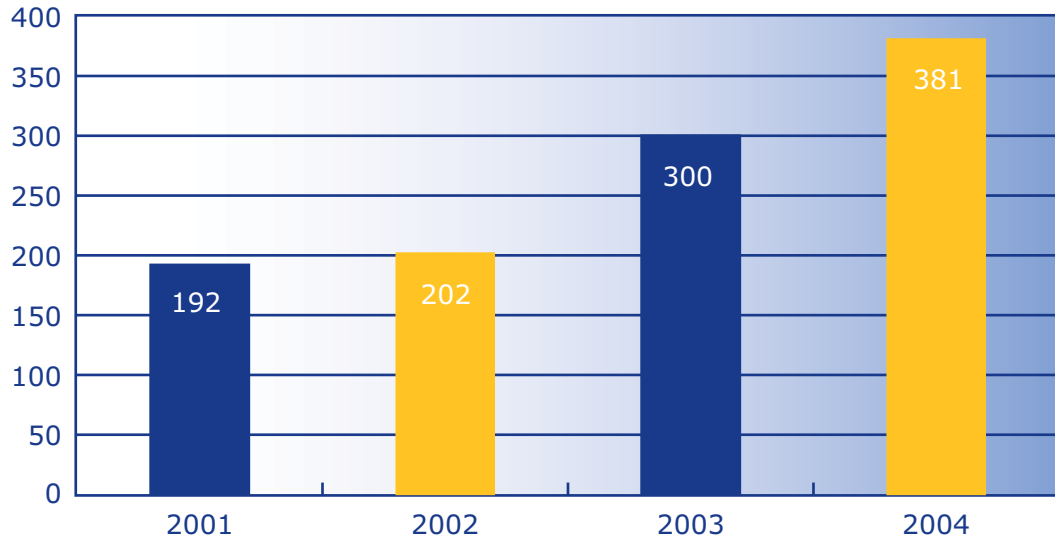
pettusega, millega oli tekitatud 1,5 miljoni euro suurune kahju, taotles Eurojustilt teavet samade üle kogu maailma tegutsevate õigusrikkujatega seotud samalaadsete kriminaalajade kohta. Lisaks Prantsusmaale puudutab see veel viit EL riiki: Luksemburgi, Austriat, Itaaliat, Ühendkuningriiki ja Tšehhi Vabariiki; samuti kaht kolmandat riiki – Liechtensteini ja Šveitsi.

Eurojusti poolt tihedas koostöös sideprokuröridega, Euroopa juriidilise võrgu ja Eurojusti kontaktisikutega kolmandates riikides korraldatud koordineerimise tulemusena leidis kiiresti kinnitust samalaadsete kriminaalajade olemasolu viies riigis, kusjuures mõned kriminaalajad olid seotud sama Prantsusmaa ohvriga, ning ilmnes veel üks kriminaalasi Prantsusmaal. Vahetatud teave võimaldas mõlemal kohtu-uurijal ja politseiametnikel saada kõikjal Euroopas toime pandud õigusrikkumistest täieliku ja globaalse ülevaate. See näitas ka kurjategijate head organiseeritust.

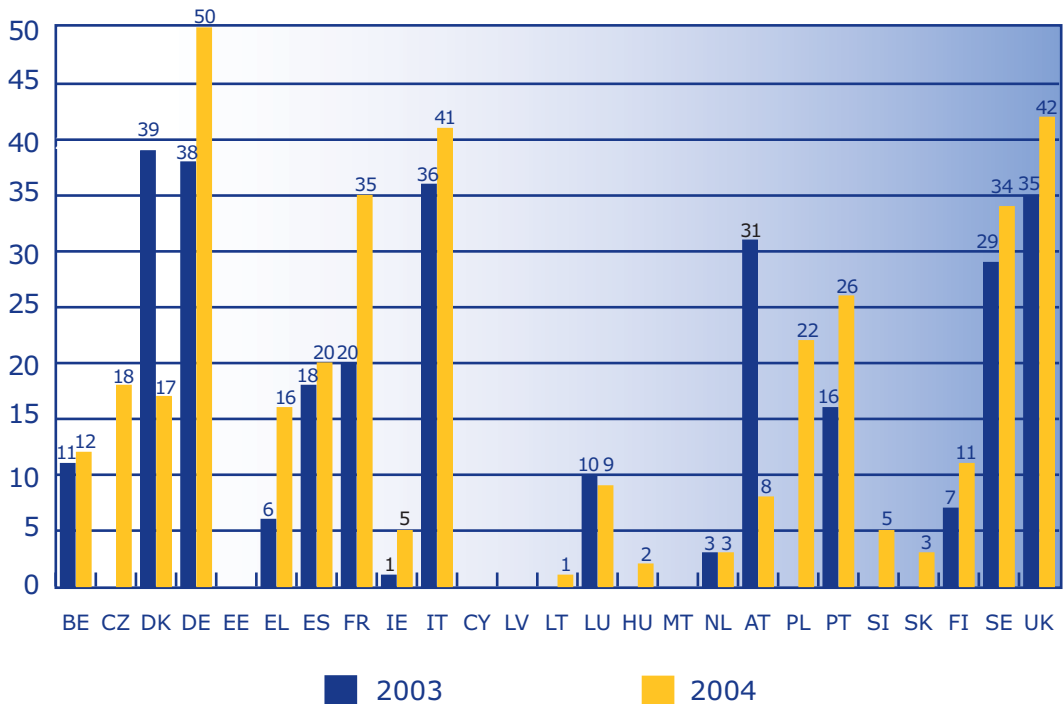
2004. aasta juunis vahistati Prantsusmaal kaks kahtlusalust. Üks kohtu-uurijatest taotles kohe Eurojustilt teise koordineerimisnõupidamise korraldamist, mis kavandati 2005. aasta alguseks.

Nõupidamine võimaldab tõhusalt koordineerida käimasolevaid uurimisi ja edendada otsest teabevahetust, et hõlbustada vastastikuse õigusabi andmist jooksvalt ja edaspidi seoses uute vahistamistega. See aitab koordineerida ka edasisi õiguslikke meetmeid, et mitte seada ohtu teistes Euroopa riikides käimasolevaid jooksvaid uurimisi. See nõupidamine annab ka võimaluse arutada juba varasel etapil võimalikke kohtualluvuste vastuolusid ja väljaandmisprobleeme. Üldisemalt võiks koostada strateegia selle organiseeritud kuritegeliku grupi kohtu alla andmise koha kokkuleppimiseks. Kas see peaks toimuma ühes või mitmes riigis?

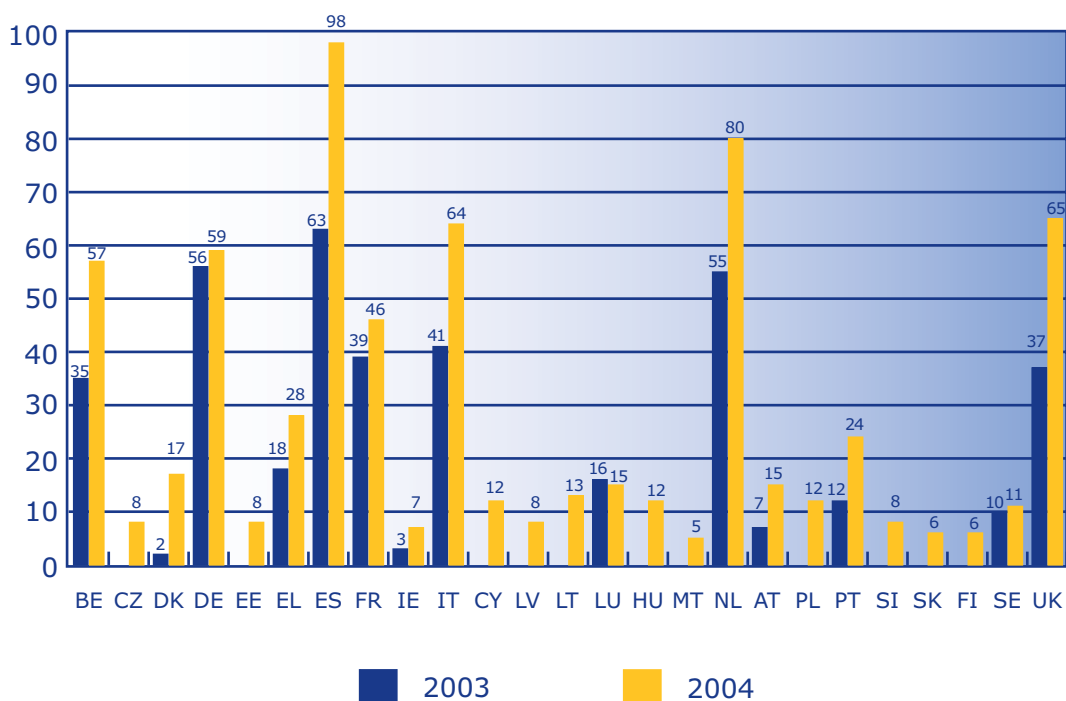
Joonist 1: Saadetud kriminaalasjade üldarv

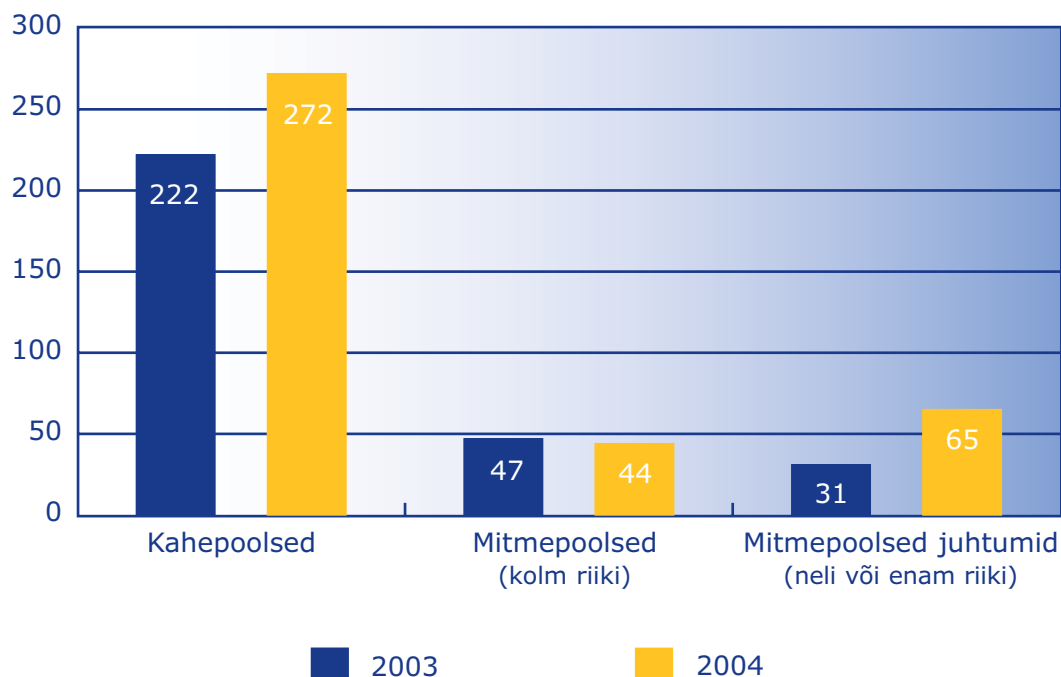
Joonist 2: Taotlevad riigid

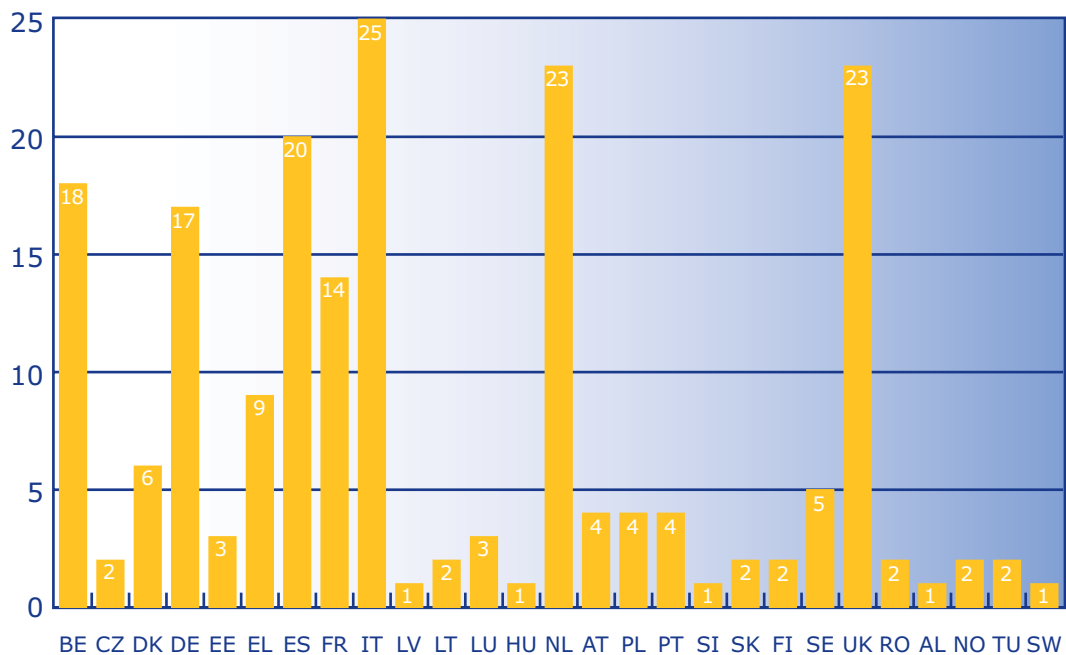
Joonist 3: Taotlusi saanud riigid

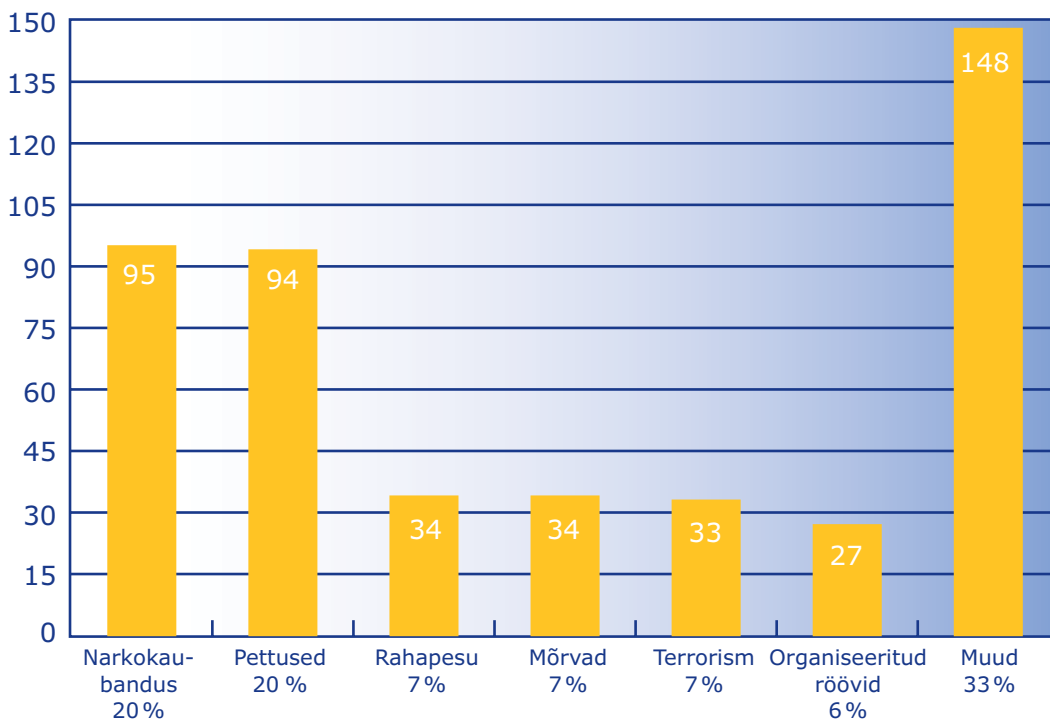
Joonist 4: Kahe- ja mitmepoolsed kriminaalasjad

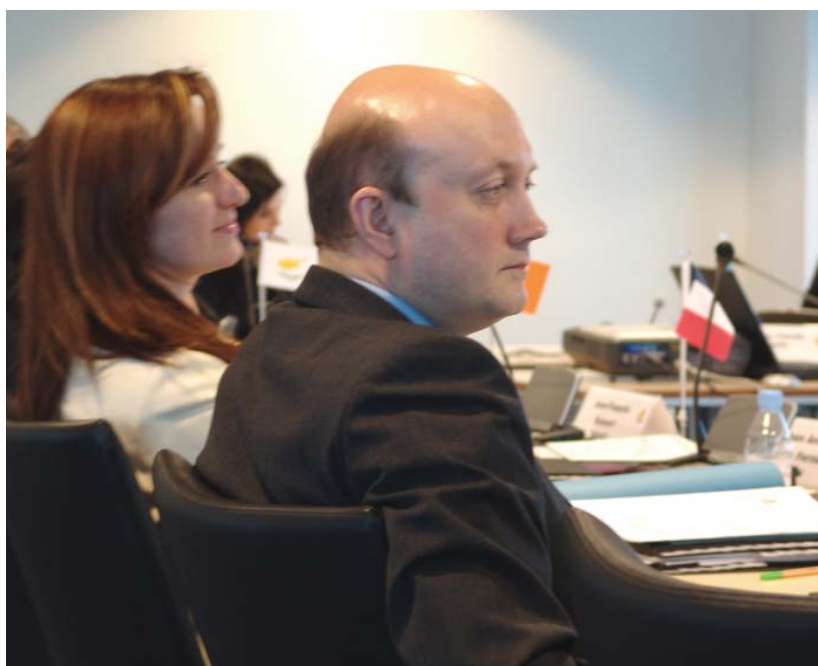

Joonist 5: Koordineerimisõupidamised

Joonist 6: Õigusrikkumised

4 SUHTED SISERIIKLIKE AMETIASUTUSTEGA

Eurojustile on eluliselt tähtis, et selle liikmesriigi liikmetel ja assistentidel oleks kõigi oma riigi ametiasutustega tugevad ja usalduslikud suhted. Nende suhete tugevus aitab tagada kriminaalasjade suunamise vajaduse korral Eurojustile.

Enamik liikmesriikide liikmeid töötab kolleegiumis ilma assistendita. Nad kõik annavad oma panuse Eurojusti infrastruktuuri ja laiemate poliitiliste ja strateegiliste küsimuste arutamisse. Nende aeg kulub eelkõige tegevusele kriminaalasjades. Kuid kriminaalasjade saatmise stimuleerimisele ja Eurojusti tutvustamisele oma kodumaal jääb vähe aega. Seepärast oleme säilitanud korra, mille kohaselt me kohtume Haagis iga nädal kolm päeva ja jätame kaks päeva spetsiaalselt kontaktideks siseriiklike asutustega. Oleme korraldanud iga kahe kuu järel ühe nädala, mil liikmesriikide liikmed tegelevad kriminaalasjadega oma kodumaal ja tugevdavad suhteid oma riigi ametiasutustega.

Eurojustil ei ole õigust nõuda kriminaalasjade saatmist kolleegiumile. Kuigi saadetavate kriminaalasjade arv on alates Eurojusti loomisest järk-järgult suurenenud, leiab kolleegium, et tal on suutlikkust enamate kriminaalasjadega tegelemiseks. Statistilised andmed kriminaalasjade kohta näitavad, et mõned riigid on saatnud Eurojustile väga vähe kriminaalasju, kuid teised on taotlenud abi märkimisväärsel arvul kriminaalasjades.

2004. aasta teisel poolel korraldas Holland kui EL eesistujariik Haagis justiits- ja siseministrite mitteametliku kohtumise. Eurojustil oli väga hea meel, et mitmel ministril oli aega külastada linnas meie bürood. Lootustandev oli, et mitu neist olid EL uutest liikmesriikidest. Nad said kohtuda oma liikmesriigi liikmega ja kuulda vahetult lähemalt meie tööst. Meil on hea meel teatada, et 2004. aastal kasvas ministrite, peaprokuröride ja teiste kõrgemate ametnike külastuste arv. Paljudel külastajatel soovitatakse ühendada Eurojusti külastamine meie kolleegide külastamisega Europolis. Tähtis on mõlemat organisatsiooni liikmesriikides paremini tutvustada.

Eurojustil on alati hea meel võtta vastu ministreid ja teisi riikide kõrgetasemelisi esindajaid. Kutsume neid, kes veel meid ei ole külastanud, seda niipea kui võimalik tegema. Julgustav ja entusiastlik suhtumine meie organisatsiooni ja selle tutvustamine kõige kõrgematel valitsemistasanditel ja teistele institutsioonidele võib ainult aidata Eurojusti kohta liikmesriikides paremini teavet pakkuda ja seda teadvustada.

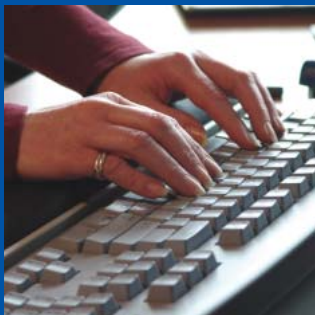
Liikmesriikide liikmed kasutasid 2004. aastal kõiki võimalusi meie organisatsiooni töö kohta ettekannete tegemiseks ja Eurojusti kasutamise propageerimiseks. Liikmesriikide liikmetel, kes on erialalt prokurörid ja uurijad, ei ole alati reklaami ja turunduse alaseid eriteadmisi. Kuid Eurojusti nähtavamaks muutmine moodustab olulise osa meie tööst ja me pühendame ka edaspidi

aega Eurojusti paremale tutvustamisele liikmesriikides. Kiiduväärt on mõnede liikmesriikide liikmete algatused, kes koostavad koostöös oma riigi esindajatega Europolis strateegiaid mõlema organisatsiooni paremaks tutvustamiseks oma kodumaal.

Meil on hea meel teatada, et kõik liikmesriigid, kaasa arvatud ühinevad riigid, on määranud ametisse terrorismiküsimusi käsitlevad korrespondendid. See on tähtis samm, kuid süsteemi efektiivsuse seisukohalt ning Eurojustile ja liikmesriikidele on sama tähtis, et korrespondendid saaksid ka oma ülesandeid täita. Praktilise töö korraldamiseks ja kõigi asjaosaliste huvides peab kõigil korrespondentidel olema kiire juurdepääs nõukogu otsuses ette nähtud teabele ja nad peavad saama seda oma riigi Eurojusti liikmele esitada. Alati see nii ei ole.

Paljud kommentaatorid, akadeemiliste ringkondade esindajad ja konverentside korraldajad tunnistavad Eurojusti ka üha sagedamini tähtsa osalejana organiseeritud kuritegevuse tõkestamisel Euroopa Liidus. Paljud EL hiljutised sammud ja algatused on seotud justiits- ja siseküsimustega ja meetmetega, mida on võetud raskete piiriüleste kuritegude paremaks tõkestamiseks. Liikmesriikide liikmetel, samuti kui nende kolleegidel kodumaal, palutakse sageli esineda siseriiklikus või rahvusvahelises meedias, teha ettekandeid või osaleda seminaridel. Me kasutame kõiki selliseid võimalusi, kui selline kaasatus ei kahjusta meie tegevust kriminaalasjades. See aitab muuta Eurojusti nähtavamaks ja ergutada riikide uurimis- ja prokuratuuriasutusi meile kriminaalasju saatma.

5 EL LAIENEMINE JA KOLMANDAD RIIGID

EL laienemine

Euroopa Liidu laienemine 1. mail 2004 tõi kõikides EL organisatsioonides kaasa suuri muutusi ja Eurojust ei olnud selles suhtes erand. Eurojusti esialgse tegevuse algusaegadel 2002. aastal olime EL ühinevate riikidega tihedalt seotud määratud kontaktisikute kaudu. Pidasime oma kontaktisikutega regulaarseid kohtumisi, et valmistuda laienemisega kaasnevateks uuteks väljakutseteks ja tagada sujuv üleminek Eurojusti kasvades 15-lt 25 liikmesriigi liikmeni.

Me saavutasime selles suhtes oma eesmärgi, et laienemise kuupäevaks olid kõik 10 ühinevat riiki oma Eurojusti liikmesriikide liikmed määranud. 4. mail 2004 osalesid kõik 10 uut liikmesriikide liiget laienenud kolleegiumi istungil. Alates sellest ajast hakkas enamik liikmesriikide liikmetest kohe Eurojustis alaliselt tööle. Mitu liikmesriikide liiget osales regulaarselt kolleegiumi istungitel, kuid ei töötanud alaliselt Haagis, mis kajastas vajadust kehtestada praktiline kord ja võtta vastu õigusaktid, enne kui sai luua rahanduslase infrastruktuuri vajaliku toe pakkumiseks nende alalisele tööle Haagis.

2004. aastal oli Malta ainus riik, kes ei olnud kolleegiumi istungitel regulaarselt esindatud, osaliselt seepärast, et Malta liikmesriigi liige määrati kohe pärast EL laienemist justiitsministriks. Loodame, et peagi määratakse uus liige, et Maltal võiks olla Eurojusti töös palju täielikum roll.

Uued liikmesriigi liikmed on toonud kaasa värske lähenemisviisi ja uue perspektiivi organiseeritud piiriülese kuritegevuse tõkestamisel. Nad on hakanud osalema aktiivselt kolleegiumi ja kogu Eurojusti töös. Paljud on tutvustanud märkimisväärset arvu kriminaalasju ja mitu neist on aktiivselt osalenud kolleegiumi töös. Loodame koostööd arendada ja täiustada kolleegiumi enesekindluse suurenedes, kui ta tunneb end Euroopa Liidu praeguses uues õiguslikus keskkonnas koostööd tehes ja kriminaalasju koordineerides kindlamalt.

Kolmandad riigid

2004. aastal viis Eurojust lõpule läbirääkimised ja sõlmis koostöölepingu Norra Kuningriigiga. See on Eurojusti esimene kolmanda riigiga sõlmitud leping ja see loob raamtingimused tulevaste lepingute sõlmimiseks teiste kolmandate riikidega. Leping saadeti nõukogule heakskiitmiseks 2004. aasta sügisel. Meil oli hea meel teada saada, et käesoleva aruande lõpliku vormistamise ajal kiitis nõukogu lepingu 2005. aasta veebruaris heaks.

Eurojust on jätkanud regulaarset tööd EL ülejäänud kandidaatriikidega oma kontaktisikute kaudu. Näiteks koostöö Rumeenia ametiasutustega meie kontaktisiku kaudu on kulgenud väga positiivselt. Aasta jooksul külastas Eurojusti ka Rumeenia peaprokurör, kes käivitas

töö ametliku koostöölepingu sõlmimiseks. See leping vormistatakse loodetavasti lõplikult 2005. aastal.

Teiste 2004. aastal toimunud Eurojusti külastuste seas oli ka meie Venemaa Föderatsioonis hiljuti ametisse määratud kontaktisiku esimene külustus. Eurojusti kontaktisikuks on Moskva Peaprokuratuuri rahvusvahelise osakonna vanemprokurör. Ta külastas Eurojusti märtsis koos oma kolleegiga ja pakkus väärtusliku teavet meie ühise töö arendamise võimaluste kohta. Meil on hea meel, et ta on saanud liikmesriikide liikmeid paljudes Venemaa Föderatsiooniga seotud kriminaalasjades regulaarselt abistada. Loodame selle külastuse käigus sõlmitud algeid kontakte edaspidi tugevdada.

EL laienedes on muutunud selle idapiirid ja tekkinud uued naabrid, näiteks Ukraina. Kolleegiumi president saatis Ukraina peaprokurörile kirja ettepanekuga määrata kontaktisik. Saadi positiivne vastus ja kontaktisik on määratud. Peaprokurör ja kontaktisik kavatsesid külastada Eurojusti 2005. aasta algul.

Eurojustil on mitu kontaktisikut ka Lõuna-Ameerika riikides. Soovime kindlasti toetada hiljuti moodustatud prokuröride ja uurijate võrgustikku Red Iberoamericana de Asistencia Judicial (IbeRED). 2004. aastal lõime head algsed kontaktid meie Hispaania liikmesriigi liikme kaudu ja loodame neid esimesi samme edasi arendada IbeRED-i ja Lõuna-Ameerika ja EL ametiasutuste huvides. Tähtis on Eurojusti kui organisatsiooni küpsedes neid laiemaid sidemeid edasi arendada.

Iisraeli Justiitsministeeriumi rahvusvahelise osakonna esindajad pidasid Eurojustiga 2004. aastal esialgseid läbirääkimisi tihedamate sidemete arendamiseks edaspidi ja õiguslase koostöö struktuuride loomiseks. Loodame, et selle tulemusena määratakse 2005. aasta algul ametisse ametlik kontaktisik.

Ameerika Ühendriikide Justiitsministeeriumi esindajad kuulsid meie terrorismiteemalise strateegilise seminari kohta palju positiivset ja soovisid selles valdkonnas Eurojustiga kindlasti koostööd teha. Kavatsesime korraldada 2005. aasta algul kohtumise lõpuleviidud terrorismialaste kriminaalasjade arutamiseks. Eesmärk on püüda luua sidemed USA prokuröride ja Eurojusti terrorismiga tegelevate uurijate ja prokuröride väljakujunenud võrgustikuga ning tutvuda ka kohtupraktika, omandatud õppetundide ja seostega teiste samalaadsete kriminaalasjadega.

Loodame, et positiivsed kogemused ajendavad Ameerika Ühendriike sõlmima Eurojustiga ametliku lepingu. See võimaldaks arendada positiivseid ja kasulikke suhteid mitte ainult terrorismiga seotud kriminaalasjades, vaid ka teistes organiseeritud kuritegevuse valdkondades, kaasa arvatud narkokaubandus, võltsimine ja pettused ja rahapesu.

Kolleegiumi president esines 2003. aasta lõpus EL ja Lääne-Balkani riikide justiitsministrite ühisel kohtumisel. 2004. aasta jooksul vastasid tema taotlusele kõik Lääne-Balkani riigid peale Bosnia ja Hertsegoviina ja määrasid tööks Eurojustiga kontaktisikud.

Eurojust peab tõhusa koostöö arendamist Lääne-Balkani riikidega Eurojusti edasises arengus oluliseks eduteguriks. Mitut Lääne-Balkani riiki kasutavad organiseeritud kuritegelikud grupid inimkaubanduses või keelatud kaupade Euroopa Liitu toimetamisel transiit- või lähteriikidena. Tõhusaks reageerimiseks sellisele kuritegevusele on oluline teha head ja tõhusat õiguslast koostööd. Liikmesriikide liikmete hulgast on määratud kaks saadikut, kes vastutavad Eurojusti suhete eest selles piirkonnas tehtud algatustega nagu stabiilsuspakti organiseeritud kuritegevuse alane algatus, Kagu-Euroopa koostööalgatus (SECI keskus) ja Kagu-Euroopa prokuröride nõuanderühm (SEEPAG). Eurojust on peale selle suunanud ühe oma uue meeskonna selles piirkonnas prokuröride ja uurijate tegevuse tõhustamisele kaasaaitamiseks alustatud töö jätkamisele.

2004. aasta lõpuks olid määratud koostööks Eurojustiga kontaktisikud järgmised riigid: Albaania, Argentiina, Bulgaaria, Kanada, Horvaatia, Jaapan, Liechtenstein, endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik, Norra, Montenegro, Rumeenia, Venemaa Föderatsioon, Serbia, Šveits, Türgi, Ukraina ja Ameerika Ühendriigid.

6 HALDUS

Eurojusti igapäevase halduse ja personali juhtimise eest vastutab haldusdirektor, kes allub kolleegiumi presidendile. Järgmistes lõikudes esitatakse lähemat teavet Eurojusti halduse ja juhtimise, sealhulgas eelarve haldamise kohta.

Üldiselt

2004. aasta seadis Eurojusti haldamisele väga suuri nõudmisi. Kahe aasta jooksul alates Eurojusti üleviimisest Haagi tehti suuri jõupingutusi infrastruktuuri sisseseadmiseks, mis tagaks Eurojusti ja Euroopa juriidilise võrgu tegevuse alustamise täies ulatuses. Tähtis on, et nad saaksid neilt kui tähtsatel Euroopa Liidu vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal osalejatelt oodatavat abi ja vahendeid pakkuda. Kuigi algul olid eelarveressursid ja suutlikkus piiratud, on toimunud märkimisväärne edasimineku põhiinfrastruktuuri sisseseadmiseks aastail 2002–2006. Oleme saavutatud edasiminekuga rahul. Pole üllatav, et mõned rohkem väljakutseid pakkuvad ja tähtsamad elemendid, näiteks Eurojustile turvalise võrgustiku ja Euroopa juriidilise võrgule virtuaalse privaativõrgu (VPN) sisseseadmine on alles arenguetapil. Kuid nii Eurojusti kui ka Euroopa juriidilise võrgu infrastruktuur kasvas 2004. aasta jooksul oluliselt ja pakub nüüd mitmesuguseid vahendeid ja teenuseid, mis on vajalikud Eurojusti moodustamise otsuses ja Euroopa juriidilise võrgu loomiseks rakendatud ühismeetmes püstitatud eesmärkide saavutamiseks.

Eurojust on asunud nüüd üle kahe aasta Hollandis ja me oleme pettunud, et Hollandi Valitsusega ei ole sõlmitud asukoha suhtes ametlikku lepingut. Pikaajalised läbirääkimised Hollandi Väliministeeriumiga ei ole veel viinud ametliku lepingu sõlmimiseni, mis kinnitaks meie staatust Haagis. Samuti ei ole me sõlminud ametlikku rendilepingut linnas asuva büroo ametlikuks kasutamiseks. See jätkuv ebakindlus hajutab tarbetult olemasolevate ja tulevaste liikmesriikide liikmete, nende assistentide ja Eurojusti töötajate tähelepanu ja valmistab neile muret.

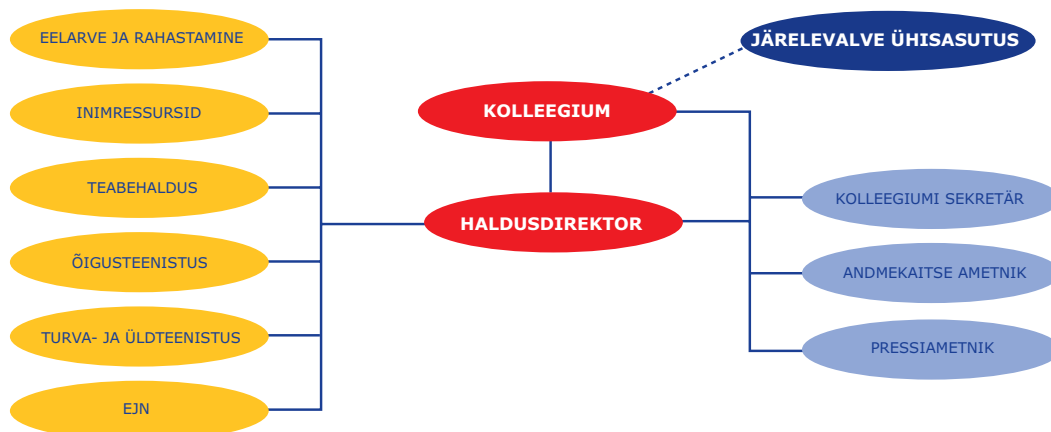
EL laienemine

EL laienemiseks valmistumine ja sellega toimetulemine mõjutas 2004. aastal oluliselt Eurojusti tegevust ja personali töölevõtmist. Meie ruumides tuli teha laienemise tõttu mitmesuguseid ehitus- ja remonditöid, et mahutada ära 10 uut liikmesriigi liiget ja nende abipersonali. Meil on hea meel, et üksikasjaliku ettevalmistustööga tagati Eurojusti laienemine mais ja järgmistel kuudel sujuva ja eduka operatsioonina.

Haldustegevuse organisatsiooniline struktuur

Haldusteenuseid osutavad praegu kuus üksust: eelarve ja rahandus, Euroopa juriidilise võrgu sekretariaat, personalitöö, infohaldus, õigustalitus ja turva- ja üldteenused. Peale selle on kolm eraldi talitust: Euroopa juriidilise võrgu sekretariaat, pressi- ja suhtekorraldustalitus, andmekaitsebüroo ja kolleegiumi sekretariaat.

Personali töölevõtmine ja organisatsiooniline struktuur:

Praeguses haldusstruktuuris on ühendatud Eurojusti moodustamise otsusega kehtestatud konkreetsed nõuded ökonomise juhtimisstruktuuriga, milles kõik üksuste ja allüksuste juhid alluvad haldusdirektorile. Teatavate projektide elluviimiseks, nt EL laienemine, kriminaalasjade haldamise süsteemi ja turvalise võrgu väljatöötamine ja rakendamine, moodustati erirühmad, millesse vajaduse korral kuulub ka kolleegiumi liikmeid. Loodud struktuurid on paindlikud ja neid võib vajaduse korral muuta, et tagada tegevus kriminaalasjades ja kolleegiumi tegevuse muude vajaduste rahuldamine.

Eelarve haldamine

Kuigi Eurojustil on EL terrorismi ja muude raske kuritegevuse vormide vastases võitluses oluline roll, on selle aastaelarve suhteliselt väike. 2003. aastal oli eelarvepäeva institutsiooni

assigneering Eurojustile ainult 8 miljonit eurot; 2004. aastal oli see summa 9,3 miljonit eurot, kuigi Eurojust oli taotlenud 11,5 miljonit eurot. Need on võrreldes teistele institutsioonidele eraldatavate summadega suhteliselt väikesed summad 25 liikmesriigi kõigi raskete piiriüleste kuritegudega seotud õiguslaste meetmete koordineerimisele kaasaaitamiseks. Üheainsa Eurojusti abiga lahendatud käibemaksupettusega seotud kriminaalasjaga võib saada tagasi summa, mis võrdub kogu Eurojusti aastaelarvega. Oleme kindlad, et oleme oma 2004. aastal tehtud tööga oma eelarveassigneeringu kuhjaga "ära tasunud".

Eelarve kujunemine 2003–2005 (taotletud, saadud, täidetud) (vt joonist 7)

Euroopa Kontrollikoda kinnitas 2004. aastal Eurojusti usaldusväärset finantsjuhtimist. Selle aruandes Euroopa Parlamendile kinnitati 2002. eelarveaasta täitmine haldusdirektori poolt. Kontrollikoja arvamus aruandes Eurojusti eelarve haldamise kohta 2003. aastal oli positiivne. Kontrollikoda oli eriti rahul asjaoluga, et 2003. aastaaruanne oli koostatud rahvusvaheliste avaliku sektori raamatupidamise standardite kohaselt tekkepõhiselt.

Kontrollikoja soovitude kohaselt on finantsjuhtimise suuniseid täiustatud ja kehtestatud sisekontrolli standardid. Euroopa Komisjoni siseauditi talituse abiga arendame oma siseauditi läbiviimise suutlikkust edasi.

Meil on hea meel, et Eurojust täitis 2004. aastal 98% talle aastaks eraldatud eelarvest. See kajastab meie arvates finants- ja eelarvehalduse korra paranemist, mida märkisid 2004. aastal ka välised audiitorid. 2003. aastal oli see määr ligikaudu 76%, kuna oli tegemist üleminekuetapiga, mil me kehtestasime oma organisatsiooni struktuuri. Peaksime ka märkima, et Eurojust ootab ikka veel Euroopa Komisjoni heakskiitu finantsmääruse eelnõule, mille Eurojusti kolleegium võttis vastu 2003. aasta novembris.

Töölevõtmine ja personalijuhtimine (personalitöö üksus)

2004. aastal keskendus personalitöö üksus kolmele põhiülesandele: töötajate töölevõtmine; uute personalieeskirjade rakendamine; ja valmistumine laienemiseks. Peale selle arendati edasi Eurojusti suutlikkust personalikoolituse alal ja installeeriti personalihaldusprogramm Centurio.

Aasta jooksul tehti suuri jõupingutusi personali töölevõtmiseks, et täita Eurojusti 2004. aasta ametikohtade loetelus ette nähtud 76 ametikohta. 2003. aasta lõpuks oli täidetud 53 võimalikust ametikohast 28.

2004. aastal alustas tööd 25 uut töötajat. 2004. aasta lõpuks oli personalitöö üksus täitnud 52 ametikohta (vt joonist 8). Eelnimetatud ajavahemikul täideti mitu ametikohta ajutise personaliga, et tagada Eurojusti täielik töövõime. Meil on hea meel, et 2004. aastal asus Eurojustis tööle neli töötajat uutest liikmesriikidest.

Infohalduse üksus

Infohalduse üksuse kõige märkimisväärsem saavutus oli (esialgse) Eurojusti kriminaalasjade haldamise süsteemi (CMS) edukas rakendamine 2004. aasta oktoobris. See Eurojusti põhitegevuse tuumaks olev vahend töötati välja programmi Grotius kaudu rahastatud prototüübi põhjal, mida nimetati E-POC projektiks ja millel oli mitu partnerit, kuid mida juhtis Itaalia Justiitsministeerium. 2004. aasta jooksul saavutati oluline edasimineku ka CMS-le turvalise keskkonna loomisel ja mitu liikmesriigi liiget aitas koos halduspersonaliga projekti arendada. Esimese sammuna rakendati Eurojusti võrgustikus teatavad turvafunktsioonid töödeldavate andmete kaitsmiseks. Lõpule on jõudmas ettevalmistused turvalise võrgu teiseks etapiks, mis on füüsiliselt eraldatud kõrge turvasemega, mis vastab täielikult Eurojusti andmekaitseõuetele. Selle etapi lõpuleviimiseks vajalikud tööjaamad soetati 2005. aasta algul, et võrk lõpule viia. Lõpule jõudis ka selle projekti kolmanda etapi planeerimine, mis võimaldab turvalist sidet liikmesriikide ja teiste strateegiliste partneritega, nt Europoliga. On korraldatud mitu koolituskursust nende uute vahendite ja muude Eurojustis kasutatavate IKT rakenduste tutvustamiseks kasutajatele.

IKT kasutajatugi rakendas edukalt kõik uutele liikmesriikidele vajalikud tehnilised seadmed. Riistvara, mobiiltelefoniteenuste ja raamatukoguresursside hankimiseks on sõlmitud uued raamlepingud. See on võimaldanud raamatukogu suurendada ja pakkuda kolleegiumi põhitegevuse toetuseks mitmekeelse raamatute, perioodiliste väljaannete ja materjalide kogu.

Õigustalitus

1. aprillil 2004 moodustati Eurojusti esimese õigusametniku ametissemääramisega õigustalitus. Üksuse juht võeti tööle augustis. Õigustalituse moodustamine on alles algetapil. Kuigi selles on ainult kaks juristi, on nad hakanud kolleegiumile ja Eurojusti eri haldusfunktsioonidele mitmesuguseid juriidilisi konsultatsioone pakkuma.

2004. aastal osutas see üksus olulist abi Eurojusti õigusliku raamistiku koostamisel, sealhulgas dokumentide kättesaadavust käsitleva otsuse ja määruse (EÜ) nr 1073/1999 OLAF-i poolt läbiviidavate uurimiste kohta rakendamist käsitleva otsuse vastuvõtmisel. Üksuse teine tähtis ülesanne on olnud juriidiliste konsultatsioonide andmine peale kolleegiumi ja haldusüksuste ka

Eurojusti õigusliku raamistiku rakendamise ja kohaldamise kohta ning Euroopa ja siseriiklike õigusaktide kohta. See on osutanud abi Eurojusti poolt sõlmitud või sõlmitavate lepingute läbirääkimistel, koostamisel ja õiguslike järeloimingute teostamisel ning taganud kohtuvaidluste läbiviimise.

2005. aastal üksus laieneb, mis võimaldab sellel aidata kolleegiumil täita selle funktsiooni, mis seisneb märkuste tegemises Eurojusti pädevust puudutavate poliitiliste ja seadusandlike ettepanekute kohta.

2003. aasta aprillis esitas Hispaania Kuningriik Euroopa Ühenduste Kohtusse hagi kaheksa Eurojusti tööpakkumiskuulutuse peale. Hispaania, keda hiljem toetas ka Soome Vabariik, väitis, et keelelised nõuded ja nõue, et mõned koos taotlustega esitatavad dokumendid tuli koostada inglise keeles, olid vastuolus EL õigusega ja mittediskrimineerimise põhimõttega.

Kohtujurist esitas 16. detsembril 2004 oma arvamuse, milles ta lükkas tagasi mittediskrimineerimise põhimõtte rikkumisel põhineva argumendi, kuid tegi ettepaneku tühistada ainult ühe konkursi, mille puhul seost pakutavate ülesannete ja nõude vahel esitada taotlus inglise keeles ei leitud. Kuid tema arvamuse kohaselt ei tohiks see tühistamine mõjutada juba toimunud ametisemääramisi. Käesoleva 2004. aasta aruande trükkisaatmise ajal väljastati 15. märtsil 2005 lõplik kohtuotsus, millega kohus lükkas Hispaania hagi tagasi kui vastuvõetamatu. Kohus leidis, et liikmesriigil ei ole alust esitada hagi Euroopa Liidu lepingu VI jaotises sätestatud politseikoostöö ja õiguslase koostöö alal kriminaalasjades vastu võetud õigusaktide vastu. Otsuse täieliku teksti võib leida Euroopa Kohtu veebisaidilt aadressil <http://curia.eu.int/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=en> case reference C-160/03, Spain/Eurojust.

Kommunikatsiooni juhtimine (pressi- ja suhtekorraldustalitus)

2004. aastal pressi- ja suhtekorraldustalitus arenes ja täitis Eurojusti kommunikatsioonipoliitikat, muutis Eurojusti Euroopa Liidus paremini nähtavaks ja võttis enda peale aastaaruande koostamise.

Eurojusti veebisaidil registreeriti iga päev märkimisväärne arv külastusi. 2004. aastal veebisaiti täiustati ja uuendati ning see avatakse 2005. aastal uue kujundusega.

Meie sisemine infoleht "Eurojust Weekly" on olnud väga edukas. Elektroonilise ajakirja vormis avaldatavat infolehte saadetakse kõigile töötajatele ja – mis on sama tähtis – meie

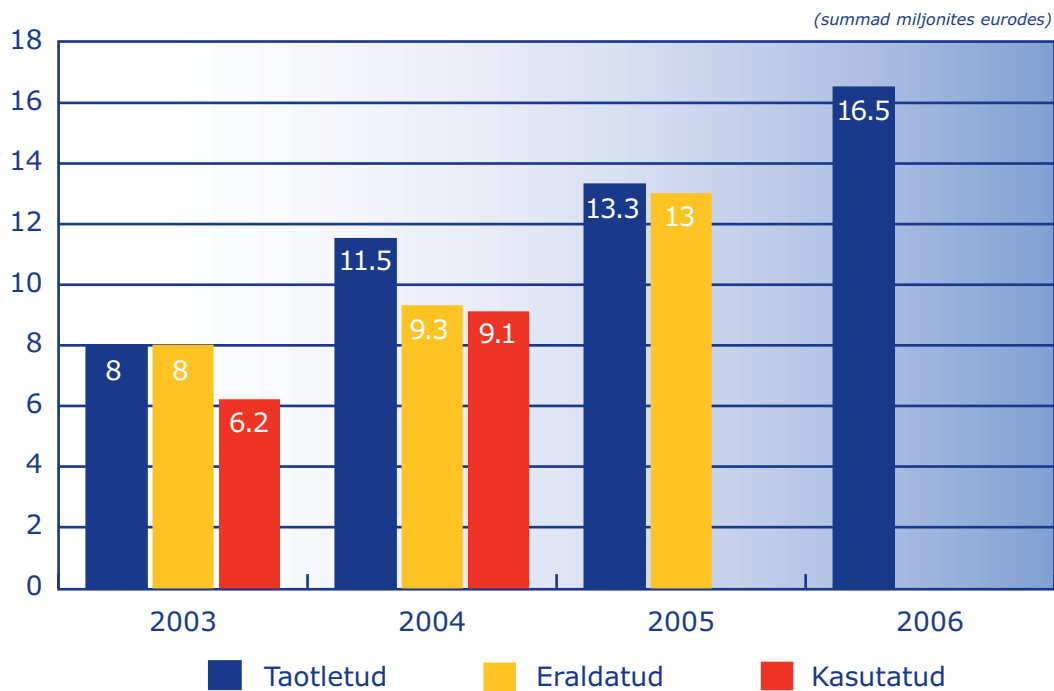
kontaktisikutele väljaspool Eurojusti, võimaldades neil meie organisatsiooni arenguga kursis püsida. Sellele ajakirjale on laialdaselt tunnustust avaldatud ning teised, varem asutatud asutused ja organisatsioonid on sellest eeskuju võtnud.

Ürituste talitus

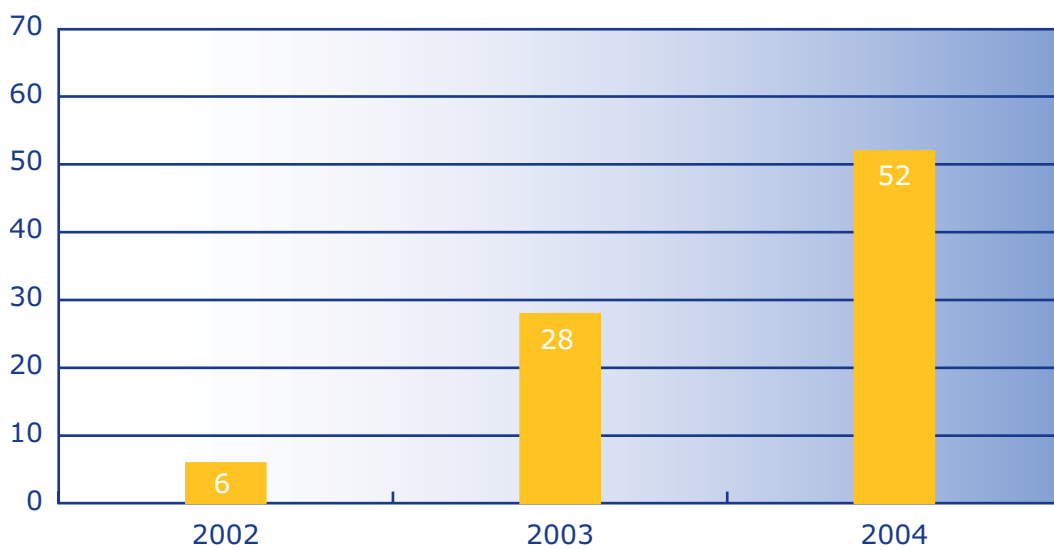
Eurojustil on nüüd oma ürituste talitus, mis haldab rohkem kui 25 riigi delegaatidele konverentside ja kohtumiste korraldamise keerulist logistikat. 2004. aastal toimus kokku 267 tegevusega seotud koosolekut. Talitus aitas korraldada erinevatel teemadel kuut strateegilist seminari, millest igal osales ligikaudu 80 delegaati. Üks strateegiline seminar Euroopa vahistamismääruse teemal korraldati Prahis ja näitas Eurojusti võimet korraldada üritusi Hollandist üsna kaugel asuvates liikmesriikides.

Joonist 7: Eurojusti eelarve

Joonist 8: Eurojusti personal

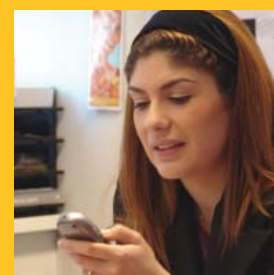
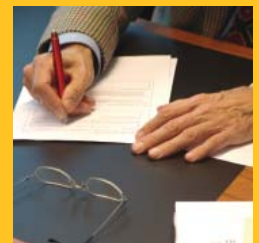
7 2004. AASTA EESMÄRKIDE TÄITMINE

Kolleegium leppis kokku saavutada 2004. aastal järgmised eesmärgid, mis avaldati meie 2003. aasta aastaaruandes.

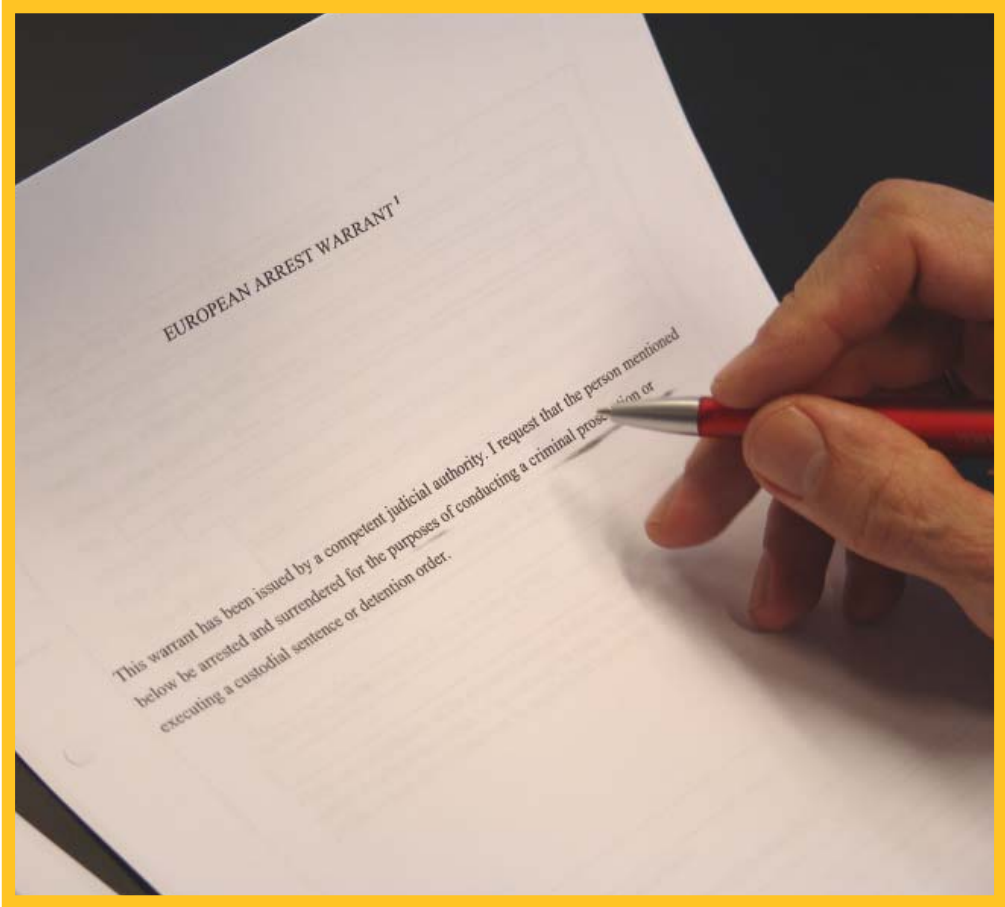
Hindasime oma tegelikke saavutusi iga sellise eesmärgi suhtes.

EESMÄRK	HINNANG TÄITMISELE
Valmistada ette ja esitada nõukogule heakskiitmiseks andmekaitse eeskiri kooskõlas Eurojusti moodustamise otsusega.	Saavutatud. Kolleegium leppis eeskirjas ühehäälselt kokku 2004. aasta oktoobris pärast selle eelnevat heakskiitmist Eurojusti sõltumatu ühise andmekaitsealase järelevalveasutuse poolt. Nõukogu andis oma heakskiidu 2005. aasta veebruaris.
Kehtestada koosolekute ja muude meetmete programm kolleegiumi ja EL ühinevate riikide vaheliste olemasolevate suhete edasiarendamiseks, et tagada 1. mail 2004 toimuvaks laienemiseks valmistudes sujuv üleminek kolleegiumi kasvades 15-lt liikmesriigi liikmelt 25-ni.	Saavutatud. Korraldati koosolekute seeria. Kõik kümme ühinevat riiki määrasid oma liikmesriigi liikmed ja nad kõik osalesid Eurojusti kolleegiumi laiendatud istungil 4. mail 2004 Haagis. Malta veel täielikult ei osale.
Jätkata igal võimalusel tööd Eurojusti moodustamise otsuse kõikides liikmesriikides võimalikult kiire ja täieliku rakendamise huvides, et vajaduse korral võetaks vastu vajalikud õigusaktid.	Osaliselt saavutatud. On kasutatud kõiki võimalusi otsuse siseriiklikesse õigusaktidesse ülevõtmise vajaduse selgitamiseks. 2004. aasta lõpuks olid paljud liikmesriigid, kellel oli vaja õigusakte vastu võtta, seda juba teinud. Mõnel neist on vaja seda veel teha.
Vaadata läbi ja uuendada Eurojusti turundusstrateegia ja suurendada Eurojustile saadetavate raskete mitmepoolsete kriminaalasjade arvu; selles strateegias tuleb pöörata täit tähelepanu tõhusa, selge ja üksikasjaliku programmi väljatöötamisele, millega propageerida kriminaalasjade saatmist laienenud EL uutest liikmesriikidest.	Osaliselt saavutatud ja jätkub.

EESMÄRK	HINNANG TÄITMISELE
<p>Parandada Eurojusti ja Europol'i vahelise suhtlemise kvaliteeti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kiirendades Europoliga sõlmitava lepingu vastuvõtmist ja rakendamist; • Eurojust peaks võtma eesmärgiks genereerida sobivatel juhtudel oma kriminaalasju, millele Eurojust võib omalt poolt väärtust lisada, ja tihedas koostöös Europoliga; • ergutades liikmesriikide liikmeid arendama ja täiustama oma suhteid oma riigi esindajatega Europolis. Selle eesmärk on tagada riikide Eurojusti ja Europol'i esinduste ühiste ressursside võimalikult parem ära kasutamine, eriti töö kattumise vältimiseks ning et üks organisatsioon ei piiraks oma tegevusega teise tööd. 	<p>Saavutatud.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eurojusti ja Europol'i vaheline leping sõlmiti 9. juunil 2004. Tõhusa rakendamise tagamiseks peetakse regulaarselt ühiseid koosolekuid; • Eurojust on hakanud genereerima ühtkaht oma kriminaalasja ja jätkab sellealase suutlikkuse arendamiseks koostööd Europoliga; • Paljud liikmesriikide liikmed kohtuvad regulaarselt oma riigi esindajatega Europolis. Üks riik on sõlminud Eurojusti meeskonna ja oma riigi esinduse vahel Europolis vastastikuse mõistmise memorandumid, et nende töösuhtesse selgust, avatust ja praktilisi tulemusi tuua.
<p>Jätkata tööd Eurojusti ja Euroopa juriidilise võrgu vahelise koostöö kvaliteedi parandamiseks ning tagada, et kumbki organisatsioon oleks täielikult teadlik teise tööst, et koostöövõimalusi Euroopa juriidilise võrgu sekretariaadiga täielikult ära kasutada.</p>	<p>Saavutatud. Eurojustil püsivad Euroopa juriidilise võrguga tugevad sidemed. Aasta jooksul suheldi Euroopa juriidilise võrguga regulaarselt, seda nii Haagis Euroopa juriidilise võrgu sekretariaadiga kui ka Euroopa juriidilise võrgu regulaarsetel kohtumistel Dublinis ja Haagis EL Iirimaa ja Hollandi eesistumisperioodidel.</p>
<p>Vaadata läbi OLAF-iga sõlmitud vastastikuse mõistmise protokoll ja hinnata seda ning alustada selle hindamise põhjal OLAF-iga sõlmitava uue lepingu kavandamist ja ettevalmistamist, et mõlema organisatsiooni efektiivsust parandada.</p>	<p>Saavutatud osaliselt tänu meie püüetele täita vastastikuse mõistmise protokollid. Tuleks teha rohkem tööd ja parim viis edasiminekuteks on sõlmida leping, eriti Eurojusti hiljuti kokkulepitud andmekaitse eeskirja silmas pidades.</p>
<p>Kehtestada raamtingimused Eurojusti varustamiseks uue IKT süsteemiga, mille võiks välja töötada selliselt, et see võimaldaks teadete turvalist elektroonilist edastamist liikmesriikide pädevatele ametiasutustele ja luua andmebaasi tegevuse kohta kriminaalasjades.</p>	<p>Saavutatud. Kriminaalasjade haldamise süsteem on olnud kasutusel alates 2004. aasta oktoobrist. 2005. aastal tuleb teha veel tööd süsteemi edasiarendamiseks ja turvalise kommunikatsioonisüsteemi väljaarendamiseks liikmesriikide ametiasutustega.</p>

8 EUROJUSTI EESMÄRGID 2005. AASTAKS

2004. aasta oktoobris toimus Eurojusti iga-aastane planeerimisüritus. EL laienemise ja mitmete liikmesriikide liikmete vahetumise tõttu osalesid rohkem kui pooled kolleegiumi liikmetest Eurojusti planeerimisüritusel esmakordselt. Osalejaid oli üle 40 ning üritus oli kõigile asjaosalistele huvitav ja väljakutseid pakkuv.

Juhtida protsessi, millesse oli kaasatud nii palju inimesi, kes andsid oma panuse, võtsid vastu otsuseid eesmärkide kohta ja aitasid kujundada Eurojusti tulevikku, ei olnud kerge ülesanne. Kolleegium on väga tänulik Kuningliku Prokuratuuri juhtimis- ja audititalituse meeskonna esindajatele, kes aitasid üritust taas edukalt korraldada.

Kolleegium leppis kokku oma 2005. aasta töö järgmiste põhiülesannete osas:

- kehtestada uus struktuur töömeetodite efektiivsuse tõstmiseks, kasutades kõigi kolleegiumi liikmete eriteadmisi ja personali oskusi;
- tagada Europoliga sõlmitud lepingu hea toimimine praktikas;
- parandada koostööd OLAF-iga ja mõju sellele, lähtudes andmekaitse eeskirjast;
- määratleda läbirääkimiste strateegiad ja prioriteedid tulevaste lepingute sõlmimiseks kolmandate riikidega;
- arendada välja strateegia tegevuseks kriminaalasjades, sealhulgas:
  - › seada tegevusele prioriteedid ja parandada oma suutlikkust terrorismiga tegelemisel,
  - › muuta meie turundusstrateegia ja kriminaalasjade saamise strateegia suunda, et Eurojustile saadetak rohkem kriminaalasju,
  - › selgitada välja kriminaalasjade saatmises esinevad takistused ja nende põhjused, ja
  - › selgitada liikmesriikidele paremini Eurojusti poolt pakutavat lisaväärtust;
- kavandada meetodeid Eurojusti tulemuste parandamiseks:
  - › hinnates Eurojusti rolli,
  - › kehtestades tulemusjuhtimise süsteemi, ja
  - › kehtestades tulemustele normid;
- mõjutada proaktiivsemalt EL kriminaalõiguse alast poliitikat, sellealaseid õigusakte ja tähtsamaid otsuste vastuvõtjaid;

- arendada kolleegiumi liikmete ja Eurojusti personali koolitusosalast suutlikkust;
- jätkata tööd Euroopa vahistamismääruse praktikas efektiivsema toimimise tagamiseks;
- arendada välja efektiivseid juhtimise abisüsteeme tegevuseks kriminaalasjades ning täiustatud ja turvalisi IKT funktsioone; ja
- teha uuringuid ja kehtestada pikemaajaline nägemus Eurojusti tegevusest.

9 KOKKUVÕTE

2004. aasta detsembris tähistasime Eurojusti Haagi büroosse üleviimise teist aastapäeva. See oli meie organisatsiooni elus tähtis teetähis. Leiame, et meie "moodustamise" etapp on lõpule jõudnud.

Selle aja jooksul on meie ruumid sisustatud ja kohandatud meie poolt kasutamiseks ning on tööle võetud peaaegu kõik tähtsamad haldustöötajad ja paljud teised töötajad. Oleme viinud seoses EL laienemisega edukalt lõpule kümne uue liikmesriigi liikme ametisse määramise tagamise ja neile ruumide leidmise väljakutseid pakkunud protsessi. On valminud meie uus konverentsiruum ja konverentside korraldamise võimalused ning on paigas IKT põhisisüsteem.

Kuigi teha on veel palju, tunneme, et oleme kogunud ka üsna palju teadmisi ja meile on saadetud küllaltki palju kriminaalasju. Oleme loonud alused tugevale organisatsioonile ja võime nüüd mõelda olemasolevate partnerluste arendamisele ja tugevdamisele ja uute partnerluste arendamisele nii Euroopa Liidus kui ka väljaspool.

2004. aasta põhilised saavutused:

Euroopa Liidu laienemine

Eurojusti laienemine seoses EL laienemisega on toimunud sujuva üleminekuna 15 liikmesriigi liikmelt 25 liikmesriigi liikmest koosnevaks kolleegiumiks. Mais määrati ametisse kümme uut liikmesriigi liiget ja nad kõik osalesid Eurojusti istungil esmakordselt 2004. aasta mai algul. Uued liikmesriigi liikmed hakkavad Eurojusti töös olulist rolli omandama. Kahju on ainult sellest, et Malta on Eurojustis harva esindatud ja ei saa seega kolleegiumi igapäevatoos täielikult osaleda. Loodame, et 2005. aastal see olukord muutub.

Tegevus kriminaalasjades

2004. aastal saadeti Eurojustile 381 kriminaalasja. See on 27% rohkem kui 2003. aastal, mil saadeti 300 kriminaalasja. 2004. aastal suunati peaaegu 40% võrra rohkem mitmepoolseid kriminaalasju, s.t kriminaalasju, millega oli seotud rohkem kui kaks liikmesriiki.

Eurojust korraldas konkreetses kriminaalasjades 52 koordineerimisnõupidamist ja mitu strateegilist seminari organiseeritud kuritegevuse eri liikide, sealhulgas terrorismi teemal.

Oktoobris toimus Prahas õigusala töötajatele mõeldud Eurojusti aastaseminar Euroopa vahistamismääruse rakendamisega seotud küsimustes.

Andmekaitse eeskiri ja projekt EPOC/kriminaalasjade haldamise süsteem

Kolleegiumi liikmetest koosnev väike meeskond koostas andmekaitseametniku abiga andmekaitsealase töökorra projekti. Nagu Eurojusti moodustamise otsuses ette nähtud, võttis kolleegiumi täiskoosseis oktoobris eeskirja projekti ühehäälselt vastu ja veidi hiljem kiitis selle heaks Eurojusti sõltumatu ühine andmekaitsealane järelevalveasutus. Eeskiri on saadetud heakskiitmiseks nõukogule ja loodetavasti toimub see 2005. aasta algul. Seni kohaldatakse andmekaitse eeskirja Eurojusti ühise järelevalveasutuse loal, nagu oleks see heaks kiidetud ja kehtiv.

Aasta jooksul arendatud E-POC projekti põhjal koostati kriminaalasjade haldamise süsteemi prototüüp. Eurojusti kriminaalasjade haldamise süsteemi esimene versioon käivitus 15. oktoobril 2004.

Europol

Sõlmiti Eurojusti ja Europoli vaheline ametlik leping ja nende kahe organisatsiooni vahelised suhted üha tugevnevad.

EJN

Euroopa juriidiline võrk Eurojust ja Euroopa juriidiline võrk jätkavad tihedat koostööd, millele tuleb kasuks Euroopa juriidilise võrgu sekretariaadi paiknemine Eurojusti ruumides. Suhteid lähendas veelgi Euroopa juriidilise võrgu kontaktisikute kohtumise osaline toimumine Eurojusti ruumides EL Hollandi eesistumisajal.

OLAF

See on üks pettumust valmistanud asjaolu aasta üldiselt meeldivate tulemuste taustal. OLAF saatis Eurojustile väga vähe kriminaalasju ja kuigi kahe organisatsiooni vahel oli isikute tasandil

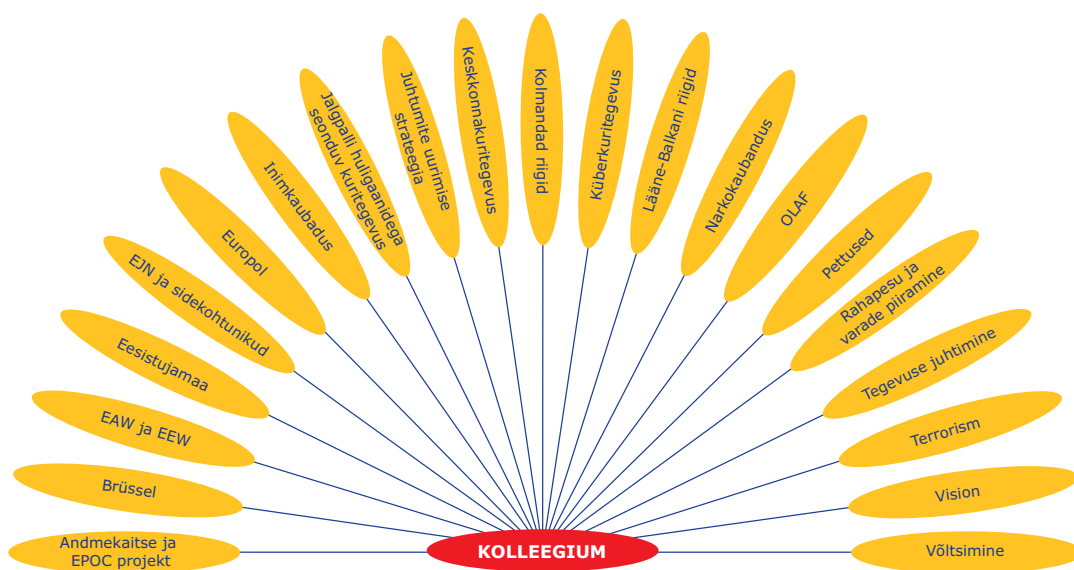
regulaarselt kontakte, ei viinud see positiivsete tulemusteni, mida oleksime lootnud näha. Peame tegema rohkem tööd, et 2005. aastal positiivsemaid suhteid arendada

Kolmandad riigid

2004. aasta keskel jõudsid lõpule läbirääkimised lepingu sõlmimiseks Norra Kuningriigiga. Ootame nõukogu ametlikku heakskiitu, et seejärel leping alla kirjutada ja rakendada. Oleme saanud palju positiivset abi mitte-EL riikidelt oma kontaktisikute võrgustiku kaudu, kelle seast mitu osaleb regulaarselt meie koosolekutel. Kontaktisikuid on määratud ka mitmes Lääne-Balkani riigis, sealhulgas Horvaatias, kellest sai 2004. aastal EL kandidaatriik. Ka Ukraina on määranud kontaktisiku ja 2005. aastal on oodata ka uusi määramisi, sealhulgas Iisraelis.

Eurojusti uus juhtimisstruktuur

2004. aasta lõpus kehtestasime Eurojusti meeskondade uue struktuuri, et meie oskusi ja ressursse paremini ära kasutada ja viia see paremini vastavusse meie organisatsiooni uue kuju ja suurusega. Selle uue struktuuri rakendamine jätkub 2005. aastal. Allpool esitatud meeskondadesse kuuluvad liikmesriikide liikmed ja assistendid ning neid toetab vajalik arv haldustöötajaid. Meeskonnad vastutavad nende temade eest ja esitavad kolleegiumi täiskoosseisule aruandeid ja soovitusi meetmete võtmiseks.

2004. aasta eesmärkide täitmine

2003. aasta lõpus kehtestasime 2004. aastaks terve rea eesmärke. Paljud neist eesmärkidest saavutati täielikult ja kõik saavutati vähemalt osaliselt. Märkused meie eesmärkide täitmise kohta on esitatud aruande teistes osades.

Haldustegevuse arendamine

Saavutati Eurojusti ametikohtade loetelus personali töölevõtmiseks püstitatud eesmärgid. Eurojusti töötajate arv kasvas 29-lt 2004. aasta jaanuari algul 52-ni 2004. aasta detsembri lõpus. Võeti tööle kõigi üksuste ja talituste juhid, sealhulgas õigustalituse juht. 2004. aasta teisel poolel astuti esimesed sammud Eurojusti turvalise infotehnoloogia- ja kommunikatsioonisüsteemi installeerimiseks. Töö selle projektiga jätkub kogu 2005. aasta jooksul.

Asukohaleping

2004. aastal lootsime sõlmida Hollandi ametiasutustega nii asukohalepingu kui ka eraldi rendilepingu. Nendega oleks seadustatud vastavalt meie kui rahvusvahelise organisatsiooni asumine Hollandis ja meie ruumide kasutamine Haagis. Valmistas pettumuse, et kumbagi lepingut sel aastal ei sõlmitud. Protsess viibis hollandlaste aeglase tegutsemise ja läbirääkimisp ositsioonide muutumise tõttu. Eurojusti kolleegiumile ja töötajatele põhjustab see kindlustunde puudumine muret ja ebakindlust. Loodame, et EL laiem üldsus seda muret jagab.

Ühendkuningriigi parlamendi ülemkoja aruanne

Ühendkuningriigi parlamendi ülemkoja allkomiteel F valmis juulis aruanne Eurojusti töö kohta. Mitmesugustest allikatest koguti ametlikul teel üksikasjalikku kirjalikku ja suulist materjali. See aruanne on esimene sõltumatu aruanne Eurojusti tegevuse ja töö kohta. Kokkuvõtte oli positiivne. Allkomitee avaldas kolleegiumile ja haldustöötajatele tunnustust uue organisatsiooni loomisel tehtud töö eest ja leidis, et Eurojust on suurepäraselt alustanud. Aruande täieliku teksti võib leida aadressilt:

www.publications.parliament.uk/pa/ld200304/ldselect/ldcom/138/13802.htm

I LISA – FOTOD

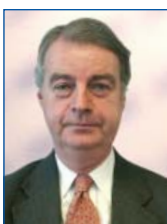
Liikmesriikide liikmed

Mike Kennedy on kolleegiumi president ja Eurojusti Ühendkuningriigi liige. Tal on töötanud üle 20 aasta prokurörina ja tegelnud mitmesuguste raskete kriminaalasjadega Kuningliku Prokuratuuri keskbüroos, kus ta töötas ka rahvusvahelise osakonna juhatajana, tegeldes vastastikuse õigusabi ja väljaandmise küsimustega. Enne Eurojusti liikmeks saamist oli ta Inglismaa Sussexi krahvkonna kuninglik peaprokurör.

Ulrike Haberl-Schwarz on Eurojusti Austria liige ja asepresident. Ta alustas oma tööalast karjääri 1990. aastal Salzburgis kohtunikuna. Kuue aasta jooksul kohtu-uurijana tähtsate majandus- ja rahandusalaste kriminaalasjadega tegeldes omandas ta kogemusi nii rahvusvahelise koostöö kui ka organiseeritud kuritegevuse küsimustes. Eurojusti liikmeks sai ta 2003. aasta jaanuaris. 2004. aasta jaanuaris valiti ta asepresidendiks.

Roelof-Jan Manschot on Eurojusti Hollandi liige ja asepresident. Ta on töötanud prokurörina üle 30 aasta. Alates 1985. aastast töötas ta kohtujuristina Amsterdami Apellatsioonikohtus, kus ta tegeles konkreetset organiseeritud kuritegevuse ja rahandusalase kuritegevuse küsimustega. 1995. aastal määrati ta peaprokuröriks ja 2001. aasta juunis sai ta Eurojusti liikmeks. 2004. aasta septembris valiti ta Olivier de Baynast' asemele asepresidendiks.

Michèle Coninx on Eurojusti Belgia liige. Ta on töötanud prokurörina üle 15 aasta. Ta töötas üheksa aastat Rahvusvahelises Tsiivilnõuorganisatsioonis, kus vastutas lennukite saboteerimise ja kaaperdamisega seotud terrorismi tõkestamise eest. Enne Eurojusti liikmeks saamist oli ta Belgia riigiprokurör ja tegeles terrorismi ja organiseeritud kuritegevuse küsimustega.

Pavel Zeman on Eurojusti Tšehhi Vabariigi liige. Ta on Brnos asuva ülemriigiprokuratuuri prokurör. Enne tema määramist Eurojusti liikmesriigi liikmeks töötas ta ülemriigiprokuratuuri rahvusvahelises osakonnas, tegeldes rahvusvahelise õigusabi küsimustega.

Johan Reimann on Eurojusti Taani liige. Ta on töötanud 25 aastat Taani õigussüsteemis, muu hulgas Kopenhaageni ja Zeelandi ringkonnaprokuratuuris prokurörina, justiitsministee-riumis politsei ameti juhina ja politseiauditiitorina. Enne tema määramist Eurojusti oli ta justiitsministeeriumis riigisekretäri asetäitja, kelle ülesandeks olid Taani politsei ja kohtu alla andmiste üldine eelarvehaldus ja personalijuhtimine.

Hermann von Langsdorff on Eurojusti Saksamaa liige. Ta on töötanud 30 aastat kohtuniku ja prokurörina. Enne Eurojusti Saksamaa liikmeks saamist töötas ta föderaalprokurörina, tegeldes terrorismi ja spionaažiga seotud kriminaalasjadega.

Raivo Sepp on Eurojusti Eesti liige. Ta on töötanud õigussüsteemis 15 aastat, alustades oma tööalast karjääri prokuratuuris uurijana. Ta on töötanud ka kohtueelse uurimise büroo direktorina. Hiljem töötas ta maakonna politseiprefektina ja Politseiameti peadirektori asetäitjana. Viis aastat oli ta vabariigi peaprokurör.

Stavroula Koutoulakou on Eurojusti Kreeka liige. Enne 1997. aastal Kreeka õigussüsteemi tööleasumist oli tal advokaadina erapraksis. Ta töötas Ateenas ja Korinthoses riigiprokuröri asetäitjana kuni tema saatmiseni Eurojusti liikmeks 2002. aasta juunis.

Ruben Jimenez on Eurojusti Hispaania liige. 1973. aastal määrati ta kohtu-uurijaks. 1996. aastal määrati ta Hispaania kohtute üldnõukogu liikmeks ja ta tegutses selle nõukogu liikmena kuus aastat. Ta vastutas sellel ametikohal Euroopa juriidilise võrgu moodustamise eest Hispaanias.

François Falletti on Eurojusti Prantsusmaa liige. Ta on töötanud 27 aastat prokurörina nii kohtus kui ka Prantsusmaa Justiitsministeeriumis, kus ta oli aastail 1993–1996 direktor kriminaalasjade ja armuandmiste alal kuni tema määramiseni Lyoni Apellatsioonikohtu peaprokuröriks, millisel ametikohal ta töötas kuni tema määramiseni Eurojusti liikmeks 2004. aasta septembris Olivier de Baynast' asemele, kes oli eelmine Eurojusti Prantsusmaa liige. Varasematel ametikohtadel tegeles ta väga erinevate kriminaalasjade ja küsimustega, eelkõige majandusalaste õigusrikkumiste ja vastastikuse õigusabiga. Ta on osalenud ka prokuröride Euroopa ja rahvusvahelise tasandi organisatsioonide tegevuses.

Jarlath Spellman on Eurojusti Iirimaa liige. Ta võeti 1992. aastal Iirimaa advokatuuri liikmeks ja tegutses aastaid advokaadina. 2000. aastal töötas ta justiitsministeeriumis justiits- ja siseküsimuste nõunikuna. 2001. aastal määrati ta riigiprokuratuuri ametnikuks. Ta on tegelnud mitmesuguste raskete kriminaalkuritegude kohtu alla andmisega ning vastastikuse õigusabi ja väljaandmise küsimustega.

Cesare Martellino on Eurojusti Itaalia liige. Ta alustas oma tööalast karjääri prokurörina 1969. aastal. Kuni 1988. aastani töötas ta Roomas aseprokurörina ja hiljem Terni peaprokurörina. Ta on tegelnud oma karjääri jooksul tundlike kriminaalasadega, mis olid seotud organiseeritud kuritegevuse, korrupsiooni, mõrvade ja inimröövidega. Itaalias on talle praegu usaldatud tähtis roll spordiõiguse kohtunikuna.

Katerina Loizou on Eurojusti Küprose liige. Enne 2002. aastal justiitsministeeriumisse tööleasumist oli tal advokaadina erapraksis. Enne tema määramiseni Eurojusti liikmeks 2004. aasta septembris tegutses ta Nicosias riiginõunikuna.

Gunārs Bundzis on Eurojusti Läti liige. Ta on töötanud prokurörina 11 aastat. Enne prokuratuuri tööleasumist töötas ta mitu aastat kriminaalpolitseis. Peaprokuratuuris alustas ta tööd vanemassistendina. Hiljem määrati ta ühe Läti rajooni peaprokuröriks. Edasi töötas ta peaprokuratuuris peaprokurörina metoodikadivisjonis ja hiljem rahvusvahelise koostöö divisjonis, tegeldes koostööga kriminaalasadega, mis olid seotud väljaandmise, menetluste ja süüdimõistetute üleviimise ja vastastikuse õigusabiga.

Rolandas Tilindis on Eurojusti Leedu liige. Ta alustas oma tööalast karjääri 1991. aastal uurijana Leedu Siseministeeriumi uurimisosakonnas ja peaprokuratuuris. 1995. aastal määrati ta peaprokuratuuri organiseeritud kuritegevuse ja korrupsiooni uurimise osakonna prokuröriks ja ta on tegelnud üldsusele huvi pakkuvate tundlike kriminaalasadega, mis on olnud seotud ka rahvusvahelise organiseeritud kuritegevusega. Enne saamist Eurojusti liikmeks 2004. aasta mais oli ta prokuratuuri kontaktisik.

Georges Heisbourg on Eurojusti Luksemburgi liige. Ta on töötanud Luksemburgi õigussüsteemis alates 1976. aastast ja töötanud üle 20 aasta prokurörina. 1993. aastal määrati ta peaprokuröri asetäitjaks ja ta oli organiseeritud kuritegevuse osakonna juhataja ja tegeles tähtsamate rahapesuga seotud kriminaalasadega ja rahvusvahelise õigusala koostöö küsimustega.

Ilona Lévai on Eurojusti Ungari liige. Ta on teinud prokurörina karjääri rohkem kui 25 aasta jooksul ja omandanud selle aja jooksul kogemusi prokuratuuri töö kõigilt tasanditelt. Alates 1990. aastast on ta töötanud Ungari Peaprokuratuuris. Enne Eurojusti liikmeks saamist oli ta kuus aastat rahvusvaheliste ja Euroopa asjade peadirektor. Muu hulgas oli tema ülesandeks valmistada kogu riigi prokuratuuriasutused ette Euroopa Liiduga ühinemiseks. 2003. aastal autasustas Vabariigi President teda teeneteristiga.

Silvio Camilleri, Eurojusti Malta liige.

Jerzy Iwanicki on Eurojusti Poola liige. Ta on töötanud 18 aastat prokurörina Poola prokuratuuriteenistuse eri tasanditel ja tegeles Varssavis ringkonnaprokuratuuri uurimisdivisjonis majanduskuritegudega. 1996. aastal määrati ta justiitsministeeriumi riigiprokuratuuri organiseeritud kuritegevuse bürosse. Enne Eurojusti liikmeks saamist oli ta selle asutuse kontaktisik prokuratuuriteenistuses.

José Luis Lopes da Mota on Eurojusti Portugali liige. Ta on töötanud õigussüsteemis 25 aastat prokurörina ja Portugali peaprokuröri abina, vastutades prokuratuuriteenistuste juhtimisega riigi tasandil seotud küsimuste ja rahvusvahelise koostöö eest. Ta oli Portugali Riikliku Magistraatide Kooli lektor ja asejustiitsminister, kelle vastutusallas olid mitmesugused küsimused, kaasa arvatud Euroopa asjad.

Barbara Brezigar on Eurojusti Sloveenia liige. Tema tööalane karjäär on kulgenud prokuratuuriteenistuses. Ta on ülemriigiprokurör; varem oli ta organiseeritud kuritegevuse ja muude raskete kuriteollikega tegeleva riigiprokuröride grupi juht. 2000. aastal oli ta justiitsminister.

Peter Paluda on Eurojusti Slovaki Vabariigi liige. Ta on töötanud Slovaki õigussüsteemis 22 aastat ja 12 aastat prokurörina. Kuni 1987. aastani töötas ta Slovakkia keskosas Banská Bystrica rajooni- ja ringkonnaprokuratuuris. Aastail 1987–1994 töötas ta Bratislavas peaprokuratuuris. Eurojusti liikmeks saamise ajal oli ta Slovaki Vabariigi Ülemkohtu kohtunik ja tegeles kriminaalasjadega.

Maarit Loimukoski on Eurojusti Soome liige. Ta on töötanud 15 aastat Helsinki ringkonnaprokurörina. 1999. aastal määrati ta riigiprokuröriks peaprokuratuuri, kus ta spetsialiseerus organiseeritud kuritegevusele. Enne Eurojusti liikmeks määramist töötas ta Strasbourgis Euroopa Inimõiguste Kohtu registris ja Brüsselis alalises esinduses EL juures koostöö alal kriminaalasjades ja õiguslase koostöö alal.

Solveig Wollstad on Eurojusti Rootsi liige. Ta on töötanud üle 15 aasta prokurörina, tegeldes muu hulgas narkootikumidega seotud organiseeritud kuritegevusega ja muude raskete kriminaalasjadega. Enne Eurojusti Rootsi liikmeks saamist oli ta Rootsis peaprokurör ja Rootsi Linköpingi prokuratuuri rahvusvahelise üksuse juhataja. Ta oli ka Euroopa juriidilise võrgu Rootsi kontaktisik.

Asendusliikmed

Jürgen Kapplinghaus on Eurojusti Saksamaa asendusliige. Ta on töötanud prokuratuuriteenistuse eri tasanditel üle 29 aasta. Aastail 1975–1989 oli ta kohalik prokurör ja töötas siis 10 aastat peaprokuratuuris. Aastail 1999–2001 töötas ta Nordrhein-Westfaleni liidumaa Justiitsministeeriumis. Ta on üldiselt spetsialiseerunud rohkem kui 15 aasta jooksul vastastikuse õigusabi küsimustele ja organiseeritud kuritegevuse tõkestamisele. Enne 2001. aastal Eurojusti asendusliikmeks saamist oli ta ministeeriumis vastastikuse õigusabi ja väljaandmiste küsimustega tegeleva divisjoni juhataja.

Jean-Francois Bohnert on Eurojusti Prantsusmaa asendusliige. Ta on töötanud 19 aastat Prantsusmaa õigussüsteemis. Oma tööalast karjääri alustas ta Strasbourgis ja hiljem töötas ta kohtu-uurijana Saksamaal Prantsusmaa sõjakohtus. Hiljem oli ta peaaegu viis aastat Saksamaal algul Bonnis ja hiljem Berliinis Prantsusmaa sideprokurör.

Carmen Manfreda on Eurojusti Itaalia asendusliige. Ta on töötanud 30 aastat organiseeritud kuritegevuse tõkestamise alal. Enne Eurojusti asendusliikmeks saamist töötas ta Milanos riigiprokurörina ja hiljem Vigevano peaprokurörina.

Donatella Frendo Dimech on Eurojusti Malta asendusliige. Ta asus 1997. aastal justiitsministeeriumis tööle prokurörina ja alates 2000. aastast on ta tegelnud rahapesu küsimustega ja vastutanud rahvusvahelise vastastikuse õigusalase koostöö ja väljaandmiste eest. Vanemriiginõunikuna on ta ka Euroopa juriidilise võrgu Malta kontaktisik.

Jolien Kuitert on Eurojusti Hollandi asendusliige. Ta on Hollandi riigiprokuratuuri riigiprokurör ja tegeleb rahvusvahelise koostööga organiseeritud kuritegevuse tõkestamise alal. Ta on ka prokuratuuriteenistuse kontaktisik Euroopa juriidilises võrgus.

António Santos Alves on Eurojusti Portugali asendusliige. Ta on töötanud prokuratuuriteenistuse eri tasanditel üle 15 aasta. Aastail 2000–2002 oli ta keskkonna peainspektor ja aastail 2003–2004 nõunik Portugali Alalises Esinduses Euroopa Liidu juures.

Sanna Palo on Eurojusti Soome asendusliige. Ta on juriidilise haridusega Soome politseiametnik. Kaks aastat töötas ta välisministeeriumis õigussekretärina ja aasta Helsingis kriminaalrajade kohtunikuna. Ta on töötanud ka neli aastat Helsingis Soome Riiklikus Uurimisbüroos vastastikuse õigusabi küsimuste alal.

Ola Löfgren on Eurojusti Rootsi asendusliige. Ta on töötanud prokurörina 10 aastat, omab kogemusi igat liiki raskete kuritegude kohtu alla andmisega ja on töötanud Stockholmis Majanduskuritegude Büroos. Ta on töötanud mitu aastat Rootsi Peaprokuratuuris rahvusvahelise koostöö alal ning kuulub ka Rootsi meeskonda Brüsselis nõukogu otsuse üle Eurojusti moodustamiseks peetud läbirääkimistel.

Rajka Vlahovic on Eurojusti Ühendkuningriigi asendusliige. Ta on töötanud 12 aastat prokurörina Londoni kesklinnas ja on Ülemkohtu advokaat. Kuninglikus Prokuratuuris tegeleb ta mitmesuguste raskete kriminaalrajadega, sealhulgas sõjakurjategijate kohtu alla andmisega. Enne Eurojusti asendusliikmeks saamist töötas ta Kuninglikus Tolli- ja Aktsiisibüroos, kus ta vastutas rahvusvahelise vastastikuse õigusabi ja väljaandmise küsimuste eest.

Assistendid

Anne Delahaie on Eurojusti Prantsusmaa liikme assistent. Ta on töötanud alates 1979. aastast justiitsministeeriumis. Justiitsministeeriumis tegeles ta rahvusvahelise õiguslase koostööga kriminaalasjades ja kahe- ja mitmepoolsete läbirääkimistega (EL Schengen, Euroopa Nõukogu ja ÜRO). Alates 2001. aastast on ta olnud Eurojusti Prantsusmaa liikme assistent.

Francesca Pietrini on Eurojusti Itaalia liikme assistent. Ta on töötanud alates 1997. aastast justiitsministeeriumis. 1999. aastal määrati ta justiitsministri riigisekretäri abiks. Hiljem töötas ta justiitsministri kantslerina. 2004. aasta septembris määrati ta Eurojusti Itaalia esinduse assistendiks.

Ann den Bieman on Eurojusti Ühendkuningriigi liikme assistent. Ta töötas alates 1996. aastast Šotimaa Prokuratuuri rahandustalituses prokurörina. 2000. aasta märtsis saadeti ta Hollandisse prokuröriks Lockerbie kohtuasjas. Pärast seda asus ta tööle Eurojustis Ühendkuningriigi liikme assistendina.

Susanne Stotz on Eurojusti Saksamaa liikme assistent. Alates 1999. aastast töötas ta Saksamaa õigussüsteemis Baieris, kus ta alustas tööd prokurörina. 2003. aastal, pärast nelja aastat tööd majandus- ja finantskuritegude osakonnas sai temast raskete kuritegude vandekohtu kohtunik. Töötades Baieri kirdeosas Ida-Euroopa riikide lähedal, tegeles ta vastastikuse õigusabi ja kahepoolse koostöö küsimustega, eriti suhetes Tšehhi kolleegidega. Alates 2005. aasta jaanuarist on ta töötanud Eurojusti Saksamaa esinduses.

Haldusdirektor

Ernst Merz määrati Saksamaal kohtunikuks ja töötas sellel ametikohal alates 1987. aastast. Seejärel suunati ta Rhineland-Pfalzi ja Tüüringi justiitsministeeriumisse. Aastail 1992–1999 oli ta Trieris Euroopa Õiguse Akadeemia (ERA) direktor. 2000. aastal määrati ta Koblenzi Sotsiaalkohtu esimeheks ja ta oli ka Euroopa õiguslase koolituse võrgustiku esimene peasekretär. 2002. aasta mais sai temast Eurojusti ajutine haldusdirektor ja 2002. aasta septembris määrati ta haldusdirektoriks.

II LISA – EUROOPA VAHISTAMISMÄÄRUST KÄSITLEVA RAAMOTSUSE ÕIGUSLIK JA PRAKTLINE RAKENDAMINE

2004. aasta oktoobris korraldas Eurojust Prahis Euroopa vahistamismääruse rakendamise kohta strateegilise seminari. Seminari põhieesmärgiks oli selgitada välja Euroopa vahistamismäärust käsitleva nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsuse rakendamist takistavad õiguslikud ja praktilised probleemid ja kehtestada kriteeriumid toimimiseks samaaegsete Euroopa vahistamismääruste väljaandmise korral sama isiku kohta (Euroopa vahistamismäärust käsitleva raamotsuse artikkel 16). Seminar toimus Tšehhi Vabariigis, et tutvustada õiguslase koostöö uusi vahendeid ühes ühinevas riigis, ja sellel osalesid selle ala eksperdid kõigist 25 liikmesriigist – praktilise töö tegijad ja akadeemiliste ringkondade esindajad, samuti Euroopa juriidilise võrgu, nõukogu sekretariaadi ja Euroopa Komisjoni esindajad. Neid küsimusi arutati plenaaristungitel ja töörühmades. Tulemused võib kokku võtta järgmiselt:

Takistuste väljaselgitamine

Euroopa vahistamismääruse loomiseks vastu võetud 13. juuni 2002. aasta raamotsuse põhieesmärk oli tõsta Euroopa Liidus õiguslase koostöö efektiivsust ja kiirendada väljaandmiste korda. Kõik liikmesriigid peale Itaalia on raamotsuse sätted siseriiklikesse õigusaktidesse üle võtnud. Kuigi Euroopa vahistamismäärus jõustus teatavates riikides alles hiljuti, näib, et selle täitmisel on tekkinud mitmeid probleeme:

- *Standardvormi täitmine ja kriminaalasja asjaolude kirjelduse pikkus.* Mõned liikmesriigid esitavad ebapiisavalt teavet ega kirjelda õigusrikkumist piisavalt.
- *Euroopa vahistamismääruse täitva riigi keelde tõlkimise kvaliteet.* Kui dokumendid on täitva riigi keelde halvasti tõlgitud, võib see põhjustada asjatut viivitust ja ohustada Euroopa vahistamismääruse täitmise tähtaegadest kinnipidamist.
- *Algse Euroopa vahistamismääruse edastamine tähtaegade jooksul, mis liikmesriigiti erinevad.* Mõnes täitvas riigis on kehtestatud siseriiklike õigusaktidega Euroopa vahistamismääruse saatmiseks koos vajaliku tõlkega vastavalt raamotsuse artikli 8 lõikele 2 lühikesed tähtajad. Peale selle ei võta mõned liikmesriigid vastu faksi teel saadetud vahistamismäärust ja nõuavad kiiresti selle originaali.
- *Mõnes liikmesriigis ei loeta Interpoli kaudu saadetavat hoiatust ("punane teade") ajutise vahistamise taotluseks.* Sel juhul tuleks saata ka vahistamismäärus ise, niipea kui isik on leitud.

- *Schengeni piirkonda kuuluvad liikmesriigid saavad hoiatusi Schengeni infosüsteemi (SIS) kaudu. Sellega seoses tekib probleem, et kas SIS kaudu saadetakse teade ainult siis, kui isiku aadress ei ole teada, või toimub see süstemaatiliselt.*
- *Kaheldakse, kas SIRENE büroo uurib vahistamismääruse "seaduslikkust", s.t kas õigusrikkumine on eeskirjades ette nähtud.*
- *Täitvate liikmesriikide pädevate õigusasutuste kindlaksmääramine. SIRENE büroode abi loetakse tavaliselt kasulikuks Schengeni piirkonda kuuluvatele riikidele kontaktide loomiseks ja nende efektiivsemaks kasutamiseks. Euroopa juriidilise võrgu "Atlase" kohandamine on selles suhtes tähtis edasiminekuks.*
- *Õigusrikkumiste loetelu. Õigussüsteemide erinevuste tõttu peetakse mõnes neist õigusrikkumisi ebamäärasteks ja segasteks. Tõlgendamises mitteabistamine kohe algul näib protsessi segasemaks ja ebamäärasemaks muutvat. Siiski tuleb arvestada, et raamotsuses sisalduvat õigusrikkumiste loetelu "määratletakse vahistamismääruse teinud liikmesriigi õigusaktide kohaselt ...". Selle riigi kohtunik või prokurör teab, millist õigusrikkumist ta uurib. Samas on tekitanud raskusi ka asjaolu, et Euroopa vahistamismäärust käsitlevas raamotsuses ei ole ette nähtud "täiendavat väljaandmist", nimelt isiku üleandmist väiksemate õigusrikkumiste eest koos Euroopa vahistamismääruse ulatusse kuuluvate õigusrikkumistega.*
- *Õigusrikkumiste erinevad määratlused eri riikide õigusaktides ja nende tõlgete erinevused Euroopa vahistamismääruse rakendusalas (raamotsuse artikkel 2) näitavad, et kõik riigid ei pea teatavaid õigusrikkumisi sama tähtsateks ega taju neid ühtmoodi.*
- *Teatavatel juhtudel jäeti Euroopa vahistamismäärus täitmata topeltsüüdistuste tõttu. Täpsemalt, teatavatel juhtudel isiku üleandmise otsus peatati oma riigis sama isiku suhtes toimuvate uurimiste tõttu. Peale selle nõutakse mõnede liikmesriikide õigusaktides enne vahistamise läbiviimist Euroopa vahistamismääruse olemasolu, eriti kui Euroopa vahistamismäärus saadetakse Interpoli kaudu. Kuid sellise korra puhul võib kahtlusalune põgeneda ja tõenäoliselt seda teebki.*
- *Üks liikmesriik kohaldab Euroopa vahistamismäärust õigusrikkumiste suhtes, mis pandi toime pärast Euroopa vahistamismääruse selles riigis rakendamise kuupäeva. Teatavatel*

juhtudel jäeti Euroopa vahistamismäärus täitmata sellepärast, et see saadi enne Euroopa vahistamismääruse rakendamist selle riigi õigusaktides või toimusid asjassepuutuvad sündmused enne seda kuupäeva.

- *Raskusi võib tekitada ka asjaolu, et mitu liikmesriiki mainis oma Euroopa vahistamismäärust käsitlevates õigusaktides kohustusliku keeldumise põhjusena põhiõigusi, kuigi raamotsuses ei ole seda ette nähtud ja liikmesriigid peavad neist igal juhul kinni pidama.*

Esialsed kogemused praktilisest tööst Euroopa vahistamismäärust käsitleva raamotsuse põhjal näitavad, et selle täieliku efektiivsuse saavutamiseks on vaja veidi aega ja teha mõningad muudatused. Kuigi peaaegu kõik liikmesriigid on Euroopa vahistamismääruse raamotsuse rakendanud, tegid nad seda oma rakendamismeetodite kohaselt, igaüks oma nõuete järgi. Liikmesriikides on seni olnud probleemiks suhtlemiskeelte, edastamistähtaegade ja tõlkimisvahendite ebapiisav reguleeritus. Vahistamismääruse edastamise suhtes näib, et puudub ühtne kord. Näib, et lähemas tulevikus tuleb edastamisviise selgitada ja ühtlustada, et süsteem töötaks efektiivsemalt.

Suunised otsuse tegemiseks samaaegsete Euroopa vahistamismääruste kohta

Rahvusvahelise piiriülese kuritegevuse kasv on viinud selliste kriminaalasjade arvu kasvule, mille puhul kohtu alla andmine ja kohtumõistmine kuulub mitme liikmesriigi siseriiklike õigusaktide kohaselt nende riikide jurisdiktsiooni. Vajatakse koordineerimist, et tagada, et isikut ei antaks samade tegude eest kohtu alla mitmes liikmesriigis.

Üks Eurojusti põhiülesandeid on aidata riigiprokuratuuride tööd koordineerida. Selleks avaldasime 2003. aasta aastaaruandes vastavalt Eurojusti otsuses antud volitustele suunised kriteeriumide suhtes, mida tuleb mitmesse jurisdiktsiooni kuuluvate kriminaalasjade puhul arvestada. Pädevad siseriiklikud ametiasutused peavad alati otsustama, millises jurisdiktsioonis oleks parem isik kohtu alla anda, kuid parema tulemuse annavad ilmselt asjaomaste liikmesriikide vahelised varased konsultatsioonid ja otsused. Mitme taotluse esitamise sama isiku kohta peaks viima miinimumini ka asjaomaste pädevate ametiasutuste tegevuse efektiivne ja varajane koordineerimine enne Euroopa vahistamismääruse väljaandmist.

Kaks või enam liikmesriiki on andnud Euroopa vahistamismääruse välja sama isiku kohtu alla andmiseks või vabadusekaotuse või kinnipidamiskorralduse täideviimiseks ("samaaegsed vahistamismäärused") põhiliselt neljal juhul:

- kahe (või enama) vahistamismääruse väljaandmine sama isiku kohtu alla andmiseks sama kuriteo eest;
- kahe (või enama) vahistamismääruse väljaandmine sama isiku kohtu alla andmiseks kahe (või enama) erineva kuriteo eest;
- kahe (või enama) vahistamismääruse väljaandmine sama isiku kohta, neist üks kuritegude eest kohtu alla andmiseks ja teine (või mitu) vabadusekaotuse või kinnipidamiskorralduse täideviimiseks; ja
- kahe (või enama) vahistamismääruse väljaandmine sama isiku suhtes kahe (või enama) vabadusekaotuse või kinnipidamiskorralduse täideviimiseks.

Kriteeriumid, mille põhjal otsustada, milliseid samaaegseid vahistamismäärusi tuleks täita, on vastavalt allpool esitatud suunistele igas sellises olukorras erinevad. Mõnikord võib esineda nende nelja olukorra kombinatsioone. Sellistel juhtudel, mida ei tohiks tihti esineda, tuleb neid kriteeriume rakendada *mutatis mutandis*. Iga olukord, mille puhul esineb samaaegseid vahistamismäärusi, on ainulaadne. Otsust selle kohta, milline samaaegsetest vahistamismäärustest tuleks täita, tuleb kaaluda igal üksikjuhul eraldi, arvestades kõiki fakte, asjaolusid ja iga kriminaalasja eraldi, kaaludes ja võttes arvesse kõiki asjakohaseid küsimusi.

Järgmistes suunistes eeldatakse, et iga samaaegse vahistamismääruse puhul on kõnealune jurisdiktsioon võimeline ja valmis isikut kohtu alla andma ja edukalt süüdi mõistma.

1) Kahe (või enama) vahistamismääruse väljaandmine sama isiku kohtu alla andmiseks sama kuriteo eest.

Sel puhul sisuliselt otsustatakse, millises jurisdiktsioonis tuleks isik kohtu alla anda. Meie arvates tuleks lähtuda Eurojusti suunistest selle kohta, millises jurisdiktsioonis tuleks isik kohtu alla anda

neis piiriülestes kriminaalasjades, mille puhul on võimalik käivitada kohtu alla andmine kahes või enamal jurisdiktsioonis. Seega tuleks võtta arvesse kõiki suunistes mainitud asjassepuutuvaid tegureid, näiteks kohta, kus suurem osa kuriteost toime pandi või tekkis suurem osa kahjust. Suunistes mainitud kriteeriumid on kohaldatavad enamikul juhtudel, kuid samaaegsete vahistamismääruste puhul on neis teatavaid erinevusi.

Raamotsuse artikli 16 lõikes 1 mainitud **samaaegsete vahistamismääruste kuupäevad** ei näi omavat iseenesest tähtsust võimaliku elemendina otsuse vastuvõtmisel selle kohta, milline vahistamismäärus tuleks täita. Kui aga ühe vahistamisväärtuse varasem kuupäev näitab seda, et ühes konkureerivas liikmesriigis on kohtu alla andmine kaugemale jõudnud, mistõttu see liikmesriik on võimeline kriminaalasja kiiremini kohtusse andma, võiks seda arvesse võtta.

Eurojusti suunistes on mainitud **süüdistatava asukohta** ja isiku üleandmise võimalusel on vähe tähtsust, kui täitev riik ei kaalu määruse täitmatajätmist muudel põhjustel.

Süüdistatava **kodakondsust** võidakse tegurina arvesse võtta, kui süüdistataval on ühe üleandmist taotleva riigi kodakondsus. Ühe tegurina võidakse arvestada ka **tugevat isiklikku seost** mõne üleandmist taotleva riigiga.

Raamotsuses on mainitud kriteeriumina **kuriteo suhtelist raskust**. Kui aga määrused on seotud sama kriminaalkuriteoga, tuleks sellele tegurile vähe tähtsust omistada. Otsus, millises jurisdiktsioonis tuleks isik kohtu alla anda, ei tohiks kindlasti mitte põhineda hinnangul selle kohta, milline karistus oleks kõige suurem.

2) Kahe (või enama) vahistamismääruse väljaandmine sama isiku kohtu alla andmiseks kahe (või enama) erineva kuriteo eest.

Sellisel juhul ei saa otsuse vastuvõtmisel lähtuda ainuüksi jurisdiktsiooni valikul rakendatavatest põhimõtetest. Küsimus ei ole "kes peaks kohtu alla andma?", vaid "kes peaks andma kohtu alla esimesena?"

Seega tuleks lähtuda sellest, **millises jurisdiktsioonis tekiks suurem kahju**, kui kohtu alla andmisel tuleks oodata teises jurisdiktsioonis kohtu alla andmise tulemust. See võib tuleneda

näiteks ettekirjutusest, kaassüüdistatava kohtu alla andmisest, tõenditega seotud probleemidest, sealhulgas tunnistajate ütlustest, murest ohvrite pärast, konfiskeerimise võimalusest vms.

Samaaegsete **vahistamismääruste kuupäevi** tuleks lugeda oluliseks teguriks ainult sel juhul, kui ühe määruse varasem kuupäev näitab seda, et ühes konkureerivas liikmesriigis on kohtu alla andmine kaugemale jõudnud, mistõttu see liikmesriik on võimeline kriminaalasja(d) kiiremini kohtusse andma.

Tuleks võtta arvesse **kuritegude suhtelist raskust**. Ühe jurisdiktsiooni vahistamismääruses võidakse näiteks taotleda üleandmist kohtu alla andmiseks paljude kuritegude eest, kuid teises ainult ühe kuriteo eest. Kuid tuleks arvesse võtta ka iga kuriteo raskust eraldi. Selles suhtes peaks otsustav tegur olema kuriteo raskus ja mitte eri jurisdiktsioonide kohtute suhteline süüdimõistmisvõime.

Peale selle tuleks nii kuriteo raskuse hindamisel kui ka ühe kohtu alla andmise menetluse eelistamisel tähtsaks teguriks pidada **ohvrite seisundit**.

3) Kahe (või enama) vahistamismääruse väljaandmine sama isiku kohta, neist üks kuritegude eest kohtu alla andmiseks ja teine (või mitu) vabadusekaotuse või kinnipidamiskorralduse täideviimiseks.

Ka selles olukorras ei ole küsimus selles, kes peaks kohtu alla andma või milline kohtuotsus tuleks täita, vaid pigem õigusrikkumiste eest kohtu alla andmise ja karistuse kandmise järjekord.

Tuleb **kindlalt eeldada**, et isiku üleandmine kohtu alla andmiseks on karistuse kandmisest prioriteetsem.

Kuid erijuhtudel, näiteks kui kohtu alla andmise puhul on oht, et **karistus võib aeguda** vms, võidakse eelistada üleandmist karistuse kandmiseks.

Näib, et **samaaegsete vahistamismääruste kuupäevad** väärivad sellises olukorras vähe tähelepanu, nagu on üldjuhul väga vähe tähtsust ka **kuriteo toimepanemise kohal ja suhtelisel tähtsusel**.

4) Kahe (või enama) vahistamismääruse väljaandmine sama isiku suhtes kahe (või enama) vabadusekaotuse või kinnipidamiskorralduse täideviimiseks.

Kuna selles olukorras on põhiprobleem eri riikides kahe või enama vanglakaristuse kandmise järjekorra ja asjaolude korraldamine, on suures osas asjaomaste **riikide vanglate** ülesanne teha tihedat koostööd kohtuotsuste täitmise kavandamisel ja praktilisel korraldamisel, võttes arvesse ka süüdimõistetud isiku isiklikke asjaolusid.

Täitva riigi otsuses tuleb olulise tegurina arvestada **karistuste aegumise** ohtu.

Võidakse arvestada **õigusrikkumiste kuupäevi ja kuritegude suhtelist raskust**, et tagada põhimõtte rakendamine, mille kohaselt vanim karistus kantakse esimesena ja raskem kuritegu lunastatakse enne kergemaid. Kuid samaaegsete vahistamismääruste kuupäevadel on selles olukorras tõenäoliselt vähe tähtsust.

Saatmine Eurojustile

Raamotsuse artikli 16 lõike 2 kohaselt võimaldatakse täitval õigusasutusel küsida Eurojustilt nõu selle kohta, milline samaaegsetest vahistamismäärustest tuleks täita. Eurojust pakub aga sellistel juhtudel meeleldi kõigile osapooltele oma abi. Liikmesriikide liikmed osalevad meeleldi kriminaalasjade aruteludel ja pakuvad ruume asjaomaste riikide prokuröride kohtumiste ja läbirääkimiste korraldamiseks.

Tähtaegade ületamine Euroopa vahistamismäärusega seotud kriminaalasjades

Lisaks eespool käsitletud rollile määrati Euroopa vahistamismäärust käsitlevas raamotsuses Eurojustile veel üks ülesanne. 13. juuni 2002. aasta raamotsuse artikli 17 lõikes 7 nõutakse, et liikmesriigid teataksid Eurojustile tähtaegadest mittekinnipidamise juhtudest, mille puhul isiku taotletud üleandmine ei toimunud. Liikmesriigid peavad esitama ka viivituse (**tähtaegadest mittekinnipidamise**) põhjused.

Oleme kindlalt seisukohal, et sellest kohustusest olid teadlikud väga väheste liikmesriikide pädevad ametiasutused. Mitu Eurojusti liikmesriigi liiget pidid oma riigi ametiasutustele seda nõuet meelde tuletama, enne kui need andmeid esitasid.

Oleme saanud tähtaegadest mittekinnipidamiste kohta järgmist teavet.

2004. aastal sai Eurojust teateid Euroopa vahistamismääruste tähtaegadest mittekinnipidamise kohta 14 juhul. See on väike arv ja oleme kindlad, et mittekinnipidamisi oli rohkem kui need 14 teatatud juhtu. Meie arvamust kinnitab asjaolu, et aruandeid saadi ainult neljalt liikmesriigilt. Soovitame tungivalt kõigil liikmesriikidel tagada korra kehtestamine tähtaegadest mittekinnipidamistest teatamiseks Eurojustile ning selle korra rakendamine.

Eurojustile aruandeid esitanud liikmesriigid:

- Ühendkuningriik – 8 juhtumit
- Belgia – 2 juhtumit
- Prantsusmaa – 2 juhtumit
- Taani – 1 juhtum
- Portugal – 1 juhtum

Liikmesriigid esitasid järgmised viivituste põhjused:

Kaitse poolt taotletud aeg: 2 juhul.

Ühel juhul taotleti seda inimõigustele tuginedes ja teisel vaimse tervise tõttu.

Keeldumine: 3 juhul.

Ühel neist juhtudest leidis õigusasutus, et mõned teod olid sooritatud enne kuupäeva, mille liikmesriik teatas vastavalt 13. juuni 2002. aasta raamotsuse artiklile 32. Teisel juhul andis õigusasutus raamotsuse rakendamise sätetele võrdse staatuse siseriiklike sätetega kohtuotsuste täitmise kohta. Kolmandal juhul üksikasju ei lisatud. Taotlenud ametiasutused on keeldumiste peale edukalt edasi kaevanud.

Menetlus edasi lükatud poolelioleva menetluse või kantava karistuse tõttu taotluse saanud riigis: 6 juhul.

Mõnel juhul neist näib, et Ühendkuningriik ei täitnud raamotsuse artikli 24 sätteid, vaid otsustas taotlenud riigi nõusolekul lükata kriminaalasja läbivaatamise oma riigis karistuse kandmise lõpuni. Ühel juhul ei saanud tähtajast kinni pidada sellepärast, et taotletud isiku väljaandmise otsuse peale oli edasi kaevatud. Teisel juhul ei ole teavet ikka veel esitatud. Veel ühel juhul vajati selgitust kriminaalasjas otsustatud faktide koosseisu kindlakstegemise ja tõlke kohta. Selle olukorra tulemusena vabastati isik ja algsete raskuste ületamiseks oli vaja välja anda uus Euroopa vahistamismäärus. Kahes Belgia kriminaalasjas järgiti kõiki protseduureegleid, mille tulemusena üks lõppes edukalt, kuid teine mitte.

**III LISA – SUUNISED LIIKMESRIIKIDE TERRORISMIKÜSIMUSI
KÄSITLEMA MÄÄRATUD KORRESPONDENTIDE
JA SISERIIKLIKE SPETSIALISEERITUD ASUTUSTE POOLT
EUROJUSTI LIIKMESRIIKIDE LIIKMETELE TEABE ESITAMISEKS**

1. Nõukogu 19. detsembri 2002. aasta otsuses 2003/48/JSK politseikoostöö ja õigusalase koostöö erimeetmete rakendamise kohta terrorismivastaseks võitluseks kohustatakse liikmesriike tagama terrorismiga seotud uurimiste kohta asjakohase teabe edastamine Eurojustile terrorismiküsimusi käsitlema määratud korrespondentide või asjakohase õigus- või muu pädeva asutuse poolt või nende kaudu.

Otsuse artiklis 3.2 sätestatakse:

“2. Iga liikmesriik võtab vajalikud meetmed selle tagamiseks, et vähemalt järgmine riikliku kontaktisiku või asjakohase kohtu- või muu pädeva asutuse kogutud teave edastatakse Eurojustile siseriikliku õiguse kohaselt ja sel määral, kui seda võimaldavad Eurojusti otsuse sätted, et ta saaks täita oma ülesandeid:

- a) isiku, rühmituse või üksuse identifitseerimise andmed;
- b) teod, mille osas teostatakse uurimist või on esitatud süüdistus, ja nendega seotud konkreetset asjaolud;
- c) seosed muude asjakohaste terroriaktide juhtumitega;
- d) vastastikuse õigusabi taotlused, kaasa arvatud uurimisabitaotlused, mida teine liikmesriik on võinud esitada või mida on võidud esitada teisele liikmesriigile, samuti nende tulemused.”

2. Kolleegium kaalus põhjalikult, milline oleks sobivaim viis selle teabe edastamiseks Eurojustile, ja soovib järgmisi suuniseid:

2.1. Esitatav teave peaks olema seotud **isikute, rühmituste või üksustega**, keda on loetletud terrorismi tõkestamiseks erimeetmete rakendamise kohta vastu võetud nõukogu ühise seisukoha (ühine seisukoht 2001/931/ÜVJP) lisa viimases versioonis.

Informatsiooni mõttes lisame, et viimane versioon on nõukogu 17. märtsi 2004. aasta ühine seisukoht 2004/500/ÜVJP, ELT L 196, 3. juuni 2004; kuid liikmesriikide korrespondendid peaksid tagama, et nad on muudatustest täielikult teadlikud.

2.2. Esitatav teave peaks olema seotud Eurojusti ülesannetega; see peaks olema seotud õigusalaste vastutustel olevate kriminaalmenetlustega ja tulenema neist. Seega tuleks edastada **ainult õigusalast teavet**, mis on saadud terrorismialaste uurimiste ja kohtu alla andmistele tulemusena, ja mitte ainult politsei jälitusteabe andmeid. Selline teave sisaldab näiteks vahistamiste, läbiotsimiste, ametlike vestluste jms tulemusena saadud teavet.

2.3. Teave peaks olema **seotud terroriaktidega**, millele on viidatud nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsuse 2002/475/JSK terrorismivastase võitluse kohta artiklites 1 kuni 3.

2.4. Teave tuleks esitada Eurojustile liikmesriigi liikme kaudu **kokkuvõtliku aruande** vormis, milles kinnitatakse:

- uurimise alustamise põhjust;
- läbiviidavaid uurimistoiminguid;
- vähemalt järgmist teavet:
  - uurimisel või kohtu alla andmisel olevad teod või õigusrikkumised ja nende konkreetsed asjaolud;
  - uuritava isiku, rühmituse või üksuse andmed;
  - seosed teiste asjassepuutuvate terroriaktidega seotud kriminaalasjadega, eriti seosed teiste liikmesriikidega.

2.5. Kõigi liikmesriikide pädevate ametiasutuste poolt teistele liikmesriikidele vastastikuse õigusabi saamiseks terrorismiga seotud kriminaalasjades täitmiseks saadetud **taotluskirjade koopiad** tuleb saata teadmiseks Eurojustile, **samuti nende tulemused** kokkuvõtliku aruande vormis. Kõik sellistes kriminaalasjades saadetavad taotluskirjad tegevuse koordineerimise taotlemiseks tuleks edastada vastavalt Eurojusti moodustamise otsuse artikli 6 punktile g Eurojusti kaudu, kui selle sekkumine on tegevuse koordineerimiseks vajalik. Kui taotletakse Eurojusti abi, tuleb taotlusele lisada aruanne, milles selgitatakse näiteks, millist liiki koordineerimist või koostööd vajatakse.

2.6. Eurojustile tuleks saata kõigi terroriaktidega seotud **Euroopa vahistamismääruste** koopiad.

2.7. Liikmesriigi liikme taotlusel tuleks esitada talle kriminaalasjade kohta **lisateavet**.

2.8. Teabe **vormi, edastamiskanali ja -viisi** peavad otsustama liikmesriigi korrespondent ja Eurojusti liikmesriigi liige. Infotehnoloogial põhineva edastamisviisi väljaarendamiseks tuleb pöörduda Eurojusti infohalduse üksuse poole.

IV LISA – SUUNISED OTSUSTAMISEKS, MILLISES JURISDIKTSIOONIS TULEKS ISIK KOHTU ALLA ANDA

Käesolevad suunised avaldati esmakordselt Eurojusti 2003. aasta aastaaruande lisana. Mitu EL 10 ühineva riigi Eurojusti liiget palus lisada selle uuesti 2004. aasta aastaaruandele. Nad leiavad, et see on abiks ja kasuks nende kolleegidele riikide jurisdiktsioonides, kus selliste küsimustega tegeldakse, kuid ei ole saanud suuniseid oma keeles lugeda.

Eurojust korraldas 2003. aasta novembris seminari, et arutleda ja korraldada debatte küsimuses, millises jurisdiktsioonis tuleks isik kohtu alla anda neis piiriülestes kriminaalasjades, kus isikut on võimalik kohtu alla anda kahes või enam jurisdiktsioonis. Seminari eesmärk oli kehtestada mõningad suunised, mis oleksid Eurojustile abiks, kui see kasutab oma õigust paluda ühel riigil kohtu alla andmisest loobuda teise riigi huvides, kellel on seda parem teha.

Seminari delegaatideks olid kõigi EL liikmesriikide ja enamiku EL ühinevate riikide õigusala töötajad, samuti komisjoni, nõukogu sekretariaadi, Europoli ja OLAF-i esindajad. Tehti ettekandeid ja viidi läbi töö neljas töörühmas, kus arutati potentsiaalseid kriteeriume konkreetsete juhtumite põhjal. Debatte rikastas mitme sellest õiguse valdkonnast huvitatud ülikooliprofessori ja/või akadeemiliste ringkondade esindaja osalemine delegaatide seas ettekandjatena ja töörühmade liikmetena. Oleme kõigile seminari delegaatidele tänulik nende panuse eest.

Eurojusti kolleegium pakub järgmised suunised, mis avaldati esmakordselt 2003. aasta aastaaruande lisana.

Üldiselt

Kui käesolevates suunistes mainitakse "prokuröre", mõeldakse sellega mitte ainult prokuröre, vaid ka kohtunikke ja teisi pädevaid õigusinstitutsioone.

Iga kriminaalasi on ainulaadne ja seega iga otsus selle kohta, millises jurisdiktsioonis oleks parem isik kohtu alla anda, peab põhinema konkreetse kriminaalasia faktidel ja asjaoludel. Tuleb arvesse võtta kõiki asjakohaseks peetavaid tegureid.

Otsus peab olema alati õiglane, sõltumatu ja objektiivne ja tuginema Euroopa inimõiguste konventsioonile, tagades süüdistatava või potentsiaalse süüdistatava inimõiguste kaitse.

Otsus tuleb teha uurimise või kohtu alla andmise käigus võimalikult varakult ja pärast põhjalikku konsulteerimist iga jurisdiktsiooni kõigi asjaomaste ametiasutustega. Keeruline "foorumi valimise" küsimus, mis tähendaks kohtu alla andmise koha meelevaldset valimist, omab eri õigussüsteemides erinevaid tähendusi ja seda käesolevates suunistes ei käsitleta. Seda arutatakse ilmselt Eurojustis tulevikus, kui oleme omandanud seda liiki juhtumite lahendamisel rohkem kogemusi.

Aruteludes nende juhtumite lahendamise üle peaksid prokurörid uurima kõiki võimalusi, mida kehtivad rahvusvahelised konventsioonid ja dokumendid pakuvad, näiteks menetluse üleviimist ja kohtu alla andmise koondamist ühte liikmesriiki. Tulevikus võib olla abi ka mitmest juba alla kirjutatud, kuid veel ratifitseerimata konventsioonist ja muust dokumendist, kui need täielikult rakendatakse.

Non bis in idem

Rahvusvahelise kriminaalõiguse ja riikide kriminaalasjade jurisdiktsiooni õiguse aluspõhimõte on, et süüdistatavat ei tohi sama kuriteo eest mitu korda kohtu alla anda. See kehtib ka siis, kui süüdistatav on ühes jurisdiktsioonis selles kuriteos õigeks mõistetud. Käesolevates suunistes toetatakse, järgitakse ja kinnitatakse täielikult seda põhimõtet.

Algsed kaalutlused

Kõigepealt tuleks mõelda: "Kus võib kohtu alla andmine toimuda?" Seda otsust tuleks kaaluda võimalikult varasel etapil ja igal juhul niipea, kui on avastatud, et isik võidakse kohtu alla anda mitmes jurisdiktsioonis.

Prokurörid peavad selgitama välja kõik jurisdiktsioonid, milles kohtu alla andmine on mitte ainult võimalik, vaid kus on realselt perspektiive süüdimõistmise saavutamiseks. Selline hindamine nõuab eriteadmisi ja teavet, mida omavad vaid vastavate jurisdiktsioonide kogenud töötajad.

Kohtumine tegevuse läbiarutamiseks

Kui kuritegu pandi toime mitmes jurisdiktsioonis, mille pädevad ametiasutused saaksid oma kohtutes menetlust alustada, võiksid kohtuda iga sellist jurisdiktsiooni esindama määratud kõrgemad prokurörid, kes arutavad ja lepivad kokku, kus kohtu alla andmine peaks toimuma.

Kõik sellel kohtumisel osalema määratud prokurörid peavad olema täielikult pädevad neid küsimusi arutama ja tegema otsuseid selle jurisdiktsiooni prokuratuuride nimel, keda nad esindavad. Prokurörid peaksid lähtuma oma otsuste tegemisel järgmistest kriteeriumitest.

Tuginemine Eurojustile

Eurojust loodab, et kõik seda liiki kriminaalasjad, eriti kui jurisdiktsioonide esindajad ei suuda kriminaalasja kohtu alla andmise koha suhtes kokkuleppele jõuda, saadetakse abi saamiseks Eurojustile.

Eurojust annab meeeldi nõu ja aitab selliseid kohtumisi korraldada. Eurojusti liikmesriikide liikmed osalevad vajaduse korral meelsasti neis aruteludes. Eurojust soovib kõigil pädevatel ametiasutustel kindlasti mõelda seda liiki kriminaalasjades Eurojustilt abi taotlemisele.

Otsuse tegemine – “Millises jurisdiktsioonis tuleks isik kohtu alla anda?”

Eeldus

Algselt tuleks eeldada, et kohtu alla andmine peaks toimuma võimaluse korral jurisdiktsioonis, kus toimus suurem osa kuriteost või tekitati suurem osa kahjust.

Prokurörid peaksid otsustamisel hoolikalt ja õiglaselt kaaluma kõiki igas jurisdiktsioonis, kus kohtu alla andmine on võimalik, selle alustamise poolt- ja vastuargumente.

Tuleb arvestada mitut tegurit, mis võivad lõplikku otsust mõjutada. Kõiki neid tegureid tuleb kaaluda konkreetse kuriteoga seotud riikide prokuröride kohtumisel. Otsus sõltub iga kriminaalasja asjaoludest ja käesolevate suuniste eesmärk on saavutada otsustamisprotsesside järjekindlus.

Mõningad tegurid, mida tuleks arvesse võtta:

Süüdistatava asukoht

Tuleb võtta arvesse selles jurisdiktsioonis kohtu alla andmise võimalikkust ja kas on võimalik viia läbi väljaandmismenetlus või menetlus üle viia.

Isikute väljaandmine ja üleandmine

Otsuse tegemisel selle kohta, millises jurisdiktsioonis tuleks süüdistatav kohtu alla anda, tuleb võtta arvesse jurisdiktsiooni pädevate ametiasutuste võimet saavutada süüdistatava väljaandmine või üleandmine teisest jurisdiktsioonist selles jurisdiktsioonis kohtu alla andmiseks.

Kohtu alla andmise jagamine kriminaalasjadeks kahes või enamas jurisdiktsioonis

Keeruliste piiriüleste kuritegude uurimisel ja kohtu alla andmisel on sageli võimalik viia eri jurisdiktsioonides läbi mitu kohtu alla andmist.

Kui kuritegu on toime pandud mitmes jurisdiktsioonis, peaksid prokurörid kaaluma kõigi kohtu alla andmise koondamist ühte jurisdiktsiooni, kui see on teostatav. Sellistel juhtudel peaksid prokurörid võtma arvesse, millist mõju avaldab mõnede süüdistatavate kohtu alla andmine ühes jurisdiktsioonis võimalikele kohtu alla andmistele teises või kolmandas jurisdiktsioonis. Tuleks igati püüda vältida ühe kohtu alla andmise õõnestamist teise poolt.

Kui mitu kurjategijat on väidetavalt osalenud omavahel seotud kriminaalkuritegudes, peaksid prokurörid kaaluma kõigi asjaosaliste kohtu alla andmist ühes jurisdiktsioonis, kui seda on võimalik ja efektiivne teha, kuigi see ei ole sageli teostatav.

Tunnistajate kohalviibimine

Iga prokuröri prioriteediks on tagada õiglane ja aus süüdimõistmine. Prokurörid peavad võtma arvesse tunnistajate valmisolekut anda tunnistusi ja reisida vajaduse korral nende tunnistuste

andmiseks teise jurisdiktsiooni. Rahvusvahelise tunnistajate väljakutse puudumisel tuleb arvestada võimalust võtta tunnistus kirjalikult või muul viisil (näiteks kaugside – telefoni või videoside teel). Tuleb hoolikalt kaaluda tunnistaja valmisolekut reisida ja anda tunnistusi teises jurisdiktsioonis, sest see tegur võib mõjutada otsust selle kohta, millises jurisdiktsioonis tuleks kohtu alla andmist alustada.

Tunnistajate kaitse

Prokurörid peaksid alati püüdma tagada, et tunnistajad või kohtu alla andmise protsessile kaasaaitajad ei satuks ohtu. Otsuse vastuvõtmisel kohtu alla andmise jurisdiktsiooni kohta võib teguritena kaaluda näiteks ka ühe jurisdiktsiooni võimalust pakkuda tunnistajakaitse programmi ja selle võimaluse puudumist teises jurisdiktsioonis.

Viivitus

Kõigis jurisdiktsioonides tunnistatakse tõsiasja, et "õigluse viibimine on õigluse puudumine". Kuigi otsuse vastuvõtmisel selle kohta, millises jurisdiktsioonis isik tuleks kohtu alla anda, ei tohiks aeg olla esmane tegur, peaksid prokurörid muude tegurite tasakaalu korral arvesse võtma, kui kaua kulub teatavas jurisdiktsioonis aega menetluse lõpuleviimiseks. Kui kohtu alla andmine on võimalik mitme riigi jurisdiktsioonis, tuleb alati arvestada, kui kaua kulub aega menetluse lõpuleviimiseks.

Kannatanute huvid

Prokurörid peavad võtma arvesse kannatanute huve ja kas kohtu alla andmine ühes jurisdiktsioonis teise asemel kahjustaks neid. See kaalutus hõlmaks ka võimalust, et kannatanud võivad nõuda hüvitust.

Tunnistustega seotud probleemid

Prokurörid võivad tugineda kriminaalasjades ainult usaldusväärsetele, usutavatele ja lubatavatele tõenditele. Tõendeid kogutakse eri jurisdiktsioonides erinevatel viisidel ja sageli väga erinevas vormis. Eri jurisdiktsioonide kohtutel on tõendite vastuvõtmiseks erinevad eeskirjad ja neid kogutakse sageli väga erinevates vormides. Tuleb arvestada tõendite olemasolu nõuetekohases vormis ja nende lubatavust ja vastuvõetavust kohtule, sest need tegurid mõjutavad otsuse

vastuvõtmist selle kohta, kus isiku võiks kohtu alla anda. Prokurörid peavad arvestama neid tegureid otsuse vastuvõtmisel selle kohta, kus tuleks kohtu alla võtmist alustada.

Õigusalased nõuded

Prokurörid ei tohiks otsustada anda isikut kohtu alla ühes jurisdiktsioonis ja mitte teises lihtsalt selleks, et vältida ühes jurisdiktsioonis kohaldatavaid õigusalaseid nõudeid, mida teises ei kohaldata.

Tuleks kaaluda otsuse anda isik kohtu alla ühes jurisdiktsioonis ja mitte teises kõiki võimalikke tagajärgi ja iga kriminaalasja võimalikku tulemust. Nende küsimuste hulka kuulub võimalike süüdistatavate vastutus ja sobivate õigusrikkumiste ja karistuste olemasolu.

Süüdimõistmisvõime

Kohtute suhteline süüdimõistmisvõime eri jurisdiktsioonides, kus on võimalik isikut kohtu alla anda, ei tohiks olla esmane tegur, mille põhjal otsustatakse, millises jurisdiktsioonis tuleks kriminaalasi kohtusse anda. Prokurörid ei tohiks püüda kriminaalasju kohtu alla anda jurisdiktsioonis, kus karistused on kõige suuremad. Prokurörid peaksid aga tagama, et potentsiaalsed karistused kajastaksid kohtu alla antava kuriteo raskust.

Kuritegelikul teel saadud tulud

Otsust selle kohta, millises jurisdiktsioonis isik kohtu alla anda, ei tohiks vastu võtta lähtudes kuritegelikul teel saadud tuludest ainuüksi sellepärast, et selle tulemusena saaks kõige efektiivsemalt kuritegelikul teel saadud tulusid sisse nõuda. Prokurörid peaksid alati arvestama võimet kuritegelikul teel saadud tulusid piirata, sisse nõuda, arestida ja konfiskeerida ja kasutama võimalikult efektiivselt ära nende küsimuste kohta sõlmitud rahvusvahelise koostöö lepinguid.

Kohtu alla andmise vahendid ja kulud

Kriminaalasja kohtu alla andmise kulusid või selle mõju prokuratuuri vahenditele tuleks arvestada otsuse vastuvõtmisel selle kohta, kas anda kriminaalasi kohtu alla ühes ja mitte teises jurisdiktsioonis, ainult sel juhul, kui kõik muud tegurid on võrdselt tasakaalus. Pädevad

ametiasutused ei tohiks keelduda kriminaalasja vastuvõtmisest kohtu alla andmiseks oma jurisdiktsioonis sel põhjusel, et kriminaalasi neid ei huvita või ei ole nende kõrgematele prokuröridele või justiitsministeeriumile prioriteetne.

Kui pädev ametiasutus on väljendanud neil põhjustel oma vastumeelsust kriminaalasja kohtu alla andmise suhtes, on Eurojust valmis kaaluma oma õiguste kasutamist ametiasutuse tegutsema veenmiseks.

Maatriks

Käesolevates suunistes on esitatud tegurid, mida tuleks arvestada otsuste tegemisel selle kohta, millises jurisdiktsioonis tuleks isik kohtu alla anda. Iga teguri prioriteetsus ja kaal on iga kriminaalasja puhul erinevad. Käesolevate suuniste eesmärk on tuletada meelde ja määratleda küsimusi, mis on selliste otsuste tegemisel tähtsad.

Eurojusti sel teemal toimunud seminaril leidis mitu delegaati, et kasulik oleks kasutada maatriksit. Kuigi maatriksi jäik rakendamine oleks liiga rangelt ettekirjutav, võib struktureeritum lähenemisviis nende kohtualluvuse vastuolude lahendamisele kasulikuks osutada. Maatriks võimaldab otseselt võrrelda ja kaaluda olulisi tegureid, mida võidakse kohaldada erinevates võimalikes jurisdiktsioonides.

V LISA – EUROJUSTI LOGO

Kolleegium võttis Eurojusti logo vastu 2003. aasta novembris.

Logos on kasutatud tugevaid värve ja kaasaegset stiili, mis näitavad Eurojusti uue tugeva organisatsioonina. Logos on ühendatud Eurojusti sinine kujutis Euroopa Liidu (EL) organina ja erinevad omavahel põimuvad kujundid ja värvid kui EL väga erinevate õigussüsteemide koostöö. EL sinisele ja kuldsele värvile on lisatud punane, mis esindab EL väga vastandlikke õigussüsteeme ja peale selle meie tahet tõkestada piiriülest kuritegevust.

Kujundite ja värvide taustal on kaal, mis on kogu maailmas õigluse sümbol. See on ühtne teema Eurojustis esindatud väga erinevates õigussüsteemides. Mahaasetatud mõõk tähendab nii meie võitlust organiseeritud kuritegevusega, mis on Eurojusti eesmärkide tuum, kui ka õigussüsteemide võimalikke sanktsioone. Kõik see on EL tähtederingis, mis näitab, et Eurojust on EL organ.

Tähtede ring on avatud ja omavahel põimuvad kujundid jäävad põhiliselt ringi ja EL sisse, kuid ulatuvad ka väljapoole, mis näitab, et Eurojust töötab nii EL siseste kui ka EL väliste kriminaalrajade ja õigussüsteemidega. Avatud tähtering kujutab ka meie avatust tööks muude süsteemidega väljaspool Euroopa Liitu, ning lisab paindlikkuse ja koostöö tunnet, mis moodustavad olulise osa meie tööst.

Loodame, et see logo on nagu Eurojust – uus, kaasaegne, värske ja dünaamiline; oleme kindlad, et sellel on märkimisväärne mõju nagu Eurojustilgi.